

Wes-Kaapse
Regering
VIR JOU

Departement van Plaaslike Regering

Jaarverslag
2022/23

Jaarverslag 2022/23

**Departement van Plaaslike Regering
Wes-Kaapse regering**

Stem 14

DEEL A: ALGEMENE INLIGTING 5

1.	Departement se Algemene Inligting	6
2.	Afkortings	7
3.	Minister se Voorwoord	9
4.	Rekenpligtige Beampte se Oorsig	11
5.	Verklaring van Verantwoordelikheid en Bevestiging van Akkuraatheid vir die Jaarverslag	15
6.	Strategiese Oorsig	16
6.1	Visie	16
6.2	Missie	16
6.3	Waardes	16
6.4	Wetgewende en ander mandate	16
6.4.1	Grondwetlike mandate	16
6.4.2	Wetgewende mandate	17
6.4.3	Ander plaaslike regeringswetgewing	19
6.4.4	Transversale wetgewing	19
6.4.5	Plaaslike Regering Beleidsmandate	20
6.4.6	Ander beleidsmandate	20
6.5	Organisasiestruktuur	21

DEEL B: PRESTASIE-INLIGTING 23

1.	Ouditeur-generaal se verslag: Voorafbepaalde doelwitte:	24
2.	Oorsig van Departementele Prestasie	24
2.1	Diensleweringomgewing	24
2.2	Diensleweringverbeteringsplan	27
2.3	Organisatoriese omgewing	28
3.	Vordering in die rigting van die bereiking van institusionele impakte en uitkomste	29
4.	Institusionele Programprestasie-inligting	31
4.1	Program 1: Administrasie	31
4.2	Program 2: Plaaslike Bestuur	32
4.3	Program 3: Ontwikkeling en Beplanning	44
4.4	Oordragbetalings	52
4.5	Voorwaardelike toekennings en geormerkte fondse ontvang	60
4.6	Voorwaardelike toelaes en geormerkte fondse betaal	63
4.7	Skenkerfondse	63
4.8	Kapitaalbelegging, instandhouding en batebestuursplan	63

DEEL C: BESTUUR 65

1.	Inleiding	66
2.	Risikobestuur	66
3.	Bedrog en Korrupsie	69
4.	Minimalisering van botsing van belange	69
5.	Gedragkode	70
6.	Gesondheid, Veiligheid, Welstand en Omgewingskwessies	70
7.	Scopa-resolusies	70
8.	Vorige wysigings aan ouditverslae	72
9.	Interne Oudit en Ouditkomitees	72
10.	Interne Beheereenheid	73
11.	Ouditkomiteeverslag	73
12.	B-BBEE Voldoening Prestasie-inligting	65

DEEL D: MENSLIKE HULPBRONBESTUUR	77
1. Inleiding	78
2. Status van Mensebestuur by die Departement	78
2.1 Departementele Werksmagbeplanning	78
2.2 Werknemerprestasiebestuur	79
2.3 Werknemerwelstand	79
2.4 Mensebestuurmonitering	79
3. Mensebestuur-toesigstatistieke	80
3.1 Personeelverwante uitgawes	80
3.2 Indiensneming en vakatures	83
3.3 Posevaluering	84
3.4. Indiensnemingsveranderinge	86
3.5. Diensbillikheid	91
3.6. Ondertekening van prestasie-ooreenkomste deur SMS-lede	97
3.7. Invul van SMS-posse	98
3.8. Werknemerprestasie	100
3.9. Buitelandse werkers	102
3.10. Verlofbenutting vir die tydperk 1 Januarie 2022 tot 31 Desember 2022	103
3.11. Gesondheidsbevorderingsprogramme, insluitend MIV en vigs	106
3.12. Arbeidsverhoudinge	109
3.13. Vaardigheidsontwikkeling	110
3.14. Besering aan diens	112
3.15. Gebruik van konsultante	113
DEEL E: PFMA -VOLDOENINGSVERSLAG	117
1. Onreëlmatige uitgawes	118
2. Vrugtelose en verkwistende uitgawes	120
3. Ongemagtigde uitgawes	121
4. Laat- en/of wanbetaling van verskaffers	123
5. Inligting oor Voorsieningskettingbestuur	123
DEEL F: FINANSIËLE INLIGTING	125
Verslag van die Rekenpligtige Beampte	127
Ouditkomiteeverslag	130
Ouditeur-generaal se verslag	131
Toewysingstaat	138
Aantekeninge by die Bewilligingstaat	144
Staat van Finansiële Prestasie	147
Staat van Finansiële Posisie	148
Staat van veranderinge in netto bates	149
Kontantvloeistaat	150
Aantekeninge by die Finansiële Jaarstate (insluitend Rekeningkundige Beleid)	151
Bylaes tot die Finansiële Jaarstate	182

Deel

**ALGEMENE
INLIGTING**

1. Departement se Algemene Inligting

Wes-Kaapse Regering: Plaaslike Regering
Privaatsak X9076
St George's Wandellaan
Waldorf-gebou
Kaapstad
8 000

Tel: 021 483 8986
Faks: 021 483 0632
Albert.Dlwengu@westerncape.gov.za
<http://www.westerncape.gov.za>

2. Afkortings

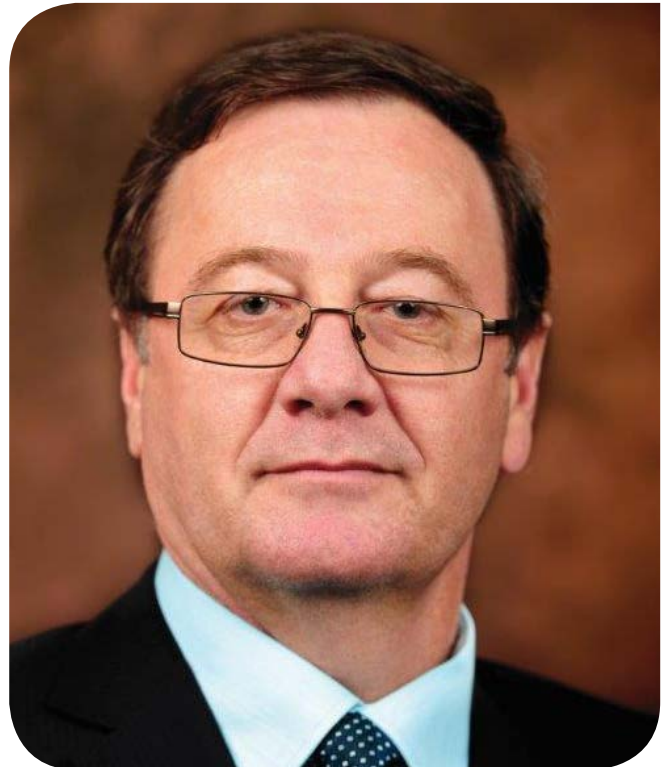
AGSA:	Ouditeur-generaal van Suid-Afrika
AO:	Rekenpligtige Beampte
APP:	Jaarlikse prestasieplan
BAS:	Basiese Rekeningkundige Stelsel
CDW:	Gemeenskapsontwikkelingswerker
CSC:	Korporatiewe Dienssentrum
CWP:	Gemeenskapswerkprogram
D: ERM:	Direktoraat: Ondernemingsrisikobestuur
DCF:	Distrikkoördineringsforum
DCFTECH:	Distrik Koördinerende Forum Tegniese Komitee
DCOG:	Departement van Samewerkende Regering
DEADP:	Departement van Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning
DM:	Distriksmunisipaliteit
DORA:	Wet op Verdeling van Inkomste
DPSA:	Departement van Staatsdiens en Administrasie
EAP:	Werknemerbystandsprogram
EE:	Diensbillikheid
EH:	Werknemergesondheid
EHP:	Noodbehuisingsprogram
EHWP:	Werknemergesondheid en -Welstandprogram
EPWP:	Uitgebreide Openbare Werke-program
ERM:	Ondernemingsrisikobestuur
ERMCO:	Ondernemingsrisikobestuurskomitee
FFA:	Brandbestrydingslugvaart
FLSE:	Brand -en Lewensveiligheidonderwys
GCIS:	Regeringskommunikasie- en Inligtingsdienste
GEHS	Staatsdiensbehuisingskema
GPSSBC:	Die Algemene Staatsdienssektor- Bedingingsraad
HAT:	Hoë hoogte opleiding
HIV/AIDS:	Menslike Immuniteitsgebrekvirus/Verworwe Immuniteitsgebreksindroom
HR:	Menslike hulpbronne
HRDC:	Menslike Hulpbronontwikkelingskomitee
ICASA:	Die Onafhanklike Kommunikasie-owerheid van Suid-Afrika
ICDP:	Geïntegreerde Gemeenskapsontwikkelingsbeplanning
ICT:	Inligting- en Kommunikasietegnologie
IESBA	Internasionale onafhanklikheidsstandaarde
IWP	Wes-Kaap Geïntegreerde Werkplan
IDP:	Geïntegreerde Ontwikkelingsplan
IFM:	Geïntegreerde brandbestuur
IGR:	Interregeringsverhoudinge
IPSS:	Geïntegreerde prestasie-ondersteuningstelsel
ISAs	Internasionale Standaarde oor Ouditkunde
ISDF:	Geïntegreerde Strategiese Ontwikkelingsraamwerk
JDMA:	Gesamentlike Distrik- en Metro-benadering
LRA:	Wet op Arbeidsverhoudinge, 1995 (Wet 66 van 1995)
M&E:	Monitering & Evaluering
MCS	Gewysigde Kontantstandaard
MEC:	Lid van Uitvoerende Raad
MIG:	Munisipale Infrastruktuurtoelae
MINMAY:	Forum van Provinsiale Minister van Plaaslike Regering en Uitvoerende Burgemeesters
MINMAYTECH:	Forum van Departementshoof: Plaaslike Regering en Munisipale Bestuurders

MoU	Memorandum van verstandhouding
MPRA:	Wet op Munisipale Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004)
MSA:	Wet op Munisipale Stelsel, 2000 (Wet 32 van 2000)
MTEF:	Mediumtermyn-uitgaweraamwerk
NDMC:	Nasionale Rampbestuursentrum
NEMA:	Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998)
NTPSRMF:	Nasionale Tesourie Openbare Sektor Risikobestuursraamwerk
OD:	Organisatoriese Ontwerp
OPMS:	Organisatoriese prestasiebestuurstelsel
OSD:	Beroep-spesifieke Bedeling
PAIA:	Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting, 2000 (Wet 2 van 2000)
PAJA:	Wet op die Bevordering van Administratiewe Geregtigheid, 2000 (Wet 3 van 2000)
PCF:	Premier se koördinerende forum
PDMC:	Provinsiale Rampbestuursentrum
PERMPS:	Provinsiale Ondernemingsrisikobestuurbeleid en -strategie
PFMA:	Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003)
PILIR:	Beleid oor ongeskiktheidsverlof en aftrede vir swak gesondheid
PMS:	Prestasiebestuurstelsel
PSCBC:	Staatsdiens Koördinerende Bedingingsraad
RDP:	Heropbou- en Ontwikkelingsprogram
SALGA:	Suid-Afrika Plaaslike Regering Vereniging
SANS	Suid-Afrikaanse Nasionale Standaarde
SAPS:	Suid-Afrikaanse Polisie
SASSA:	Suid-Afrikaanse Agentskap vir Maatskaplike Sekerheid
SCM:	Voorsieningsketteringbestuur
SDBIPs:	Dienslewering & Begrotingsimplementeringsplanne
SDIP:	Diensleweringverbeteringsplan
SHE:	Veiligheid, Gesondheid en Omgewing
SIU:	Spesiale Ondersoekkeenheid
SLA:	Diensvlakooreenkoms
SMMEs:	Klein medium en mikro ondernemings
SMS:	Senior Bestuursdiens
SoE:	Ondernemings in staatsbesit
Stats SA:	Statistieke Suid-Afrika
TIME	Tegnies Geïntegreerde Munisipale Betrokkenheid
UIF:	Werkloosheidsversekeringsfonds
WCG:	Wes-Kaapse Regering
WP:	Welstandsprogram
WSP:	Werkplekvaardigheidsplan
WCMES:	Wes-Kaap Monitoring- en Evalueringstelsel
WWTWs	Afvalwaterbehandelingswerke

3. Minister se voorwoord

Die land het tydens die jaar onder oorsig die gevolge van mislukking van kritieke infrastruktuur in die gesig gestaar. Deurlopende beurtkrag wat vir etlike ure op 'n dag ervaar is, het 'n bedreiging vir die ekonomie wat op pad was na herstel na die ramspoedige gevolge van die COVID-19-pandemie, wat terselfdertyd die lewens van burgers ontwrig het, ingehou. Munisipaliteite is nie gespaar nie aangesien 'n groot deel van hul inkomste uit die verkope van elektrisiteit gegenerereer word. Daar was ernstige kommer oor die impak wat langdurige beurtkrag gehad het op die verskaffing van basiese munisipale dienste soos sanitasie en water aangesien die onderskeie infrastruktuurinstallasies met elektrisiteit werk. Die diepgaande impak van beurtkrag op die verskaffing van basiese dienste het onmiddellike en dringende aandag vereis. Gegewe die Departement se mandaat om die kapasiteit van munisipaliteite te ondersteun en te versterk om hul mandaat na te kom, is verskeie inisiatiewe onderneem met die doel om munisipaliteite te help om die impak van langdurige beurtkrag op die lewering van basiese dienste te bestuur en te versag. Dit sluit onder andere in bystand met tegniese adviesdienste, ontwikkeling van reaksiestrategieë, assessering van sleutelinfrastruktuurkomponente en fasilitering van vennootskappe om volhoubare oplossings te soek. As 'n onmiddellike maatreël het my departement munisipaliteite ondersteun met die verkryging van kragopwekkers om die voortgesette funksionering van die afvalwatersuiweringsaanlegte en waterreservoirs te verseker.

Ná die 2021 plaaslike regeringsverkiesing het my departement saam met sleutelvennote munisipale raadslede gelei, bekwaam en ondersteun om hul toesighoudende verpligtinge na te kom. Een so 'n belangrike vennootskap was ons samewerking met die Hanns Seidel-stigting. Onder hierdie vennootskap is raadslede op verskeie terreine soos etiek, persoonlike waardes, asook om munisipaliteite toe te rus met die nodige gereedskap wat nodig is om strategiese, administratiewe en operasionele doeltreffendheid te maksimeer, bekwaam. Die Departement het verder die Munisipale Minimum Bevoegdheidsopleiding aan 20 raadslede uitgerol, met 'n aanvanklike fokus op die Munisipale Openbare Rekeninge Komitee, Burgemeesterskomiteelede en Portefeuljevoorsitters regoor munisipaliteite in die Wes-Kaap. Die doel was om die raadslede se kennis en vaardighede te verbeter om

Mnr AW Bredell

hul oorsigrolle te vervul en oudituitkomste te verbeter.

Om positief en met dringendheid te reageer, moet die regering burgers en hul behoeftes verstaan. Dit kan nie betwis word nie dat, vir burgers om sinvol deel te neem, hulle bemagtig moet word met kennis oor hoe om aktief deel te neem en waarde toe te voeg tot die sake van plaaslike regering. Die Departement het oor die jare, deur middel van die Burgerlike Opvoedingsprogram, bewustelik besluit om lede van die publiek te bemagtig, met nie net die kennis van hul regte nie, maar ook kennis van hul verantwoordelikhede om munisipale besluitnemingsprosesse te beïnvloed.

Die Thusong-program is steeds die Departement se vlagskipprogram in die loodsing van verskeie inisiatiewe om positiewe ekonomiese impak op gemeenskappe te verbeter. Die ligging en model van die program het voortgegaan om 'n geleentheid te bied vir die vestiging van publiek-private vennootskappe wat samewerking tussen staatsdepartemente en die privaat sektor behels het oor projekte om die lewens van die burgers van hierdie provinsie te verbeter. Hierdie vennootskappe het die Departement in staat gestel om verskeie jeugontwikkelings- en bemagtigingsgeleenthede,

die skepping van aktiewe satellietentrums asook werkgereedheid, plasing, loopbaanuitreik en algemene inligtingsgeleenthede te implementeer. Die program het jaarliks dit moontlik gemaak om meer as 1,3 miljoen noodsaaklike staatsdienste aan gemeenskappe uit te betaal. Deur die bevordering van vennootskappe met staatsdepartemente op alle vlakke, die privaat sektor, gemeenskappe en NRO's, glo ek dat dienslewering nie net beskerm sal word nie, maar versnel kan word. My Departement het waardevolle pogings aangewend om projekte op 'n samewerkende wyse suksesvol te implementeer. Na die bekragtiging daarvan deur die Premier se Koördinerende Forum en Wes-Kaapse Kabinet, is die Gesamentlike Distrik- en Metropolitaanse Benadering (JDMA) suksesvol regoor die provinsie geïmplementeer. Die JDMA is gegrond op samewerking oor die verskillende sfere van regering op 'n vertikale en horisontale koppelvlak. Vir hierdie doel is 'n aantal burger-gefokusde katalitiese projekte regoor die provinsie van stapel gestuur om die lewens van mense te verbeter en hul geleefde ervarings te verbeter.

Mnr AW Bredell
Minister van Plaaslike Regering,
Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning

31 Augustus 2023

4. Verslag van die Rekenpligtige Beampte

Ten spyte van 'n magdom voortdurende uitdagings, het die Departement steeds een van die beste presterende departemente in die provinsie gebly.

Hierdie verslag is 'n weergawe van die Departement se prestasie vir die 2022/23- finansiële jaar, waarin ons 97% van ons beplande aanwysers behaal het. Opvallend is ook die tiende agtereenvolgende ongekwalifiseerde auditmening sonder bevindinge wat die Departement tydens die 2022/23-oudit deur die Ouditeur-Generaal Suid-Afrika ontvang het. Vir hierdie prestasies spreek ek dank uit aan die bestuurspan en personeel wat selfs onder moeilike omstandighede met toewyding en energie gewerk het om te verseker dat die Departement sy mandaat nakom. Ek is ook dankbaar vir ons vennote wat altyd bereid was om hul ondersteuning te bied wanneer hulle versoek word om dit te doen.

As daar enigiets is waaraan beurtkrag ons moet herinner, is dat investering in infrastruktuur 'n sleutel moontlikmaker vir dienslewering, groei en ontwikkeling bly. Die program vir volhoubare infrastruktuurontwikkeling en -finansiering wat deur die Departement geïmplementeer word met ondersteuning van die Franse regering deur die Agence Française de Développement, is aangepas om oplossings te bied vir infrastruktuuruitdagings waarmee munisipaliteite te kampe het, aangesien dit alternatiewe finansieringsopsies vir infrastruktuurontwikkeling ondersoek. Die program het ten doel om 'n verbeterde geïntegreerde benadering tot munisipale infrastruktuurontwikkeling te bevorder, gebaseer op gekoördineerde en volhoubare beginsels, wat doeltreffende bestuur insluit wat deurslaggewend is vir die suksesvolle befondsing van die projekte en programme wat vir ontwikkeling geïdentifiseer is.

Gelei deur die lesse wat geleer is gedurende die droogtetypdperk wat in die Provinsie ervaar is, het die Wes-Kaapse Regering 'n 15 jaar- Geïntegreerde Droogte- en Waterreaksieplan ontwikkel. Die plan beskryf bystand en ondersteuning aan munisipaliteite om waterveerkragtigheid te verbeter deur watervoorsieningvergroting, opgradering van infrastruktuurkapasiteit, waterbronbestuur en wateraanvraagbestuur regoor die provinsie. Die plan is verbeter deur 'n Water Indaba en Innovasie wat aangebied is om 'n geleentheid aan die provinsiale regering, munisipaliteite en belanghebbendes te bied om te besin oor die strategieë en programme wat in plek is en om

Mnr Graham Paulse

provinsiale watersekuriteit te verseker. Dit is aangevul deur insette en bydraes deur spesialiste uit die akademie en die privaat sektor.

Soos getoon deur verskeie rampvoorvalle in die land, bring klimaatsverandering meer gereelde en ernstige rampe mee. Dit vra die regering om burgers te beskerm en wys op die belangrikheid van gekoördineerde en multisektorale beplanning wat daarop gemik is om veerkragtige infrastruktuur te bou wat gerig is op risikovermyding. As 'n poging om veerkragtigheid en hoofstroomvermindering van ramprisiko's in ontwikkelingsbeplanning te versterk, het die Departement Ramprisikoverminderingsbeplanningsriglyne ontwikkel deur 'n multi-belanghebbende konsultasieproses. Ditsalleidinggee om te verseker dat ontwikkelingsbeplanning bewus is van ramprisiko en rigting gee oor hoe om risikokennis in infrastruktuurprojekte te integreer.

Dienslewering tot voordeel van die mense van hierdie provinsie is nie 'n taak van munisipaliteite alleen nie; dit is die verantwoordelikheid van die Nasionale Regering, Provinsiale Regering, die privaat sektor en die burgerlike samelewing. Deur verskeie interregeringsverhoudingsplatforms sal die Departement voortgaan om inisiatiewe op strategiese en operasionele vlak te lei om 'n bemagtigende omgewing vir samewerking te koester en om versnelde dienslewering te prioritiseer.

Departementele kwitansies

	2022/2023			2021/2022		
	Skatting	Werklike bedrag ingesamel	Oor/onder-insameling	Skatting	Werklike bedrag ingesamel	Oor/onder-insameling
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Verkoop van goedere en dienste anders as kapitaalbates	100	118	(18)	96	112	(16)
Oordragte ontvang	-	-	-	-	-	-
Boetes, strawwe en verbeurings	-	-	-	-	-	-
Rente, dividende en huur op grond	-	-	-	-	-	-
Verkope van kapitaalbates	-	42	(42)	-	-	-
Finansiële transaksies in bates en laste	9	5 418	(5 409)	13	6 701	(6 688)
Totaal	109	5 578	(5 469)	109	6 813	(6 704)

Departementele uitgawes

	2022/2023			2021/2022		
	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor/onder-besteding	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor/onder-besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Program 1: Administrasie	54 499	52 933	1 566	52 254	50 589	1 665
Program 2: Plaaslike Bestuur	168 569	159 714	8 855	208 372	200 120	8 252
Program 3: Ontwikkeling en Beplanning	165 366	163 354	2 012	82 019	79 762	2 257
Program 4: Tradisionele Intuisionele Bestuur	478	-	478	1	-	1
Groot totaal	388 912	376 001	12 911	342 646	330 471	12 175

UITGAWETENDENS

Die finale bewilliging vir die Departement van Plaaslike Regering (DLG) beloop R 388.912 miljoen en die uitgawes aangegaan deur DLG beloop R 376.001 miljoen op 31 Maart 2023. Dit weerspieël 'n onderbesteding van R12.911 miljoen soos dit verband hou met die volgende:

Vergoeding van werknemers

- Die besparing is as gevolg van verdragings in die vul van vakante kritieke poste en die aanstelling van personeel om interne kapasiteit binne die Departement te versterk om ondersteuning aan munisipaliteite te kan bied, die brandstrategie van die Departement te ondersteun asook om te help met navorsing, beleid en ontwikkeling van wetgewing en ondersteuningsdienste aan tradisionele rade (geoormerkde befondsing).

Produkte en Dienste

- Die onderbesteding hou verband met die Inligtingstegnologie (IT) verbruiksgoedere wat gedurende die 2022/23- finansiële jaar verkry is, maar as gevolg van verdragings kon die verskaffers nie die toerusting teen 31 Maart 2023 aflewer nie. Verder hou die onbestede bedrag op Goedere en Dienste verband met die volgende:
 - Toegewyde projekte vir die Munisipale Minimum Bevoegdheid (MMC) Opleiding vir Munisipale Raadslede, die Ken jou wykskomitee-veldtogte en die Navorsing oor Skaars en Kritieke Vaardighede-projek wat voortspruit uit die versoeke wat van munisipaliteite ontvang is vir provinsiale ondersteuning om skaars en kritieke vaardighede in die toepaslike hantering van skaars en kritieke vaardighede in die munisipale ruimte;
 - Die projekte wat uit geoormerkde befondsing befonds word, d.w.s. verbintenisse om 'n diensverskaffer aan te stel om 'n Organisasoriese Herontwerp uit te voer om die Menslike Hulpbron-omgewing in munisipaliteite te reguleer (geoormerkde Munisipaliteitingryping) en die interne nakomingsprosesse wat die aanvang van die relevante VKB-prosesse vir die Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en -finansieringsfasiliteitprojek (SIDAFF

- geoormerk), verdraag het;
- Die projekte wat verband hou met die aanstelling van 'n diensverskaffer om Openbare Deelname in 24 Plaaslike Munisipaliteite en 1 Metropolitaan in die Provinsie te assesser, asook die druk van die wetbiblioteekboekversoeke wat van munisipaliteite ontvang is (die na 2021 Plaaslike Regering geoormerkde fondse); en 'n Herstelaansoek is by die Provinsiale Tesourie (PT) ingedien om die verpligtinge gedurende die 2023/24 -finansiële jaar te finansier en die balans van die onbestede goedere en dienste sal aan die Provinsiale Inkomstefonds (PRF) teruggegee word.

Masjinerie en toerusting

- Die onderbesteding op betaling vir kapitaalbates hou verband met die verpligtinge wat gedurende die 2022/23- finansiële jaar vir IT en kantoor-toerusting verkry is, maar as gevolg van verdragings kon die verskaffers nie die toerusting teen 31 Maart 2023 aflewer nie. Die Departement het 'n herstelaansoek ingedien vir die uitstaande verpligtinge.

Viremente/Herstellings

Die Departement het interne viremente van besparing toegepas om oorbesteding te dek, hoofsaaklik op die volgende:

- Program 2 addisionele fondse wat toegewys is om die druk wat op die program geplaas word as gevolg van litigasies te finansier en
- Program 3 addisionele fondse toegeken vir Lugbrandondersteuning om voldoende reaksie te handhaaf as gevolg van die groot aantal brande wat gedurende die brandseisoen in die Provinsie gedurende die 2022/23- finansiële jaar voorgekom het.

Die viremente is binne die riglyne van PT onderneem..

Openbare Privaat Vennootskappe

- NVT

Nuwe of voorgestelde sleutelaktiwiteite:

- NVT

VOORSIENINGSKETTINGBESTUUR

- Lys alle ongevraagde bodvoorstelle wat vir die jaar onder oorsig afgehandel is**
 - Geen ongevraagde tenders is vir die tydperk onder oorsig ontvang nie
- Dui aan of VKB-prosesse en -stelsels in plek is om onreëlmatige uitgawes te voorkom**
 - Ja, daar is stelsels in plek.
- Uitdagings wat in SCM ervaar is en hoe dit opgelos is**
 - Geen uitdagings is gedurende die oorsigjaar ervaar nie.
- Geskenke en skenkings ontvang in natura van nieverwante partye**
 - Verwys na Deel F, Bylae 1E
- Vrystellings en afwykings ontvang van die Nasionale Tesourie**
 - Geen vrystelling van die WOFB of TR of afwyking van die finansiële verslagdoeningsvereistes wat vir die huidige en/of vorige finansiële jaar ontvang is, kan gerapporteer word nie.
- Gebeurtenisse na die verslagdoeningsdatum**
 - Geen gebeure na die verslagdoeningsdatum kan gerapporteer word nie.
- Sluit 'n skatting van die finansiële effek van die daaropvolgende nie-aansuiwerende gebeure in of 'n stelling dat so 'n skatting nie gemaak kan word nie**
 - NVT
- Ander**

Enige ander wesentliche feit of omstandighede wat 'n uitwerking op die begrip van die finansiële stand van sake kan hê, word nie elders in hierdie verslag aangespreek nie.

 - NVT

Rekenpligtige Beampte
Mnr Graham Paulse
Datum: 31 Augustus 2023

5. Verklaring van Verantwoordelikheid en Bevestiging van Akkuraatheid vir die Jaarverslag

Na die beste van my wete en oortuiging bevestig ek die volgende:

Alle inligting en bedrae wat deur die jaarverslag geopenbaar word, is konsekwent.

- Die jaarverslag is volledig, akkuraat en vry van enige weglatings.
- Die jaarverslag is opgestel in ooreenstemming met die riglyne oor die jaarverslag soos uitgereik deur die Nasionale Tesourie.
- Die Finansiële Jaarstate (Deel E) is opgestel in ooreenstemming met die gewysigde kontantstandaard en die relevante raamwerke en riglyne wat deur die Nasionale Tesourie uitgereik is.
- Die Rekenpligtige Beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding van die finansiële jaarstate en vir die oordeel wat in die inligting gemaak word.
- Die Rekenpligtige Beampte is verantwoordelik vir die daarstelling en implementering van 'n stelsel van interne beheer wat ontwerp is om redelike versekering te verskaf oor die integriteit en betroubaarheid van die prestasie-inligting, die menslike hulpbroninligting en die finansiële jaarstate.
- Die eksterne ouditeure word aangestel om 'n onafhanklike mening oor die finansiële jaarstate uit te spreek.

Na my mening weerspieël die jaarverslag die bedrywighede, die prestasie-inligting, die menslike hulpbroninligting en die finansiële sake van die Departement vir die finansiële jaar geëindig 31 Maart 2023 redelik.

Die uwe

Mnr Graham Paulse
Rekenpligtige Beampte
31 Augustus 2023

6. Strategiese Oorsig

6.1 VISIE

'n Doeltreffende en dinamiese span wat goed bestuurde munisipaliteite in staat stel om dienste aan gemeenskappe op 'n responsiewe, volhoubare en geïntegreerde wyse te lewer.

6.2 MISSIE

Om munisipaliteite te monitor, te koördineer en te ondersteun om doeltreffend te wees in die uitvoering van hul ontwikkelingsmandaat en om dienslewering en rampweerbaarheid te fasiliteer deur skakeling met regeringsfere en maatskaplike vennote.

6.3 WAARDES

Die departement se waardes is dieselfde as die ses provinsiale waardes, naamlik:

- Omgee,
- Bevoegdheid,
- Verantwoordbaarheid,
- Integriteit,
- Responsiwiteit en
- Innovasie.

6.4 WETGEWENDE EN ANDER MANDATE

6.4.1 Grondwetlike mandate

Die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika (1996) verskaf die nasionale oorkoepelende raamwerk vir die werk van alle staatsdepartemente in Suid-Afrika. Hoofstuk 7 skets die doelwitte en mandate ten opsigte van plaaslike regering. Die volgende mandate vir die Departement kan hieruit onttrek word:

- Om munisipaliteite in ooreenstemming met nasionale wetgewing te vestig;
- Om die kapasiteit van munisipaliteite te ondersteun en te versterk;
- Om die prestasie van munisipaliteite te reguleer in terme van hul funksies soos gelys in skedules 4 en 5 van die Grondwet;
- Om in te gryp waar daar nie-nakoming van wetgewende, uitvoerende of finansiële verpligtinge is nie en
- Om ontwikkelende plaaslike regering te bevorder.

6.4.2 Wetgewende mandate

Die Witskrif oor Plaaslike Regering (1998) en die daaropvolgende pakket van verwante wetgewing (hieronder uiteengesit) verskaf die nasionale konteks vir plaaslike bestuur regoor die land

Nr.	Wetgewing	Mandate
A	Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Afbakening, 1998 (Wet 27 van 1998)	Hierdie Wet maak voorsiening vir kriteria en prosedures vir die bepaling van munisipale grense deur 'n onafhanklike owerheid.
B	Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998)	Hierdie Wet maak voorsiening vir die stigting van munisipaliteite in ooreenstemming met die vereistes met betrekking tot die kategorieë en tipes munisipaliteite; die daarstelling van kriteria vir die bepaling van die kategorie munisipaliteit wat in die gebied gevestig moet word; 'n definisie van die tipe munisipaliteit wat binne elke kategorie gevestig mag word; 'n toepaslike verdeling van funksies en bevoegdhede tussen kategorieë van munisipaliteite en die regulering van die interne stelsels, strukture en ampsdraers van munisipaliteite.
C	Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000)	Hierdie Wet maak voorsiening vir die kernbeginsels, meganismes en prosesse wat nodig is om munisipaliteite in staat te stel om progressief na die sosiale en ekonomiese opheffing van plaaslike gemeenskappe te beweeg; die versekering van universele toegang tot noodsaaklike dienste wat vir almal bekostigbaar is; die wetlike aard van 'n munisipaliteit te definieer, insluitend die plaaslike gemeenskap binne die munisipale gebied; munisipale bevoegdhede en funksies; gemeenskapsdeelname; die daarstelling van 'n bemagtigende raamwerk vir die kernprosesse van beplanning, prestasiebestuur, hulpbronmobilisering en organisatoriese verandering; 'n raamwerk vir plaaslike openbare administrasie en menslike hulpbronontwikkeling; bemagtiging van armes, om te verseker dat munisipaliteite dienstariewe en kredietbeheerbeleide daarstel wat hul behoeftes in ag neem en ondersoeke met betrekking tot bewerings van bedrog, wanadministrasie, korrupsie en/of versuim om die statutêre verpligtinge op munisipale vlak na te kom.
D	Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003) (MFMA)	Hierdie Wet maak voorsiening vir die versekering van gesonde en volhoubare bestuur van die finansiële sake van munisipaliteite en ander instellings in die plaaslike regeringsfeer en die daarstelling van tesourienorme en -standaarde vir die plaaslike regeringsfeer.

Nr.	Wetgewing	Mandate
E	Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004) soos gewysig deur die Wysigingswet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 2014 (Wet No. 29 van 2014)	Hierdie Wet maak voorsiening vir • die versekering van gesonde en volhoubare bestuur van die finansiële sake van munisipaliteite; • die daarstelling van norme en standaarde waarteen die finansiële sake gemonitor en gemeet kan word; • die regulering van die bevoegdheid van 'n munisipaliteit om belasting op 'n eiendom te hef; • die uitsluiting van sekere eiendomme van gradering, om voorsiening te maak vir munisipaliteite om 'n deursigtige en regverdige stelsel van vrystellings te implementeer; • die instelling van 'n korting deur graderingsbeleide; • voorsiening te maak vir billike en gelykstaande waardasiemetodes van eiendomme en • voorsiening te maak vir 'n 'beswaar en appèl'-proses. Die Wysigingswet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 2014 het op 1 Julie 2015 in werking getree. Die Wet het ten doel om voorsiening te maak vir die verskillende wysigings, invoegings en skrappings ten einde behoorlike verslagdoening, voldoening en implementering van die prosesse en prosedures met betrekking tot die Wet te verbeter.
F	Wet op Rampbestuur, 2002 (Wet 57 van 2002)	Hierdie Wet maak voorsiening vir • integrasie en koördinering van rampbestuurbeleid wat fokus op die voorkoming of vermindering van die risiko van rampe wat die erns van rampe versag; • noodgereedheid, vinnige en doeltreffende reaksie op rampe en narampherstel; • die vestiging van nasionale, provinsiale en munisipale rampbestuursentrums; • rampbestuurvrywilligers en • aangeleenthede wat daarmee verband hou.
G	Wysigingswet op Rampbestuur, 2015 (Wet 16 van 2015)	Hierdie Wet maak voorsiening vir • die verheldering van die beleidsfokus op rehabilitasie en funksionering van rampbestuursentrums; • die belyning van die funksies van die Nasionale Rampbestuur-adviesforum om die Suid-Afrikaanse Nasionale Platform vir Ramprisikovermindering te akkommodeer; • die Suid-Afrikaanse Nasionale Weermag, Suid-Afrikaanse Polisie en enige ander staatsorgaan om die rampbestuurstrukture by te staan; • die versterking van die ramprisiko-aanmeldingstelsels ten einde die land se vermoë om potensiële rampe te bestuur, te verbeter.
H	Wet op die Raamwerk vir Inter-regeringsverhoudinge, 2005 (Wet 13 van 2005)	Die doel van hierdie Wet is • om 'n raamwerk daar te stel vir die nasionale regering, provinsiale regering en munisipaliteite om interregeringsverhoudinge te bevorder en te fasiliteer en • om meganismes en prosedures te verskaf om die beslegting van interregeringsgeskille te fasiliteer.

Nr.	Wetgewing	Mandate
I	Wet op Ruimtelike Beplanning en Grondgebruikbestuur, 2013 (Wet 16 van 2013)	Hierdie Wet • maak voorsiening vir 'n raamwerk vir ruimtelike beplanning en grondgebruikbestuur in die republiek; • spesifiseer die verband tussen die ruimtelike beplanning en die grondgebruikbestuurstelsel en ander soorte beplanning; • die inklusiewe, ontwikkelings-, billike en doeltreffende ruimtelike beplanning by die verskillende sferes van die regering; • voorsien 'n raamwerk vir die monitering, koördinerende en hersiening van die ruimtelike beplanning en grondgebruikbestuurstelsel; • voorsien 'n raamwerk vir beleide, beginsels, norme en standaarde vir ruimtelike ontwikkelingsbeplanning en grondgebruikbestuur; • spreek vorige ruimtelike en regulatoriese wanbalanse aan; • bevorder groter konsekwentheid en eenvormigheid in die aansoek-prosedures en besluitneming deur owerhede verantwoordelik vir grondgebruikbesluite en ontwikkelingsaansoeke; • maak voorsiening vir die instelling, funksies en werksaamhede van Munisipale Beplanningstribunale en • rig die fasilitering en afdwinging van grondgebruik- en ontwikkelingsmaatreëls.

6.4.3 Ander plaaslike regerings-wetgewing

Benewens sy grondwetlike mandaat word plaaslike regering deur ander stukke wetgewing gelei, naamlik:

- Wet op Brandweerdienste, 1987 (Wet 99 van 1987);
- Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 1998 (Wet 101 van 1998);
- Wet op Ontwikkelingsfasilitering, 1995 (Wet 65 van 1995);
- Wysigingswet op Plaaslike Regeringswette, 2008 (Wet 19 van 2008);
- Wes-Kaap Wet op die Bepaling van Tipes Munisipaliteite, 2000 (Wet 9 van 2000);
- Wet op Vergoeding van Openbare Ampsdraers, 1998 (Wet 20 van 1998);
- Wes-Kaapse Wet op Voorregte en Immunitate van Raadslede, 2011 (Wet 2 van 2011);
- Wet op Verbruikersbeskerming, 2008 (Wet 68 van 2008); en
- Wet op die monitering en ondersteuning van munisipaliteite in die Wes-Kaap, 2014 (Wet 4 van 2014).

6.4.4 Transversale wetgewing

'n Reeks transversale administratiewe vereistes het 'n impak op die werk van die Departement oor al sy verskeie funksies, naamlik:

- Staatsdienswet, 1994 (Wet 103 van 1994) en Staatsdiensregulasies van 2000;
- Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999) en Nasionale Tesourieregulasies;
- Wet op Jaarlikse Verdeling van Inkomste;
- Wet op Vaardigheidsontwikkeling, 1998 (Wet 97 van 1998);
- Wet op Vaardigheidsheffing, 1999 (Wet 9 van 1999);
- Wet op Gelyke Indiensneming, 1998 (Wet 55 van 1998);
- Wet op Arbeidsverhoudinge, 1995 (Wet 66 van 1995);
- Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997);
- Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993);
- Munisipale Verkiesingswet 2000, (Wet 27 van 2000);
- Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting 2000, (Wet 2 van 2000);

- Wet op die Bevordering van Gelykheid en Voorkoming van Onbillike Diskriminasie, 2000 (Wet 4 van 2000);
- Wet op die Bevordering van Administratiewe Geregtigheid, 2000 (Wet 3 van 2000);
- Wet op Nasionale Argief- en Rekorddiens van Suid-Afrika, 1996 (Wet 43 van 1996 en
- Wet op Provinsiale Argief- en Rekorddiens van die Wes-Kaap, 2005 (Wet 3 van 2005).

6.4.5 Beleidsmandate vir plaaslike regering

Die volgende verskaf die beleidsraamwerk vir die plaaslike regering:

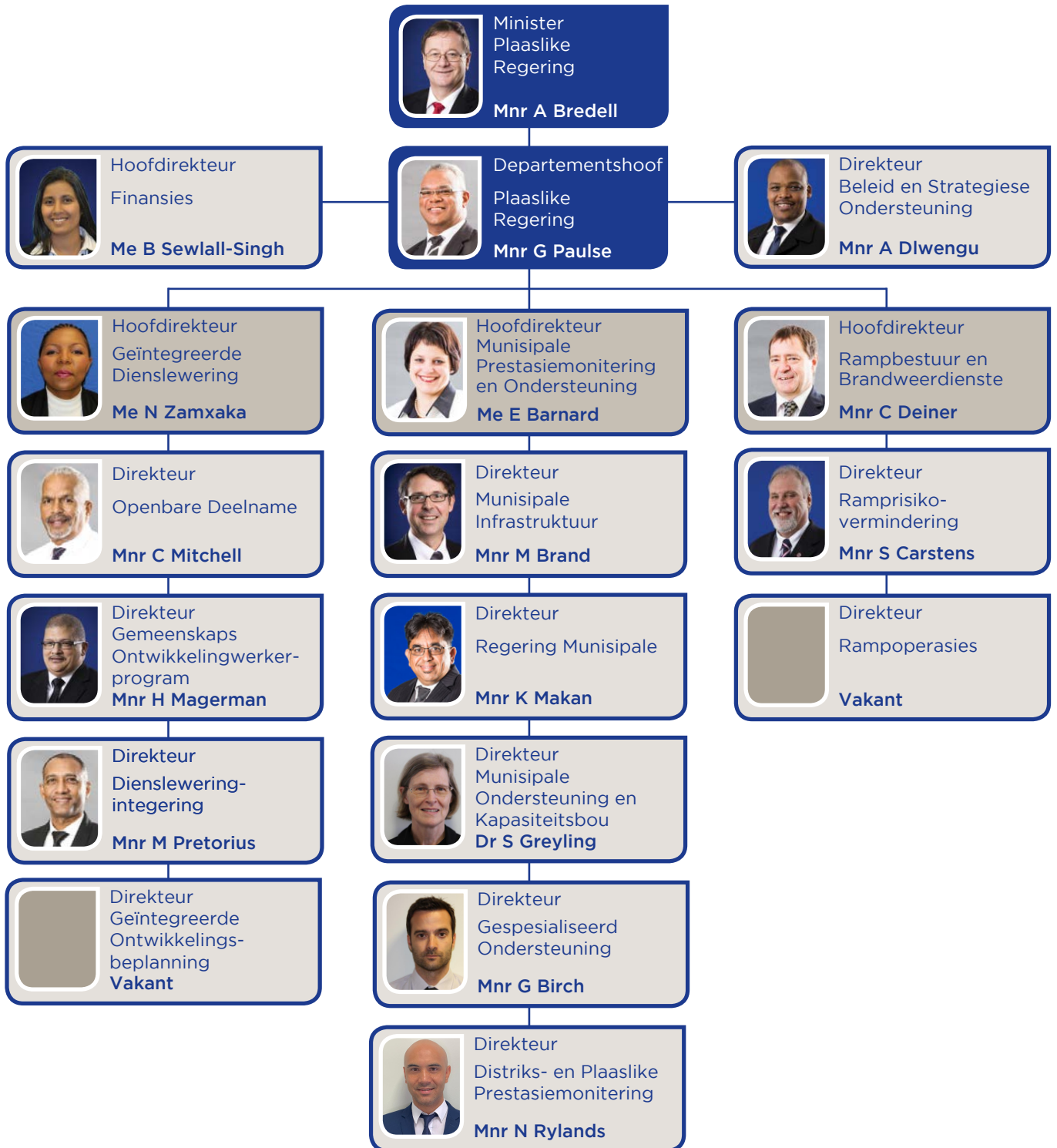
- Witskrif oor Plaaslike Regering, 1998;
- Nasionale Plaaslike Regering Omkeerstrategie 2009;
- Plaaslike Regering Anti-Korrupsie -Strategie, 2006;
- Gratis Basiese Dienstebeleid, 2000/01;
- Nasionale Openbare Deelname Raamwerk, 2007 en
- Nasionale Back to Basics- Strategie, 2014

6.4.6 Ander beleidsmandate

Die werk van plaaslike regering word ook deur die volgende beleidsmandate geraak:

- Implementering van die Gesamentlike Distrik- en Metro-benadering;
- Nasionale Ontwikkelingsplan (Visie 2030);
- Nasionale Vaardigheidsontwikkelingsplan, 2030;
- Wes-Kaap: Visie-geïnspireerde prioriteite;
- Wes-Kaapse Rampbestuursraamwerk, 2010;
- Batho Pele-beginsels;
- Beleidsraamwerk vir regeringswye monitering en evalueringstelsel, 2007;
- Suid-Afrikaanse Statistiese Gehalteversekeringsraamwerk, 2007;
- Nasionale Ruimtelike Ontwikkelingsperspektief, 2002;
- Provinsiale Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk, 2014 en
- Nasionale Rampbestuursraamwerk, 2005.
- Wes-Kaap Herstelplan, 2021 en
- Wes-Kaap Groei vir Werksgeleenthede Strategie 2023.

6.5 Organisasiestruktuur

Deel

B

**PRESTASIE-
INLIGTING**

1. Ouditeur-generaal se verslag: Voorafbepaalde doelwitte

Die Ouditeur-Generaal het geen wesenlike bevindinge oor die Jaarlikse Prestasieverslag rakende die bruikbaarheid en betroubaarheid van die inligting gerapporteer nie. sien asseblief gedetailleerde Verslag in Deel F: Bladsye 131 - 137.

2. Oorsig van Departementele Prestasie

2.1 DIENSLEWERINGSOMGEWING

Ondersteuning aan die Plaaslike Regering om gladde oorgang na die 2021- Plaaslike Regeringsverkiezings te verseker

Die Wet op Plaaslike Regering Munisipale Stelsels van 2000 (Wet 32 van 2000) skryf voor dat die dienskontrak vir 'n Munisipale Bestuurder vir 'n niehernubare vaste dienstermyn moet wees tot 'n maksimum van vyf jaar, wat nie eindig een jaar na die verkiesing van die volgende raad van die munisipaliteit nie. Gedurende die tydperk onder oorsig het die Departement ondersteuning en regsvoorligting verskaf met betrekking tot die relevante wetgewende voorskrifte met betrekking tot die vul van senior bestuursposte en het munisipaliteite bygestaan met die fasilitering van sekondasies. Dit het gelei tot die beoordeling van sewe-en-dertig (37) senior bestuursaanstellings vir die nakoming van die wetlike voorskrifte.

Sommige munisipale koaliesierade het verander, wat tot 'n mate van onstabiliteit in sekere munisipaliteite gelei het, maar deur sy monitering en ondersteuningsinisiatiewe het die Departement die impak daarvan versag.

Diagnostiese assesserings is gedoen om die Artikel 154-ondersteuningsplanne vir Kannaland- en Beaufort-Wes-munisipaliteite te hersien. Die doel was om die bestuur, administrasie en diensleweringaspekte vervat in die Finansiële Herstelplan te versterk. Die Plan sal in 2023 geïmplementeer word na ontvangs van Raadsbesluite en vordering gemonitor volgens ooreengekome tydraamwerke. Op grond van versoeke is Ondersteuningsplanne hersien en geïmplementeer om spesifieke uitdagings aan te spreek wat deur die Prins Albert, Laingsburg, Sederberg, Matzikama, Breedevallei, Witzenberg, Langeberg, Kaap Agulhas, Overstrand, Overberg -Distrik, Swellendam en Theewaterskloof Munisipaliteite geïdentifiseer is.

Die Departement, in samewerking met die Departement van Samewerkende Regering en die Suid-Afrikaanse Vereniging vir Plaaslike Regering (SALGA) Wes-Kaap, het ondersteuning aan munisipaliteite verskaf om gereedheid te verseker vir die implementering van die Plaaslike Regering Munisipale Personeelregulasies en -riglyne, Artikel 72, gelees in in samehang met Artikel 120 van die Wet op Plaaslike Regering Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), soos afgekondig deur die Minister vir Samewerkende Regering en Tradisionele Sake op 20 September 2021 en Omsendbrief 12 van 2022, wat die implementering van Hoofstukke 2 en 4 tot 1 Julie 2023 uitbrei.

In hierdie verband:

- Fasiliteer die Departement oriënteringswerkwinkels, wat spesifieke hoofstukke teiken, om plaaslike regeringspraktisyns in staat te stel om betrokke te raak by interpretasie- en implementeringsuitdagings wat geïdentifiseer is;
- Word 'n Gereelde Vrae-dokument (FAQ-dokument) vir konsultasie opgestel met die doel om konsekwente interpretasie van die Munisipale Personeelregulasies en Riglyne te verseker en 'n eenvormige benadering oor alle munisipaliteite in die Wes-Kaap moontlik te maak en
- Gaan die departemente se opleidingskoördineringspan voort om munisipaliteite met vaardigheidsoudit-implementering te ondersteun.

Die Departement handhaaf goeie praktyke in die monitering en ondersteuning van munisipaliteite om nakoming van die implementering van die Wet op Munisipale Eiendomsbelasting (MPRA) te verseker. Vir hierdie doel is vir die sesde agtereenvolgende jaar erkenning van die Departement van Samewerkende Regering ontvang. Sommige Oos-Kaapse munisipale

praktisyns het die Departement genader om aan hul MPRA-fokusgroep deel te neem om goeie praktyke uit te ruil.

Die Departement het die Munisipale Minimum Bevoegdheid (MMC) Opleiding aan 20 Raadslede uitgerol, met 'n aanvanklike fokus op die Munisipale Openbare Rekening Komitee (MPAC), Burgemeesterskomitee (MAYCO) en die Portefeuljevoorsitters oor munisipaliteite in die Wes-Kaap. Die doel was om die Raadslede se kennis en vaardighede te verbeter om hul toesig te vervul en om die oudituitkomst te verbeter.

Deur sy vennootskap met die Hanns Seidel-stigting het die Departement twee distriksgebaseerde Raadslid Seisoenale Skole gelei en Munisipale Middelbestuurders is genomineer om aan 'n Mentorskap- en Afrigtingsprogram deel te neem. Deur sy verteenwoordiging in relevante munisipale, provinsiale en nasionale fora het die Departement voortgegaan om te verseker dat die nodige ondersteuning vir munisipaliteite gemobiliseer word ten opsigte van vaardighedsontwikkelingsbehoefte. Dit het daartoe gelei dat munisipaliteite meer toegang tot die opleidingskurrikulums van die Provinsiale Opleidingsinstituut gekry het.

Versterking van burgerkoppelvlak

Om die funksionaliteit van wykskomitees te versterk, na die stigtingsproses, het die Departement munisipaliteite ondersteun met die opleiding van wykskomitees asook met die ontwikkeling en hersiening van Wykskomitee Operasionele Planne.

Daarbenewens is munisipaliteite ondersteun met die ontwikkeling en hersiening van hul Openbare Deelname en Wykskomiteebeleide. Die ondersteuning het onder meer die identifisering van leemtes in die betrokke beleide en die wysiging van sekere afdelings in ooreenstemming met die wysigings aan die Munisipale Strukturewet van 1998 behels, sover dit wykskomitees en openbare deelname aangaan, soos die tydraamwerk vir die daarstelling van wykskomitees en die rol van die Speaker in wykskomitees en openbare deelnameprosesse.

As deel van die versterking van die burgerkoppelvlak en die verdieping van demokrasie op munisipale vlak, het die Departement Burgerlike Onderwysessies oor Openbare Deelname in Klaarstroom en Leeu-Gamka vir die Prins Albert -Munisipaliteit, in Kliprand en Vredendal-Noord vir Matzikama-Munisipaliteit en in Qolweni, New

Horizons en Kwa-Nokuthula vir die Bitou-Munisipaliteit gehou. Die doel van die burgerlike opvoedingsessies was nie net om burgers te bemagtig met kennis oor hul regte en verantwoordelikhede nie, maar om hulle ook in te lig oor die deurslaggewende rol wat hulle behoort te speel in die beïnvloeding van munisipale besluitnemingsprosesse.

Die Gemeenskapsontwikkelingswerkerprogram het voortgegaan om sy ondersteuning te versterk in die verbetering van mense se ervaring die regering. Die program het 'n instrumentele rol gespeel om te verseker dat gemeenskapslede in geteikende gebiede bewus was en gereed was om op verskeie gemeenskapsbemagtigingsinisiatiewe te reageer. Gegewe die belangrikheid van geslagsgebaseerde geweld, het die Gemeenskapsontwikkelingswerkers in vennootskap met sleutelbelanghebbendes byvoorbeeld 'n leidende rol gespeel in die skep van bewustheid oor geslagsgebaseerde geweld in die Kaapse Wynlande en die Sentraal-Karoo deur gefokusde gesprekke met gemeenskappe oor gender-gebaseerde geweldskwessies. Dit het daartoe gelei dat meer as vierhonderd (400) mense aan 'n bewusmakingsoptog in Worcester wat wyd op sosiale en gedrukte media gedek is, deelgeneem het.

Versterking van munisipale infrastruktuur

Program vir Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en Finansieringsfasiliteit: Die Program vir Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en Finansiële Fasiliteit (SIDAFF) is ontwerp om befondsingsoplossings vir katalitiese infrastruktuur in intermediêre stede in die Wes-Kaap te bied. Die betrokkenheid van die Wes-Kaapse Regering (WKR) het ten doel om 'n verbeterde geïntegreerde benadering tot munisipale infrastruktuurontwikkeling, gebaseer op gekoördineerde en volhoubare beginsels, wat doeltreffende bestuur insluit wat deurslaggewend is vir die suksesvolle befonding van die projekte en programme wat deur die SIDAFF vir ontwikkeling geïdentifiseer is, te bevorder. Die Departement van Plaaslike Regering is die hoofdepartement verantwoordelik vir die beplanning en implementering van die program ondersteun deur die Franse regering deur die Agence Française de Développement (AFD). Die program is tans in Fase 2 wat daarop gemik is om 'n raamwerk te skep om toegang tot skenker-/toekenningsbefonding te verkry om projekvoorbereiding van katalitiese munisipale infrastruktuurprojekte vir alternatiewe finansiering te versnel, soos om projekte van haalbaarheid na

bankbaarheid te neem. Nog 'n sleutelresultaat van Fase 2 is die ontwikkeling van voorgestelde finansiële modelle vir die implementering van hierdie projekte.

Die program sal 'n groep munisipaliteite in staat stel om hul kollaterale sterkte te kombineer deur 'n formele gestruktureerde beheerentiteit om gesamentlik voordeel te trek uit die skaalvoordele van die gegroepeerde projektewaarde, wat gunstiger finansieringsvoorwaardes en laer rentekoerse van skuldkapitaalmarkte en/ of Ontwikkelingsfinansieringsinstellings te bewerkstellig.

Waterveerkragtigheid: Die Departement het die ontwikkeling van die 15-jaar Wes-Kaapse waterveerkragtigheidsplan gefinaliseer. Die plan is in September 2022 voltooi.

Die uitkomstes vir die projek het die ontwikkeling van beplanningsmodelle en gereedskap ingesluit. Sommige van die belangrikste gereedskap/modelle sluit in:

- Die Wes-Kaap -Infrastruktuur-Raamwerk 2022 Waterinfrastruktuurraamwerk model Oppervlaktewater beskikbaarheidsgereedskap vir damme en die Loop van Rivier (RoR);
- Munisipale Infrastruktuurhulpmiddel (MIT);
- Waterbalansinstrument (WBT) en
- Beperkingstariefmodel.

Elektriese Meesterplanne: Gedurende die tydperk onder oorsig het die Departement die Drakenstein- en Saldanha-baai-munisipaliteit ondersteun met die ontwikkeling van hul onderskeie elektriese meesterplanne. Hierdie planne stel die munisipaliteite in staat om te weet wat die toekomstige eise aan die elektriese verspreidingsstelsel sal wees in terme van finansies, menslike hulpbronne, onderhoudseise, ruimtelike vereistes en beplanningseise.

Rampveerkragtigheid en die verbetering van brandweerdienstekapasiteit: Die Departement het die menslike kapasiteitsbeperkings by die plaaslike rampbestuursentrums erken. Gedurende die tydperk onder oorsig is distriksrampbestuursentrums ondersteun deur die plasing van rampbestuur-interns in die Kaapse Wynland-, Sentraal-Karoo- en Weskus-distriksmunisipaliteite.

Die Departement deur middel van die Provinsiale Rampbestuursentrum Wes-Kaap, in samewerking met die Provinsiale Opleidingsinstituut en die Verenigde Nasies se Kantoor vir die koördinering van Humanitêre

Aangeleenthede (UNOCHA), het aan 'n 4 (vier) dae Spanontwikkeling en Bestuursopleiding deelgeneem. Dit was daarop gemik om spanprestasie vir alle distriksrampbestuursamptenare te verbeter, terwyl die uitdagings wat met rampvoorvalle geassosieer word, soos onder andere die COVID-19-pandemieverwante spanning, aangespreek word.

Vir die eerste keer in die land, het die Wes-Kaapse Departement van Plaaslike Regering Wêreldverdrinkingvoorkomingsdag op 25 Julie 2022 herdenk deur 'n webinar aan te bied, met die tema "Bou veerkragtigheid rondom vloede as gevolg van klimaatsverandering". Die volgende onderwerpe is aangebied:

- Lewensredding Suid-Afrika: Die belangrikheid van multisektorale benaderings in die implementering van die WK- Strategiese Raamwerk vir Verdrinkingvoorkoming en Waterveiligheid;
- Stad Kaapstad: Klimaatsverandering en die impak op verdrinkingstrisiko's;
- Nasionale Seereddingsinstituut (NSRI): Verdrinkingvoorkoming: Oorlewingswem en
- Soek- en- Redding Suid-Afrika (SARZA): Soek-en-reddingsreaksie op vloedvoorvalle.

Die Departement het die toewysing van rampfondse (Nasionaal) ten bedrae van R290 miljoen aan die Overberg-, Kaapse Wynland- en Tuinroet-distriksmunisipaliteite ná die vloede wat gedurende 2021 plaasgevind het, gefasiliteer. Die fondse is geormerk vir die heropbou en rehabilitasie van beskadigde infrastruktuur.

'n Soek-en-reddingspan is ontplooi na die rampspoedige vloedvoorval in KwaZulu Natal (KZN) wat die dood van 435 mense veroorsaak het en gelei het tot wydverspreide verwoesting langs die KZN-kuslyn. Die span het binne 24 uur na aktivering in KZN aangekom en was betrokke by die redding van 6 vasgekeerde slagoffers en die ligging en herwinning van 36 vermiste liggame.

Gedurende die tydperk onder oorsig het die Departement die Overberg- Distriksmunisipaliteit ondersteun met die hersiening en opdatering van sy Ramprisikoprofiel. Dit sal die Munisipaliteit in staat stel om beter voor te berei en te reageer op dreigende rampe in die gebied. Daarbenewens het die Departement sy gestandaardiseerde risiko-assesseringsmetodologie hersien en 'n ramprisiko- en kwesbaarheidsbeoordelingsriglyn ontwikkel om munisipaliteite in staat te stel om hul ramprisikoprofiel

in die huis te hersien en by te werk. Verder is alle munisipaliteite opgelei oor die rampgevaar-, kwesbaarheid- en kapasiteitskwantifiseringsinstrument (HVC Tool) wat rampbestuurprofessionele in die Provinsie in staat stel om gereeld die risikoprofiele by te werk en versagtende maatreëls te beplan.

Die Departement het uit die praktyke tydens die COVID-19-beperkings geleer en 'n innoverende benadering tot gevaar-bewustheid begin. 'n Digitale Bewusmakingsveldtog in 'n vorm van 'n Gebiedsgebaseerde Risiko- en Gevaar-bewustheidsveldtog, is aanvaar. Hierdie benadering het ingesluit:

- WhatsApp-boodskappe;
- Grootmaat SMS-boodskappe;
- Regstreekse lees en
- Boodskappe op sosiale media -platforms soos Facebook en Twitter Alerts.

Die gebiede wat deur hierdie veldtog bereik is, was Driftsands, Langa, Dunoon, Witzenberg, George en Mosselbaai.

In die hantering van veldbrande het die provinsie 'n geïntegreerde brandbestuursbenadering, wat 'n proaktiewe benadering tot veldbrande is en wat daarop gemik is om 'n provinsiale vermoë te ontwikkel om beheer oor veldbrande binne die eerste uur te verkry, aanvaar. Hierdie benadering het die vinnige reaksie ingesluit in terme van die ontplooiing van vastevlerkvliegtuie en helikopters in die lug om vinnig op brande in hul beginstadium te reageer en 'n vroeë brandaanval te begin. Die doelwit is om langdurige aanvalsoperasies en groot brandverspreiding te voorkom, deurdat die moontlikheid van 'n groot voorval dus grootliks tot die minimum beperk word. Boonop, om brand- en reddingsdienste in die provinsie te versterk, het die Departement Brandkapasiteitsbutoekennings verskaf. Die toekenning is daarop gemik om munisipaliteite te help om hul brandweerdienste se vermoëns en toerusting te verbeter.

2.2 DIENSLEWERINGS-VERBETERINGSPLAN

- WKR-departemente sal nie gedurende die 2022/23 finansiële jaar verslag doen oor die SDIP 2022/23 Deel B nie. Daar word van alle nasionale en provinsiale departemente verwag om goedgekeurde 2023-2025 SDIP's op 31 Maart 2023 by DPISA in te dien (Diensleweringverbeteringsplanne DPISA Omsendbrief No 14 van 2022 en DG Omsendbrief No 59 van 2022).

2.3 ORGANISASIONELE OMGEWING

Indiensneming en vakatures volgens program, soos op 31 Maart 2023

Program	Aantal aktiewe plasinge	Aantal poste gevul	Vakaturekoers %
Program 1	63	63	-
Program 2	254	250	1.6
Program 3	57	54	5.3
Totaal	374	367	1.9

Die Departement het 'n totale personeelkomplimente van 374 aktiewe poste, met 98,1% poste wat op 31 Maart 2023 gevul is en wat lei tot 'n vakaturekoers van 1,9%. Ná die inwerkingtreding van die Wet op Tradisionele en Khoi-San -Leierskap, 2019 (Wet No. 3 van 2019) op 1 April 2021, het die Premier magte en funksies met betrekking tot Tradisionele en Khoi-San-aangeleenthede aan die Provinsiale Minister verantwoordelik vir Plaaslike Regering opgedra. Die Wet maak voorsiening vir onder meer die erkenning van Khoi-San-gemeenskappe, Khoi-San-takke, senior Khoi-San-leiers en Khoi-San-takhoofde. Die Wet, in verskeie bepalings, vereis dat die Departement provinsiale wetgewing en beleid ontwikkel om sekere bepalings van die Wet te implementeer. Daar word van die Departement verwag om institusionele kapasiteit te ontwikkel om die bepalings van die Wet te implementeer.

Die Departement het navorsing, beleid en wetgewingontwikkeling en ondersteuningsdienste aan tradisionele rade geprioritiseer om die implementering van die Tradisionele en Khoi-San -Leierskap Art. (nr. 3 van 2019) te fasiliteer. Die poste sal gevul word op 'n kontraktuele basis wat aan die proses tyd gee om die toepaslike organisasiestruktuur te bepaal. Hierdie funksie sal toegewys word aan Program 4: Tradisionele Institusionele Bestuur wat geaktiveer is.

Sleutelbeleidsontwikkelings en wetgewende veranderinge

- Geen sleutelbeleidsontwikkelings en wetgewende veranderinge gedurende hierdie finansiële jaar nie.

3. Vordering in die rigting van die bereiking van institusionele impakte en uitkomste

Die Departement het vier impakverklarings geïdentifiseer

Impak-verklaring 1:	Hoëpresterende afdeling.
Impak-verklaring 2:	'n Doeltreffende, verantwoordbare en instaatstellende plaaslike regering om ekonomiese groei en dienslewering te bevorder.
Impak-verklaring 3:	Aktiewe burgerskap, verminderde armoede en verbeterde sosiale welstand.
Impak-verklaring 4:	'n Rampbestande provinsie.

Departementele uitkomste

Die volgende is agt departementele uitkomste:

Uitkoms 1:	Goed beheerde departement wat programme in staat stel om hul mandate te lewer.
Uitkoms 2:	Munisipaliteite wat goed bestuur word deur doeltreffende en doeltreffende toesig, kapasiteitsbou en bestuurstrukture.
Uitkoms 3:	Data- en Kennisbestuursentrum wat besluitneming, beplanning en begrotingstoewysing binne plaaslike regering inlig.
Uitkoms 4:	Die voorsiening en instandhouding van infrastruktuur vir infrastruktuurgeleide ekonomiese groei.
Uitkoms 5:	Verbeterde koppelvlak tussen regering en burgers.
Uitkoms 6:	Vermindering van armoede.
Uitkoms 7:	Verbeterde geïntegreerde beplanning, begroting en implementering.
Uitkoms 8:	Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling.

Sommige van die sleutelsuksesse vir die bereiking van die Institusionele Impakte en uitkomste sluit die volgende in:

Na die 2021- plaaslike regeringsverkiesings het die Departement ondersteuning aan munisipaliteite gebied om 'n gladde oorgang te verseker. Die ondersteuning het die verskaffing van regsvoorligting met betrekking tot die relevante wetgewende voorskrifte met betrekking tot die vul van senior bestuursposte behels en munisipaliteite bygestaan met die fasilitering van sekonderings. Die nuwe Raadslede is blootgestel aan deurlopende opleiding en ondersteuning om te verseker dat hulle in staat is om hul verpligtinge na te kom.

Gegewe dat dit strategies geïntegreer is om samewerking tussen sleutelbelanghebbendes wat in die

munisipale ruimte werk te fasiliteer, het die Departement 'n aantal inisiatiewe op 'n strategiese en operasionele vlak gelei om dienslewering te versnel. Gevolglik het die Gesamentlike Distrik- en Metrobenadering (JDMA) sedert die implementering daarvan sukses in verskeie projekte wat in die provinsie geïmplementeer is, behaal.

In die versterking van 'n deelnemende demokrasie het die Departement oor die jare sy programme hersien en na die bemagtiging van lede van die publiek met nie net die kennis van hul regte nie, maar ook kennis van hul verantwoordelikhede om munisipale besluitnemingsprosesse te beïnvloed, verskuif.

Die Thusong-program is steeds die Departement se vlagskipprogram in die loodsing van verskeie inisiatiewe om positiewe ekonomiese impak op gemeenskappe

te verbeter. Die program het 'n geleentheid gebied vir die vestiging van publiek-private vennootskappe wat samewerking tussen staatsdepartemente en die privaat sektor oor projekte om die lewens van die burgers van hierdie provinsie te verbeter, behels het.

Die Departement, met die ondersteuning van die Franse regering deur die Agence Française de Développement, het die program vir volhoubare infrastruktuurontwikkeling en -finansiering geïmplementeer. Dit bevorder 'n verbeterde geïntegreerde benadering tot munisipale infrastruktuurontwikkeling gebaseer op gekoördineerde en volhoubare beginsels. Die doeltreffende bestuur wat dit insluit, is van kardinale belang vir die suksesvolle befondsing van die projekte en programme wat vir ontwikkeling geïdentifiseer is. Die Wes-Kaapse regering het 'n 15-jaar-geïntegreerde droogte- en waterreaksieplan, wat bystand en ondersteuning aan munisipaliteite uiteensit om waterveerkragtigheid te verbeter deur watervoorsieningvergroting, opgradering van infrastruktuurkapasiteit, waterbronbestuur en watervraagbestuur regoor die provinsie, ontwikkel.

Die benadering van die Wes-Kaapse regering in die hantering van ramprisiko's oor die jare het ontwikkel tot 'n antisiperende een wat fokus op die identifisering van potensiële ramprisiko's en die implementering van maatreëls om te voorkom dat rampe plaasvind en om die erns daarvan te versag. Die Departement het voortgegaan om ondersteuning en ddie eel van beste praktyke met ander provinsies te verskaf in die hantering van hul rampvoorvalle.

Die Departement het oor die afgelope drie jaar meer as 90% van die beplande aanwysers bereik en dit is 'n aanduiding dat die Departement steeds op koers is om al vier Impakverklarings en agt Departementele Uitkomstte te lewer soos aangedui in die Strategiese Plan 2020-2025 . Aangesien die departement steeds munisipaliteite ondersteun om goeie bestuur te verseker, lei die Departement steeds deur voorbeeld tydens die 2022/23-oudit, en die Departement het 'n 10de opeenvolgende ongekwalifiseerde ouditmening van AGSA ontvang.

4. Institusionele Programprestasie-inligting

4.1 PROGRAM 1: ADMINISTRASIE

Programdoel	Voorsien algehele bestuur in die Departement in ooreenstemming met alle toepaslike wette en beleide.
Subprogram: Kantoor van die LUR	
Subprogramdoel	Om voorsiening te maak vir die funksionering van die Kantoor van die LUR (voorsiening in Bestemming 9: Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning).
Subprogram: Korporatiewe Dienste	
Subprogramdoel	Voorsien algehele bestuur in die Departement in ooreenstemming met alle toepaslike wette en beleide.
Uitkoms	Goed beheerde departement wat programme in staat stel om hul mandate te lewer.
Vordering na Uitkoms	Die Departement het oor die afgelope drie jaar meer as 90% van die beplande aanwysers bereik en dit is 'n aanduiding dat dit steeds op koers is om al vier Impakverklarings en agt Departementele Uitkomstte te lewer soos aangedui in die Strategiese Plan 2020-2025. Tydens die 2022/23-oudit het die Departement 'n 10de opeenvolgende ongekwalifiseerde ouditmening van AGSA ontvang.

A. Uitkomstte, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 1: Administrasie								
Subprogram 1.2: Korporatiewe Dienste								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed beheerde departement Stel programme in staat om hul mandate te lewer	1. Nakoming van relevante beplanning/ begroting & verslagdoening wetgewende raamwerk	1.1 Vlak van voldoening aan die wetgewende raamwerk vir beplanning en verslagdoening	100%	100%	100%	100%	-	Alle beplannings- en verslagdoenings-dokumente is volgens wetlike vereistes voorgelê en by die Parlement ter tafel gelê.
		1.2 Vlak van voldoening aan finansiële wetgewende raamwerk	100%	100%	100%	100%	-	Alle finansiële verslagdoenings-dokumente is volgens wetlike vereistes voorgelê en by die Parlement ter tafel gelê.

Strategie om areas van onderprestasie te oorkom/Veranderinge aan beplande teikens

- Daar was geen veranderinge aan beplande teikens nie, alle teikens bereik met geen oorprestasies nie

B. Koppeling van prestasie met begrotings: Program 1: Administrasie

Subprogram-uitgawes

Sub-program	2022/23			2021/2022		
	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Kantoor van die LUR ¹	-	-	-	-	-	-
Korporatiewe dienste	54 499	52 933	1 566	52 254	50 589	1 665
Totaal	54 499	52 933	1 566	52 254	50 589	1 665

4.2 PROGRAM 2: PLAASLIKE BESTUUR

Programdoel	Om lewensvatbare en volhoubare ontwikkelingsgerigte plaaslike bestuur te bevorder, om geïntegreerde en volhoubare beplanning en gemeenskapsdeelname aan ontwikkelingsprosesse te bevorder.
Subprogram 2.1: Munisipale Administrasie: Munisipale Bestuur en Gespesialiseerde Ondersteuning	
Subprogramdoel	Om bestuurs- en ondersteuningsdienste aan plaaslike regering binne 'n regulatoriese raamwerk te verskaf.
Uitkoms	Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstrukture.
Vordering na Uitkoms	Verskeie regsondersteuningsinisiatiewe soos die hersiening en wysiging van verordeninge, die aanbied van forumvergaderings met munisipale regsamptenare, opleiding van raadslede oor verskeie onderwerpe, insluitend onder meer MPAC's, Rolle en Verantwoordelikhede, Gedragskode, Ordereëls, met regsvoorligting aan munisipaliteite verskaf om goeie bestuur te verseker. Bewerings van wanadministrasie, bedrog, korrupsie of enige ander ernstige wanpraktyke wat binne die Provinsiale Minister se mandaat val, is beoordeel ooreenkomstig die statutêr voorgeskrewe prosesse van toepassing op die beoordeling van hierdie bewerings.
Subprogram 2.2: Openbare Deelname	
Subprogramdoel	Om die koppelvlak tussen die regering en burgers te versterk deur openbare deelname vir maksimum dienslewering.
Uitkoms	Verbeterde koppelvlak tussen regering en burgers.
Vordering na Uitkoms	Munisipaliteite is ondersteun met openbaredeelnameprogramme soos beleidsontwikkeling, wykoperasionele plan, openbaredeelnameopleiding, kliëntedienshandvesontwikkeling en pasgemaakte munisipale kommunikasieondersteuning.

¹ Die begroting van die LUR word onder die Departement van Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning weerspie I

Subprogram 2.3: Kapasiteitsontwikkeling	
Subprogramdoel	Om munisipaliteite in staat te stel om doeltreffende dienste te lewer.
Uitkoms	Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstrukture.
Vordering na Uitkoms	Versekering dat kapasiteit in die munisipale ruimte deur programme soos.: Gedeelde Dienste-ondersteuning, ontwikkeling en implementering van Munisipale Ondersteuningsplanne, MH-ondersteuning, Behoeftigebeleide, Munisipale Minimum Bevoegdheidsopleiding en Seisoenale Skool vir Raadslede en Mentorskap- en Afrigtingsopleiding vir munisipale amptenare en MPRA-verwante ondersteuning aan Munisipaliteite verskaf is.
Subprogram 2.4: Munisipale Prestasie, Monitering, Rapportering en Evaluering	
Subprogramdoel	Om munisipale prestasie te moniteer en te evalueer.
Uitkoms	Data- en Kennisbestuursentrum wat besluitneming, beplanning en begrotingstoekennings binne plaaslike regering inlig.
Vordering na Uitkoms	As deel van die vestiging van 'n bekwame kennisbestuur, is die enkelbewaarplekkennis-bestuurstelsel deur die Departement geloods en sal in die komende jaar na munisipaliteite uitgebrei word. Die Departement het ook voortgegaan om munisipaliteite met IKT- en GIS-ondersteuning te ondersteun. Die Departement het ook munisipaliteite ondersteun om primêre en sekondêre data te interpreteer, 'n munisipale prestasieverslag saamgestel, munisipale prestasie te monitor om leemtes, ingrypings te identifiseer en om munisipale prestasie te ondersteun.
Subprogram 2.5: Diensleweringintegrasie	
Subprogramdoel	Om die Thusong-program te bestuur en samewerkende regering tussen die drie regeringsfere te ondersteun.
Uitkoms	Vermindering van armoede
Vordering na uitkoms	Meer as een miljoen dienste is verkry deur die Thusong-program, dit wil sê Thusong-dienssentrum, satellietsentrums, sones en uitreike. Die Departement het ook programme gefasiliteer om die funksionaliteit van beide die Distrik- en Provinsiale IGR-forums te verbeter.
Subprogram 2.6: Gemeenskapsontwikkelingswerkerprogram	
Subprogramdoel	Om inligting aan gemeenskappe te verskaf om toegang tot staatsdienste te verkry en gemeenskapstoegang tot sosio-ekonomiese geleenthede te fasiliteer.
Uitkoms	Vermindering van armoede
Vordering na uitkoms	Die gemeenskapsontwikkelingswerkers wat in die metropolitaanse en die vyf distrikte geleë is, gaan voort om toegang van burgers tot staatsdienste en ekonomiese geleenthede te verbeter deur vennootskappe met verskeie belanghebbendes te versterk.

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.1: Munisipale Administrasie: Munisipale Bestuur								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstruktuur	2.1 Munisipaliteite voldoen aan toepaslike wetgewing en bestuurvoorskrifte	2.1.1(a) Getal Wetgewing-ontwikkelings-inisiatiewe Wikkkelings-inisiatiewe geïmplementeer	4	4	4	4	-	Munisipaliteite is met wetgewende ondersteuning ondersteun deur die volgende programme: provinsiale wetgewingontwikkeling, verordeninge, stelseldelegasies en kommentaar op wetsontwerpe.
		2.1.2(a)Getal van assesserings uitgevoer op Senior Bestuur-aanstellings in ooreenstemming met wetlike voorskrifte	14	21	30	37	7	Assesserings van senior bestuursaanstellings is in verskeie munisipaliteite gedoen. Hierdie uitset word beïnvloed deur werwings wat gedurende die tydperk onderneem is, vandaar die afwyking van die beplande uitset.
		2.1.3(a) Getal van Assesserings op Munisipale Openbare Rekening-komitees (MPAC's) uitgevoer	10	10	10	10	-	Die Departement het die MPAC-funksionaliteit van die volgende munisipaliteite beoordeel: Kaapse Wynland-distrik, Mosselbaai, Drakenstein, Beaufort-Wes, Tuinroete-distrik, Breedevallei, Langeberg, Stad Kaapstad, Swartland en George.
		2.1.4(a) Gedrag-skode-sake geassesseer om wetgewende nakoming te verseker	0	1	6	4	(2)	Hierdie uitset is afhanklik van werklike gevalle wat gedurende die jaar ontvang is.

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.1: Munisipale Administrasie: Munisipale Bestuur								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstruktuur	2.1 Munisipaliteite voldoen aan toepaslike wetgewing en bestuurvoorskrifte	2.1.5(a) Getal Regshulpinisiatiewe verskaf aan Munisipaliteite om Munisipale Bestuur te versterk	9	5	8	9	1	Ondersteuning wat verskaf is, sluit in die aanbieding van die Wetgewende en Grondwetlike Taakspanvergadering, werkswinkels oor onder meer die volgende: Wysigingswet op Munisipale Strukture, Stelsel van Delegasies, MPAC's, Aanstelling van Senior Bestuurders, Gedragskode vir Raadslede, Rolle en Verantwoordelikhede, Reëls van Orde en Anti-Korrupsie -werkswinkels. Die oorprestasie is as gevolg van opleiding oor die Wysigingswet op Munisipale Strukture 3 van 2021.

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.1: Munisipale Administrasie: Munisipale Bestuur								
Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/Algemene opmerkings	
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23		
SPI:1.	Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om aan MSR-regulasies oor die aanstelling van senior bestuurders te voldoen (Gekoppel aan MTSF 2019 – 2024, Prioriteit 1)	29	30	30	30	-	Verspreiding en interpretasie van die Wysigingswet op Munisipale Stelsels is aan alle Munisipaliteite gesirkuleer en die gepubliseerde Boonste Limiete van Totale Vergoedingspakkette Betaalbaar aan Munisipale Bestuurders en Bestuurders wat direk aan Munisipale Bestuurders verantwoordbaar is (gedateer 18 November 2022).	
SPI:2.	Aantal munisipaliteite wat gemonitor word oor die mate waarin teenkorrupsie-maatreëls geïmplementeer word (Gekoppel aan MTSF 2019 – 2024, Prioriteit 1)	30	30	30	30	-	Al 30 munisipaliteite het teenkorrupsieplanne en/of bedrogvoorkomingsplanne en het teenkorrupsie-/bedrog- en risikokomitees ingestel.	

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.2: Gespesialiseerde ondersteuning								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed bestuurde munisipaliteite deur doel-treffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstruktuur	2.1.1(b) Assesserings en ondersoeke met betrekking tot bewerings van bedrog, korrupsie en wanadministrasie en formele provinsiale ingrypings geregverdig of vereis ingevolge artikel 139 van die Grondwet	2.1.1(b) Verslae ten opsigte van assesserings en ondersoeke met betrekking tot bewerings van bedrog, korrupsie en wanadministrasie	4	4	4	4	-	
		2.1.2(b) Jaarverslag ten opsigte van formele provinsiale ingrypings geregverdig of vereis ingevolge Artikel 139 van die Grondwet	1	1	1	1	-	

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.3: Openbare deelname								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Bepaalde jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Verbeterde koppelvlak tussen regering en burgers	2.2(a) Aksies geïmplementeer, gemonitor en ondersteun om die burgerkoppelvlak te verbeter	2.2.1(a) Aantal ondersteuningsaksies om burgerkoppelvlak te verbeter	5	5	6	6	-	Ondersteuningsprogramme om burgers se koppelvlak te verbeter het die ontwikkeling van Kliëntedienshandveste, Ontwikkeling en Hersiening van Wykskomiteebeleid en -planne, Wykskomitee-induksie-opleiding en die Burgerlike Opvoedingsprogram ingesluit.
Verbeterde koppelvlak tussen regering en burgers	2.2(a) Aksies geïmplementeer, gemonitor en ondersteun om burgerkoppelvlak te verbeter	2.2.2(a) Aantal munisipaliteite wat met kommunikasieprogramme ondersteun word	30	18	30	30	-	Kommunikasie-ondersteuning wat verskaf is, sluit in: Brandbewustheid, Anti-Korrupsiebewustheid, Gebiedsgebaseerde Risikobeoordelings, JDMA en die Munisipale Kommunikasieforums.
Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurstrukture	2.2(b) Kapasiteitsboustrategieë in munisipaliteite vir verbeterde dienslewering geïmplementeer	2.2.1(b) Aantal munisipaliteite wat ondersteun word met kapasiteitsbouaksies oor geslaghoofstroming	3	3	3	3	-	Die Overberg -Distrik, Stad Kaapstad -en Swellendam-Munisipaliteite het ondersteuning ontvang deur middel van programme soos geslagshoofstroming kapasiteitsbou, geslagsresponsiewe begroting, seksuele teistering en mensehandel bewusmakingsessies.

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Bepaalde jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/ Algemene opmerkings
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI:3	Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om funksionele wykskomitees in stand te hou (Gekoppel aan MTSF 2019 – 2024, Prioriteit 1) ²	24	24	24	24	-	Al 24 plaaslike munisipaliteite is ondersteun met verskeie aksies om funksionele wykskomitees in stand te hou.
SPI:4	Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om deelname aan gemeenskapsgebaseerde plaaslike bestuursprosesse te bevorder (Prioriteit 1: Bekwame, Etiese en Ontwikkelende Staat) (Prioriteit 6 MTBR-aanwyser: Sosiale samehorigheid en veiliger gemeenskappe)	-	2	2	3	1	Werkswinkels vir burgerlike opvoeding is in Bitou-, Matzikama- en Prince Albert -Munisipaliteite gehou.
SPI:5	Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om op gemeenskapskwessies te reageer (Uitkoms-9: Sub-Uitkoms 2) (B2B Pilaar 1)	5	1	1	1	-	Witzenberg -Munisipaliteit het finansiële ondersteuning ontvang om die Kliëntesorgstelsel te verbeter.
SPI:6	Aantal werkseleenthede gerapporteer deur Gemeenskapswerkprogram (CWP) (MTSF 2019-2024, Prioriteit 2)	-	16 144	17 700	16 689	(1 011)	Sommige deelnemers het tydelik seisoenale werk op plase gekry. Vandaar die afwyking van beplande uitset.

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.3: Kapasiteitsontwikkeling								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Bepaalde jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurs-trukture	2.3 Kapasiteitbou-strategieë in munisipaliteite vir verbeterde dienslewering geïmplementeer	2.3.1 Aantal programme wat geïmplementeer is om die kapasiteit van munisipaliteite te verbeter	3	3	3	3	-	Kapasiteitsprogramme wat in munisipaliteite geïmplementeer word, sluit die ontwikkeling en implementering van Munisipale Ondersteuningsplanne, Gedeelde Dienste en MH-ondersteuning in.

² Hierdie aanwyser is direk gekoppel aan die Provinsiale aanwyser 2.2.1(a) Aantal ondersteuningsaksies om burgerkoppelvlak te verbeter

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.3: Kapasiteitsontwikkeling								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Goed bestuurde munisipaliteite deur doeltreffende en effektiewe toesig, kapasiteitsbou en bestuurs-trukture	2.3 Kapasiteitsbou-strategieë in munisipaliteite vir verbeterde dienslewering geïmplementeer	2.3.2 Monitor voldoening aan die Wet op Vaardigheidsontwikkeling	1	1	1	1	-	
		2.3.3 Aantal opleidings- en ontwikkelings-programme wat in munisipaliteite geïmplementeer is	3	3	3	3	-	Die volgende opleidingsprogramme is geïmplementeer: Munisipale Minimum Bevoegdheidsopleiding en Seisoenale Skool vir Raadslede en Mentorskap -en Afrigtingopleiding vir munisipale amptenare.

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/ Algemene opmerkings
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI: 7	Aantal kapasiteitsbou-intervensies wat in munisipaliteite uitgevoer is (gekoppel aan MTSF 2019-2024, prioriteit 1) (B2B-pilaar 5) ³	3	3	3	3	-	Dieselfde ondersteuningsprogramme as provinsiale aanwyser 2.3.1
SPI: 8	Getal Munisipaliteite begelei om te voldoen aan die MPRA (Gekoppel aan MTSF 2019-2024 Prioriteit (B2B Pilaar4)	25	25	25	25	-	Munisipaliteite het ondersteuning ontvang deur middel van kwartaallike MPRA-fokusgroepe sowel as toegewyde MPRA-hulptoonbank.
SPI:9	Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om die prestasiebestuurstelsel (PMS) te institusionaliseer (gekoppel aan MTSF 2019-2024, prioriteit 1)	4	4	4	4	-	Ondersteuning is verskaf met implementering van Prestasiebestuurstelsels.
SPI:10	Aantal munisipaliteite gemonitor oor die implementering van hulpbehoewende beleide (Sub-uitkoms 1) (B2B Pilaar 2)	6	4	4	4	-	Munisipaliteite ondersteun met die hersiening van die hulpbehoewende beleide.

³ Hierdie aanwyser is direk gekoppel aan die Provinsiale aanwyser (2.3.1 Aantal programme wat geïmplementeer is om die kapasiteit van munisipaliteite te verbeter)

A. Uitkomste, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram.4: Munisipale prestasiemonitering en -evaluering								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Bepaalde jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Data -en kennis- Bestuur-sentrum wat besluit-neming, beplanning en begrotings-toewysings inlig in plaaslike bestuur	2.4 Departemente en Munisipale Data-bewaarplek	2.4.1 Enkele bewaarplek vir die bestuur en verspreiding van inligting met betrekking tot munisipaliteite gestig	2	Ontwikkeling van 'n enkele data-bewaarplek	Implementering van enkele data bewaarplek		-	Die enkelbewaarplekkennisbestuurstelsel is deur die Departement geloods en sal in die komende jaar na munisipaliteite uitgebrei word.
		2.4.2 Aantal verslae verskaf insig in munisipale status en funksionering gelewer.	2	4 Status van Munisipaliteit verslae	4	4	-	Munisipale statusverslae is kwartaalliks opgestel.
		2.4.3 Aantal programme wat geïmplementeer is om GIS in die munisipale ruimte te institutionaliseer	2	2	2	2	-	Het tegniese, raadgevende en finansiële ondersteuning aan die Overberg- en Tuinroete-distrikte verskaf om die effektiewe implementering van GIS te verseker as 'n instrument om besluitneming op 'n operasionele en strategiese vlak in te lig en te lei.
		2.4.4 Aantal programme wat geïmplementeer is om IKT in die munisipale ruimte te institutionaliseer	2	2	2	2	-	Twee IKT-forums is met munisipaliteite gehou

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Be-plande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/ Algemene opmerkings
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI:11	Aantal Artikel 47-verslae nagekom soos deur die MSR voorgeskryf (Gekoppel aan MTSF 2019-2024, Prioriteit 1) (B2B-pilaar 5)	1	1	1	1	-	'n Gekonsolideerde Munisipale verslag is saamgestel en ter tafel gelê.

A. Uitkomste, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.5: Diensleweringintegrasie								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Vermin-dering van armoede	2.5(a) Geleenthede geskep deur die Thusong-program	2.5.1(a) Sosio-ekonomiese projekte gefasiliteer	2	4	4	4	-	Die vier sosio-ekonomiese projekte wat gefasiliteer is, was: • Multifunksionele jeugontwikkeling en opleidingsfasiliteit in Bergrivier; • leerderlisensie & bestuurslisensie projek in Hessequa; • Naaldwerk- en kralewerkprojek in Mosselbaai; • Thusong digitale jeug-ambassadeurs in Overstrand.
	2.5(b) Effektiewe Thusong-Program	2.5.1(b) Aantal dienste verkry deur die Thusong-program	337 682	1 386 856	1 300 000	1 347 486	47 486	Meer mense het ondersteuning nodig gehad om toegang tot staatsdienste te verkry.
		2.5.2(b) Ondersteun aksies om effektiewe funksionering van die Thusong-program te verseker	2	4	4	4	-	Ondersteuningsaksies het die vestiging van satellietentrums, bedryfs- en instandhoudings-befondsing, Thusong Provinsiale Forums en Verslae oor funksionele telkaarte ingesluit.

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.5: Diensleweringintegrasie								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Verbeterde geïntegreerde beplanning, begroting en implementering	2.5(c) Funksionele IGR-platforms	2.5.1(c) Ondersteun aksies om Distrik -IGR -platform te verbeter	3	4	3	4	1	'n Bykomende Distrikkoördineringsforum is gedurende die 4de kwartaal gehou.
		2.5.2(c) Ondersteun aksies om Provinsiale IGR-platform te verbeter	4	4	4	5	1	'n Bykomende Premierkoördineringsforum is gedurende die 4de kwartaal gehou

A. Uitkomst, uitset, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 2: Plaaslike Bestuur								
Subprogram 2.6: Gemeenskapsontwikkelingswerkerprogram								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Vermindering van armoede	2.6 Geleenthede geskep deur die Gemeenskaps-Ontwikkelingswerker-program	2.6.1. Regeringsinisiatiewe om sosiale welsynwese te verbeter	5	5	5	5	-	• Ondersteuningsinisiatiewe wat uitgevoer is om maatskaplike welstand te verbeter, sluit in maatskaplike ontwikkeling, onderwys, gesondheidsdienste, veiligheid en sekuriteitsondersteuning en munisipale en menslike nedersettingsondersteuning
		2.6.2 Inisiatiewe om die informele ekonomie te ondersteun	4	4	4	4	-	Kleinskaalse ekonomiese geleenthede het ondersteuning aan informele handelaars, OSW-ontwikkeling en kleinsakeondersteuning ingesluit.

A. Strategie om areas van onderprestasie te oorkom/Veranderinge aan beplande teikens

- Geen veranderinge aan teikens is gedurende die jaar aangebring nie.
- Redes vir onder- en oorprestasie is breedvoerig in die aanwysertabelle hierbo aangespreek.

B. Koppel prestasie met begrotings: Program 2: Plaaslike Bestuur

Subprogram-uitgawes

Subprogram	2022/23			2021/2022		
	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Munisipale Administrasie	17 383	16 668	715	17 062	16 366	696
Openbare Deelname	11 804	11 651	153	10 201	9 907	294
Kapasiteits-ontwikkeling	13 275	11 721	1 554	11 272	10 659	613
Munisipaliteit Prestasie-monitoring, Rapportering en Evaluering	35 946	30 319	5 627	35 026	29 964	5 062
Dienslewering-integrasie	11 926	11 794	132	61 238	60 924	314
Gemeenskaps-ontwikkelings-werkerprogram	78 235	77 561	674	73 573	72 300	1 273
Totaal	168 569	159 714	8 855	208 372	200 120	8 252

4.3 PROGRAM 3: ONTWIKKELING EN BEPLANNING

Programdoel	Om effektiewe rampbestuurspraktyke te bevorder en te fasiliteer, munisipale infrastruktuur wat goed onderhou word te verseker en geïntegreerde beplanning te bevorder.
Subprogram 3.1: Munisipale infrastruktuur	
Subpogramdoel	Om infrastruktuurontwikkeling binne munisipaliteite te fasiliteer en te monitor en om volhoubare munisipale infrastruktuur te verseker.
Uitkoms	Die voorsiening en instandhouding van infrastruktuur vir ekonomiese groei wat deur infrastruktuur gelei word.
Vordering na Uitkoms	Direkte betrokkenheid en finansiële ondersteuning is aan munisipaliteite verskaf ter ondersteuning van verskeie infrastruktuurprojekte soos waterveerkragtigheid en elektrisiteit, droogtehulp, asook die monitering en ondersteuning van die effektiewe en doeltreffende benutting van MIG-toekennings.
Subprogram 3.2: Rampbestuur	
Subprogramdoel	Om rampbestuur op provinsiale en plaaslike vlak te bestuur om die vestiging van effektiewe en doeltreffende rampbestuurmeganismes te verseker.
Uitkoms	Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling
Vordering na Uitkoms	Die Provinsie het op hoë waaksaamheid gebly vir verskeie rampe wat die provinsie bedreig en het voortgegaan om sy programme te implementeer en aan te pas om te verseker dat die provinsie rampbestand bly.
Subprogram 3.3: Geïntegreerde Ontwikkelingsbeplanning	
Subprogramdoel	Om interregeringsbeplanning en begroting te versterk deur die vestiging van GOP as die enkele koördinerende plan van die regering.
Uitkoms	Verbeterde geïntegreerde beplanning, begroting en implementering
Vordering na Uitkoms	Die Departement het voortgegaan om ondersteuning te verskaf om die ontwikkeling, hersiening en wysiging van GOP's te verbeter. Daarbenewens het die Departement die implementering van die Gesamentlike Distrik- en Metro-benadering (JDMA) in die provinsie gefasiliteer om medebeplanning, mede-egroting en mede-implementering vir die verbetering van dienslewering te verseker.

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Subprogram 3.1: Munisipale Infrastruktuur								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Die voorsiening en instandhouding van infrastruktuur vir infrastruktuur-geleide ekonomiese groei	3.1 Versterk basiese diensaflewering	3.1.1 Aantal programme vir basiese versterkte dienslewering	2	1	1	1	-	Munisipaliteite het ondersteuning ontvang deur die Munisipale infrastruktuur-toekenning. Prestasie met betrekking tot Elektriese Meesterplanne soos aangedui in die tegniese aanwyserbeskrywing is onder aanwyser 3.1.2 hieronder gerapporteer.
		3.1.2 Program om geïntegreerde en gekoördineerde munisipale infrastruktuur-beplanning te verbeter	1	1	1	1	-	Saldanhabaai- en Drakenstein -Munisipaliteite het ondersteuning met elektrisiteits-meesterplanne ontvang.
		3.1.3 Munisipale watersekuriteits-program ondersteun en gemonitor	1	1	1	1	-	Munisipale Watersekuriteitsprojekte geïmplementeer.

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Be-plande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/ Algemene opmerkings
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI:12	Aantal munisipaliteite wat gemonitor is oor die implementering van infrastruktuurleweringprogramme (Uitkoms 9, Sub-uitkoms 1) (B2B Pilaar 5).	22	22	22	22	-	Munisipaliteite is met munisipale infrastruktuurtoelae ondersteun.

A. Uitkomste, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Subprogram 3.2: Rampbestuur en Brandweerdien								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling	3.2(a) Geïntegreerde stelsels en strukture vir rampbestuur gevestig en in stand gehou	3.2.1(a) Fasiliteer koördinerings van rampbestuurvennootskappe	13	12	10	10	-	Die Departement het verskeie rampbestuursamesprekings met belanghebbendes gefasiliteer
		3.2.2(a) Moniteer en evalueer die implementering van Rampbestuur	5	5	1	1	-	Die Departement het 'n jaarlikse rampbestuurverslag opgestel en aan belanghebbendes versprei.
		3.2.3(a) Ontwikkeling en hersiening van WK-rampbestuurbeleidbepalings	2	2	1	1	-	Die Wes-Kaapse Rampbestuurs-raamwerk is opgestel.
	3.2.(b) Effektiewe en vinnige nood-/rampreaksie en herstelmechanismes	3.2.1(b) Ondersteun staatsorgane om rampgereedheid en reaksie te verseker	6	6	4	5	1	Staatsorgane is ondersteun met verskeie paraatheidsplanne soos winter-, somergereedheidsplanne, asook ander paraatheids-inisiatiewe soos die Elektrisiteitsonderbrekingsoefening, Rampbestuurinligtingstelsel en die Wes-Kaapse paraatheid-, reaksie- en verligtingsplan. Die elektrisiteitsonderbrekingsoefening is geprioritiseer weens die voortdurende beurtkrag, vandaar die bykomende prestasie.

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Subprogram 3.2: Rampbestuur en Brandweerdien								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling	3.2.(b) Effektiewe en vinnige nood-/rampreaksie- en herstel-meganismes	3.2.2(b) Effektiewe en vinnige nood-/rampreaksie- en herstel-meganismes	3	7	2	3	1	Herstelprojekte wat geïmplementeer is, was: • Rampverklarings-klassifikasies/-Assesserings; • Covid-19- Ontlontings-verslag en • Rampbefondsings-aansoeke en -monitering.
	3.2 (c) Institusioneel-voorspraak vir ramprisiko-vermindering	3.2.1(c) Aantal risiko- en kwesbaarheids-beoordelings wat uitgevoer is	1	3	1	1	-	Risiko- en kwesbaarheids-beoordeling is vir die Overberg Distrikmunisipaliteit voltooi. Die Departement het ook aanlyn risikoregisteropleiding vir alle munisipaliteite gedoen en 'n intensiewe projek onderneem om ons gestandaardiseerde risiko-assesseringsmetodologie vir die Provinsie te hersien en by te werk.
		3.2.2(c) Opgradeer en onderhou Rampbestuur-ruimtelike data-bewaarplek		1	1	1	1	-

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Subprogram 3.2: Rampbestuur en Brandweerdienste								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling	3.2 (c) Institusioneeralisering en voorspraak vir ramprisikovermindering	3.2.3(c) Aantal munisipaliteite wat ondersteun word in die ontwikkeling van ramprisikoverminderingmaatreëls in hul GOP'e	1	1	1	5	4	Die Tuinroete Distriksmunisipaliteit met al 4 Plaaslike Munisipaliteite is ondersteun met Rampbestuur (DM) Hoofstukke binne GOP's. Die afwyking van aanvanklike uitset kan toegeskryf word aan die nuwe benadering van die ontwikkeling van Ramprisikoverminderingriglyne wat die insluiting van DM-hoofstukke in GOP in Distrikte en Plaaslike Bewoners gelyktydig help
		3.2.4(c) Gevaarbewustheidsprogram	1	2	1	1	-	Die 2022-23-Gevaarbewustheidsveldtog is uitgebrei om programme oor Gevaarbewustheid in skole, Werk aan Vuur in Middel-/Hoërskole en Lewensredderbewusmakingskompetisies in Middel-/Hoërskole in te sluit.
	3.2(d) Brandweeren Reddingsdienste se vermoë verbeter	3.2.1(d) Aantal opleidingsprogramme om brand- en lewensveiligheid in die provinsie te verbeter	4	6	6	6	-	Opleidingsprogramme soos Ondersoek van Bouplanne, Brandrisikobepalings, Hoëspanning elektriese motor, Grondbeginsels van Brandondersoek, Interpretasie van Verordeninge en Ontwerp & Evaluasie Oplossingsopleiding is aan munisipaliteite verskaf.

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Subprogram 3.2: Rampbestuur en Brandweerdienste								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Veiliger, veerkragtige gemeenskappe en volhoubare ontwikkeling	3.2(d) Brandweeren Reddingsdienste se vermoë verbeter	3.2.2(d) Aantal opleidingsprogramme om nood- en spesiale vermoëns in die provinsie te verbeter	2	4	3	4	1	Opleidingsprogramme om Nood- en Spesiale Kapasiteit in die Provinsie te verbeter, was die Incident Command Systems Supervisor-afdeling, Fireline Safety en Incident Systems Commend-opleiding wat aan munisipaliteite verskaf is. 'n Addisionele Incident Command-opleidingsverskaffer aan toesighouers het die afwyking van die oorspronklike teiken veroorsaak.
		3.2.3(d) Lugbrandbestryding en grondondersteuningsprogram geïmplementeer	1	1	1	1	-	

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Be-plande jaarlikse teiken	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teiken na Werklike Prestasie	Rede afwykings/Algemene opmerkings
	2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI:13 Aantal munisipaliteite wat ondersteun word om funksionele rampbestuursentrums in stand te hou	6	6	6	6	-	Alle Rampbestuursentrums in die Provinsie is funksioneel. Die Departement doen kwartaalmonitering van alle Distriksmunisipaliteite en die Metro.
SPI:14 Aantal munisipaliteite wat met Brandweerdienste ondersteun word	7	14	5	6	1	Die Departement het 3 Munisipaliteite ondersteun met Vooraanvalbeplanning en 3 met Brandkapasiteitsbutoekenning. Verhoogde finansiële kapasiteit het voorsiening gemaak vir bykomende ondersteuning.

A. Uitkomst, uitsette, prestasie-aanwysers, teikens en werklike prestasies

Program 3: Ontwikkeling en Beplanning								
Sub-program 3.3: Geïntegreerde Ontwikkelingsbeplanning								
Uitkoms	Uitset	Uitset-aanwysers	Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Beplande jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede vir afwykings/ Algemene opmerkings
			2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
Verbeterde geïntegreerde beplanning, begroting en implementering	3.3(a) Responsiewe GOP's ontwikkel	3.3.1(a) Inisiatiewe om Die kwaliteit van geïntegreerde ontwikkelingsplanne te verbeter	3	3	3	3	-	Die programme wat geïmplementeer is om GOP's te verbeter, was. • Assessering van GOP'e; • Provinsiale GOP-Bestuurers forums; en • Assesserings van beplanningsbelying van die distrik met onderskeie plaaslike munisipaliteite.
	3.3(b) Gesamentlike distrik- en metro-benadering geïmplementeer	3.3.1(b) Aantal Funksionele Distrik-koppelvlakspanne as deel van die Gesamentlike Distrik- en Metro-benadering	5	5	5	5	-	Al vyf distriks-koppelvlakspanne wat in 2019 gestig is, is funksioneel.

B. Prestasie met betrekking tot gestandaardiseerde uitsette en uitsetaanwysers vir sektore met soortgelyke funksies

Uitsetaanwyser		Geouditeerde Werklike Prestasie	Geouditeerde Werklike Prestasie	Be-plande jaarlikse teikens	Werklike prestasie	Afwyking van beplande teikens na Werklike Prestasie	Rede afwykings/ Algemene opmerkings
		2020/21	2021/22	2022/23	2022/23	2022/23	
SPI:15	Aantal munisipaliteite met wetlike voldoende GOP's	30	30	30	30	-	Munisipaliteite is ondersteun met die ontwikkeling van GOP's deur werkswinkels, GOP-forums en GOP-evaluering.
SPI:16	Aantal distrikte/metro's gemonitor oor die implementering van Een Planne (MTSF 2019 – 2024, Prioriteit 5: Ruimtelike integrasie, menslike nedersettings en plaaslike regering)	-	5	5	5	-	Die implementering van die JDMA-implementeringsplanne wat tussen November 2019 en Februarie 2020 in al vyf distrikte ontwikkel is, word in al vyf distrikte geïmplementeer.

A. Strategie om areas van onderprestasie te oorkom/Veranderinge aan beplande teikens

- Geen veranderinge aan teikens is gedurende die jaar aangebring nie.
- Redes vir onder- en oorprestasie is breedvoerig in die aanwysertabelle hierbo aangespreek.

B. Koppel prestasie met begrotings: Program 3: Ontwikkeling en Beplanning

Subprogram-uitgawes

Sub-program	2022/23			2021/2022		
	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Munisipale Infrastruktuur	113 661	111 764	1 897	29 767	27 731	2 036
Rampbestuur	44 070	43 955	115	44 089	43 927	162
Geïntegreerde Ontwikkelings-beplanning	7 635	7 635	-	8 163	8 104	59
Totaal	165 366	163 354	2 012	82 019	79 762	2 257

C. Koppeling van prestasie met begrotings: Program 4: Tradisionele Institusionele Administrasie

Subprogram-uitgawes

Sub-program	2022/23			2021/2022		
	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Oor-/onderbesteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4.1 Tradisionele Institusionele Bestuur	478	-	478	1	-	1
Totaal	478	-	478	1	-	1

4.4 OORDRAGBETALINGS

4.4.1 Oordrag van betalings aan Openbare Entiteite: NVT

4.4.2 Oordragbetalings (oordragbetalings gemaak vir die tydperk 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Gemeenskapsontwikkelingswerkers (CDW) Operasionele Ondersteuningstoekenning					
Beaufort -Wes	CDW -Operasionele toekenning	Ja	223	84	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Bitou	CDW -Operasionele toekenning	Ja	19	13	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Breedevallei	CDW -Operasionele toekenning	Ja	94	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Kaap Agulhas	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	22	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Kaapse Wynland Distriks-munisipaliteit	CDW -Operasionele toekenning	Ja	75	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Sederberg	CDW -Operasionele toekenning	Ja	152	4	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Stad Kaapstad	CDW -Operasionele toekenning	Ja	1 034	164	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Drakenstein	CDW -Operasionele toekenning	Ja	113	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
George	CDW -Operasionele toekenning	Ja	94	45	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Hessequa	CDW -Operasionele toekenning	Ja	38	35	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Kannaland	CDW -Operasionele toekenning	Ja	112	18	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Knysna	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	16	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Laingsburg	CDW -Operasionele toekenning	Ja	94	40	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Langeberg	CDW -Operasionele toekenning	Ja	38	38	100% uitgawe
Matzikama	CDW -Operasionele toekenning	Ja	94	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Mosselbaai	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Oudtshoorn	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	9	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Overberg-Distriks-munisipaliteit	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Overstrand	CDW -Operasionele toekenning	Ja	75	54	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Prins Albert	CDW -Operasionele toekenning	Ja	56	38	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Saldanha baai	CDW -Operasionele toekenning	Ja	75	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Stellenbosch	CDW -Operasionele toekenning	Ja	38	23	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Swartland	CDW -Operasionele toekenning	Ja	38	3	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Theewaterskloof	CDW -Operasionele toekenning	Ja	112	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Weskus -Distriks-munisipaliteit	CDW -Operasionele toekenning	Ja	75	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Witzenberg	CDW -Operasionele toekenning	Ja	131	-	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee
Thusong Dienssentrum-toekenning (Volhoubaarheid: Bedryfsondersteuningstoekenning)					
Bitou	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	69	Verkryging vir die volgende fase is geïdentifiseer en die munisipaliteit sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse as gevolg van verdragings in Voorsienings-kettingbestuur (VKM) proses.
Breedevallei	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	150	Fondse ten volle bestee deur munisipaliteit aan die einde van 31 Maart 2023
Sederberg	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	-	Die fondse is in Desember 2022 na die munisipaliteit oorgeplaas. Die munisipaliteit het met die verkrygings-proses begin en die munisipaliteit het in die vooruitsig gestel dat die fondse teen 30 Junie 2023 ten volle bestee sal wees.
Oudtshoorn	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Overstrand	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	-	Die munisipaliteit het verdragings ondervind met die verkrygingsproses vir instandhoudingsherstelwerk en die munisipaliteit sal aansoek doen vir die terugrol van fondse.
Prins Albert	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	150	13	Die fondse is in Desember 2022 na die munisipaliteit oorgeplaas. Die munisipaliteit het met die verkrygings-proses begin en die munisipaliteit het in die vooruitsig gestel dat die fondse teen 30 Junie 2023 ten volle bestee sal wees.

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Saldanhaabaai	Thusong -Bedryfs-ondersteunings-toekenning	Ja	146	14	Die fondse is in Desember 2022 na die munisipaliteit oorgeplaas. Die munisipaliteit het met die verkrygings-proses begin en die munisipaliteit het in die vooruitsig gestel dat die fondse teen 30 Junie 2023 ten volle bestee sal wees.
Munisipale Elektrieseit Meesterplan-toekenning					
Drakenstein	Munisipale Elektrieseit Meesterplan-toekenning	Ja	800	400	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee.
Saldanhaabaai	Munisipale Elektrieseit Meesterplan-toekenning	Ja	800	600	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee.
Munisipale dienslewings- en kapasiteitsbutoekenning					
Kaap Agulhas	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	420	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Hessequa	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	250	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Mosselbaai	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	300	147	Die munisipaliteit het tot 30 Junie 2023 om die fondse te bestee.
Overstrand	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	1 550	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Saldanhaabaai	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	500	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Theewaterskloof	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	620	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Weskus-Distrik	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Ja	200	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Witzenberg	Munisipale dienslewings-en kapasiteitsbutoekenning	Yes	500	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning					
Langeberg	Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning	Ja	821	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Mossel Bay	Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning	Ja	824	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
West Coast District	Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning	Ja	821	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning					
Beaufort -Wes	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	480	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Kaap Agulhas	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	700	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Kaapse Wynland-distrik	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	100	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Sederberg	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	750	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Sentrale Karoo-District	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	100	8	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Tuinroete-Distrik	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	100	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Kannaland	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	606	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Laingsburg	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	200	200	Fondse ten volle bestee deur munisipaliteit aan die einde van 2022/23 finansiële jaar.
Matzikama	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	450	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Mosselbaai	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	250	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Oudtshoorn	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	250	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Overberg- Distrik	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	300	-	The municipality has commenced with the SCM process and will apply for the rollover of unspent funds.

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Overstrand	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	450	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Prins Albert	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	1 200	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Swellendam	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	500	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Theewaterskloof	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	250	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Weskus-Distrik	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	100	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Witzenberg	Wes-Kaap Munisipale Intervensietoekenning	Ja	400	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Rampbestuurtoelaag					
Breedevallei	Rampbestuurtoelaag	Yes	118	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Munisipale Waterveerkragtigheidsstoekenning					
Breedevallei	Munisipale Droogtehelpertoelaag	Ja	700	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Sederberg	Munisipale Droogtehelpertoelaag	Ja	3 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Hessequa	Munisipale Droogtehelpertoelaag	Ja	400	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Swartland	Munisipale Droogtehelpertoelaag	Ja	600	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Witzenberg	Munisipale Droogtehelpertoelaag	Ja	700	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning					
Kaapse Wynland -Distriks-munisipaliteit	Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning	Ja	1 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Sentraal Karoo- Distriks-munisipaliteit	Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning	Ja	1 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Tuinroete -Distriks-munisipaliteit	Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning	Ja	1 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgeedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Overberg -Distrik Munisipaliteit	Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning	Ja	1 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Weskus Distriks-munisipaliteit	Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning	Ja	1 000	-	Die munisipaliteit het met die VKB-proses begin en sal aansoek doen vir die terugrol van onbestede fondse.
Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag					
Beaufort -Wes	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 115	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Bergrivier	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	3 600	2 604	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Bitou	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	5 600	-	Munisipaliteit het in Februarie 2023 begin bestee
Breedevallei	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	950	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Kaap Agulhas	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	350	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Kaapse Wynlanddistrik	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	950	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Sederberg	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 600	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Sentraal Karoo-Distrik	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	350	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Drakenstein	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	6 000	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Tuinroete-Distrik	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 600	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
George	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	14 220	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Hessequa	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	3 800	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Kannaland	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 075	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Knysna	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	2 400	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Lainsgsburg	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	60	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Langeberg	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	350	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Matzikama	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 050	639	Munisipaliteit het in Februarie 2023 begin bestee
Mosselbaai	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	5 000	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Oudtshoorn	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	4 665	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Overberg -Distrik	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 600	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Overstrand	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	6 700	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
PrinsAlbert	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	175	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Saldanhaabaai	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	2 950	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Stellenbosch	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	6 175	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Swartland	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	10 945	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Swellendam	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 360	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Theewaterskloof	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 800	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas

Naam van oordragnemer	Doel waarvoor die fondse aangewend is	Voldoening aan a 38 (1) (j) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag bestee deur die entiteit (R'000)	Redes vir die fondse nie deur die entiteit bestee nie
Weskus-Distrik	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	1 900	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Witzenberg	Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag	Ja	475	-	Die fondse is eers teen die einde van Maart 2023 oorgeplaas
Ander					
Nasionale Seereddings-instituut	Operasionele ondersteuning	Ja	6		NVT
Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie (SAUK)	TV-Lisensie	Ja	376		NVT
Ander					
Niewinsgewende instellings Lewensredding Westelike Provinsie (WP)	Operasionele ondersteuning	Ja	376		NVT
Huishoudings	Verlofgratifikasies	Ja	1 036		NVT

4.4.3 Oordragte nie gemaak nie: NVT

4.5 VOORWAARDELIKE TOEKENNINGS EN GEOORGEMERKTE FONDSE ONTVANG

Departement waaraan die toelae oorgedra is	Plaaslike regering
Doel van die Toekenning	Om te help met die versterking van die ondersteuningsintervensies in munisipaliteite soos in artikel 139 van die Grondwet
Verwagte uitsette van die toekenning	Voer formele en informele provinsiale intervensies en ondersteuning uit wat geregverdig of vereis word ingevolge artikels 139, 154 of 155 van die Grondwet en die Wes-Kaapse Wet op Monitering en Ondersteuning van Munisipaliteite; • Verbeterde infrastruktuur, stelsels, strukture en prosesse; • Verbeterde vlak van korporatiewe bestuur in munisipaliteite; • Hoër vlak van skakeling tussen munisipale strategieë en munisipale stelsels, prosesse en strukture en • Hoër vlak van produktiwiteit en verbeterde dienslewering.
Werklike uitsette behaal	• Verbeterde infrastruktuur, stelsels, strukture en prosesse; • Verbeterde vlak van korporatiewe bestuur in munisipaliteite; • Hoër vlak van skakeling tussen munisipale strategieë en munisipale stelsels, prosesse en strukture en • Hoër vlak van produktiwiteit en verbeterde dienslewering.
Bedrag per gewysigde DORA	NVT
Bedrag oorgeplaas (R'000)	R9 034
Redes indien bedrag soos per DORA nie oorgedra word nie	NVT
Bedrag bestee deur die Departement bestee (R'000)	R7 986
Redes vir die fondse wat nie deur die entiteit bestee is nie	1. Organisasoriese Ontwikkeling (OD) - Ondersteun Munisipaliteite met die herontwerp van hul strukture - hierdie projek is ontwerp in ooreenstemming met die Publikasie van die Nasionale MH-regulasies. Nadat bevestiging van die omvang en reikwydte van die nasionale projek (COGTA) ontvang was, is die projek ontwerp en 'n diensverskaffer is aangestel, maar weens die komplekse aard van hierdie projek sal dit oor 2 jaar uitgerol word. 2. Navorsingsprojek oor Openbare Deelname gekonseptualiseer, maar nie-responsiewe bod sal daartoe lei dat die bod in die nuwe finansiële jaar herhaal word.
Moniteringsmeganisme deur die ontvangende departement	Die projek word gemonitor in ooreenstemming met die Opdrag en in ooreenstemming met die goedgekeurde Standaard Bedryfsprosedure (SOP) van die Toelaagkomitee.

Departement waaraan die toelae oorgedra is	Plaaslike Bestuur
Doel van die Toekenning	Om voorsiening te maak vir kapasiteitsbou en ondersteuning aan munisipaliteite in die uitvoering van hul rolle en verantwoordelikhede gedurende die oorgangstydperk na die 2021 Plaaslike Regeringsverkiesings in koördinering met die Provinsiale Tesourie en Departement van die Premier
Verwagte uitsette van die toekenning	Versterk departementele kapasiteit om munisipaliteite te kan ondersteun in die tydperk voor, tydens en na die LG-verkiesing. Bemagtig raadslede om hul oorsigverantwoordelikheid in rade en sy komitees te kan nakom.

Werklike uitsette behaal	Boukapasiteit in rade: Regsbiblioteekboekies: Die tender is op die Elektroniese Verkrygingstelsel (EPS) uitgereik, maar die gekwoteerde bod vir die Regsbiblioteekboekies was meer as die begrote bedrag van R 240 000.00. Die bou van kapasiteit in die Departement: Die posuitsette is soos volg: Assistentdirekteur (Gespesialiseerde Ondersteuning). Die kontrakwerknemer het op 1 Februarie 2023 diens begin. Kontrak Adjunkdirekteur (Gespesialiseerde Ondersteuning) werwingsproses voltooi. Die suksesvolle kandidaat het die aanbod van die hand gewys, aangesien hy 'n permanente pos aanvaar het. Die kontrak „Adjunkdirekteurpos, word weer geadverteer. Adjunkdirekteur (Menslike Hulpbronpos - SL 11) Nominasie van aanstellingslêer onderteken deur Departementshoof (HoD) aan die einde van die 2022/23 finansiële jaar. Assistentdirekteur (Munisipale Bestuur): Die genomineerde kandidaat het die aanbod van aanstelling aanvaar en diens aanvaar op 8 Mei 2023. Met betrekking tot die Adjunkdirekteur- Pos: Die aanbod van aanstelling is gemaak, maar die kandidaat het die aanbod van die hand gewys. Korporatiewe Dienssentrum (KDS) is daarna gekontak om die aanbod aan die alternatiewe kandidaat te maak en CSC het die alternatiewe kandidaat gedurende die oorsigtydperk gekeur om te verseker dat niks 'n aanbod aan die alternatiewe kandidaat verhinder nie.
Bedrag per gewysigde DORA	NVT
Bedrag oorgeplaas (R'000)	R3 311
Redes indien bedrag soos per DORA nie oorgedra word nie	NVT
Bedrag bestee deur die Departement bestee (R'000)	R1 464
Redes vir die fondse wat nie deur die entiteit bestee is nie	Die korttermyn aard van die beskikbare kontrakte veroorsaak uitdagings vir die vereiste prosesse. Kandidate is nie bereid om huidige diens te verlaat nie. Daarbenewens is 'n aantal aanbiedinge ook van die hand gewys. Deurlopende konsultasies met MH om die oorweging te oorweeg om op kontrakperiodes uit te brei om die poel van belangstellende kandidate te verbreed en kontinuïteit in die span en in die funksies te verseker.
Moniteringsmeganisme deur die ontvangende departement	Gereelde verslagdoening aan die HOD oor vordering gemaak met die vul van poste.

Departement waaraan die toelae oorgedra is	Plaaslike Bestuur
Doel van die Toekenning	Om toegewyde projekbestuurondersteuning te finansier om die suksesvolle ontplooiing van die Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en Finansieringsfasiliteit (SIDAFF)-program te verseker
Verwagte uitsette van die toekenning	Operasionaliseer die toekenningsfinansieringsfasiliteit (aanvullingskapasiteit verskaf deur die Franse Ontwikkelingsbank (AFD))
Werklike uitsette behaal	Die Departement het deurlopende konsultasie met verskeie vennote en die skenkervenoot (AFD) gevoer om die VKB-vereistes te finaliseer om kapasiteit aan te vul wat deur die skenker verseker is. Aankope sal in die 2023/24 finansiële jaar 'n aanvang neem.
Bedrag per gewysigde DORA	NVT

Bedrag oorgeplaas (R'000)	R3 000
Redes indien bedrag soos per DORA nie oorgedra word nie	NVT
Bedrag bestee deur die Departement bestee (R'000)	0
Redes vir die fondse wat nie deur die entiteit bestee is nie	'n Bedrag van R3 miljoen is gedurende die 2022/23- finansiële jaar aan die Departement toegeken vir die SIDAFF-program. Die fondse is geormerk om 'n professionele diensverskaffer aan te skaf wat die SIDAFF-toelaefasiliteit sal operationaliseer om die hulpbronne wat reeds deur die Franse Ontwikkelingsbank (AFD) befonds is, aan te vul. Daar is verdragings ervaar as gevolg van die tipe verkrygingsproses wat ondersoek is om te verseker dat die Departement waarde vir geld kry. Die Departement is in gesprek met die provinsiale tesourie om die beste verkrygingsproses te bepaal om te volg.
Moniteringsmeganisme deur die ontvangende departement	Die Projekbestuurskomitee is in plek met gereelde projekopdaterings aan die Rekenpligtige Beampte.

Departement waaraan die toelae oorgedra is	Plaaslike Bestuur
Doel van die Toekenning	Om aangewend te word vir navorsing-, beleid- en wetgewingontwikkeling en ondersteuningsdienste aan tradisionele rade
Verwagte uitsette van die toekenning	Om finansiële bystand aan munisipaliteite te verskaf om infrastruktuur, stelsels, strukture, korporatiewe bestuur, dienslewering en nakoming van uitvoerende verpligtinge te verbeter.
Werklike uitsette behaal	Geen poste is gedurende die 2022/23 -finansiële jaar gevul nie
Bedrag per gewysigde DORA	NVT
Bedrag oorgeplaas (R'000)	R 478
Redes indien bedrag soos per DORA nie oorgedra word nie	NVT
Bedrag bestee deur die Departement bestee (R'000)	0
Redes vir die fondse wat nie deur die entiteit bestee is nie	Organisasie-ontwikkelingsprosesse (OD) is gevolg met betrekking tot die opstel van posbeskrywings vir vier poste: Adjunkdirekteur Salarisvlak (SL) 11, Assistentdirekteur SL 9, Senior Administratiewe Beampte, SL 8 en 'n Administratiewe Beampte, SL 9. Poste wat gebruik kan word om personeel in aan te stel en wat daarna goedgekeur kan word, is intern geïdentifiseer. Al vier poste is aan die einde van die tweede kwartaal van die boekjaar geadverteer. Onderhoude wat vir die poste van 'n Adjunkdirekteur gevoer is, het geen gunstige uitkomst opgelewer nie, aangesien 'n geskikte kandidaat nie gevind is nie. Verder kon geen geskikte kandidate vir die pos van 'n Assistentdirekteur gevind word tydens die kortlystingproses nie wat daartoe lei dat die poste heradverteer moet word. Die goedkeuring van die pos van 'n Senior Administratiewe Beampte is later in die jaar goedgekeur en is eers in die laaste kwartaal van die finansiële jaar geadverteer.
Moniteringsmeganisme deur die ontvangende departement	Rugsteunstrategieë in terme van die identifisering van moontlike navorsingsareas en die aanvang van navorsing terwyl die plasing heradverteer word.

Departement waaraan die toelae oorgedra is	Plaaslike Bestuur
Doel van die Toekenning	Om die brandstrategie van die Departement te ondersteun en om die kapasiteit in Brand- en Reddingsdienste te versterk
Verwagte uitsette van die toekenning	Aanstelling van 2 x Assistentdirekteurs teen SL 9 en 2 x Senior Administratiewe Klerke teen SL 5. Onderhoude is afgesluit en aanbevelings gemaak. Die keuringsprosesse het egter die aanstellings verdraag met geen aanstelling wat aan die einde van die 2022/23- finansiële jaar gemaak is nie.
Werklike uitsette behaal	Weens nie-aanstelling is magtiging van die Provinsiale Tesourie verkry om die beskikbare befonding vir Lugbrandbestryding-ondersteuning te gebruik.
Bedrag per gewysigde DORA	NVT
Bedrag oorgeplaas (R'000)	R 926
Redes indien bedrag soos per DORA nie oorgedra word nie	NVT
Bedrag bestee deur die Departement bestee (R'000)	R 926
Redes vir die fondse wat nie deur die entiteit bestee is nie	NVT
Moniteringsmeganisme deur die ontvangende departement	Die interne proses om lugbrandbestryding te moniteer sluit aktiewe monitering van brande en weeklikse kontak met die diensverskaffer in, waar fakturering en benutting vergelyk word met interne magtiging en databasis.

4.6 VOORWAARDELIKE TOELAES EN GEORGEMERKTE FONDSE BETAAL

Die Departement betaal nie voorwaardelike toelae en geormerkte fondse nie.

4.7 SKENKERFONDSE

Die Departement het nie skenkerfondse ontvang nie.

4.8 KAPITAALBELEGGING, ONDERHOUD EN BATEBESTUURPLAN

Die Departement het nie infrastruktuurprojekte nie.

Deel

BESTUUR

1. INLEIDING

Die Departement handhaaf steeds die hoogste standaard van bestuur om te verseker dat openbare finansies en hulpbronne doeltreffend aangewend word. Die Departement het goeie bestuurstrukture in plek soos Ondernemingsrisikobestuur om te verseker dat staatshulpbronne doeltreffend, effektief en ekonomies aangewend word. Die Rekenpligtige Beampte neem verantwoordelikheid vir die implementering van Ondernemingsrisikobestuur (ERM) in ooreenstemming met die Nasionale Tesourie Openbare Sektor Risikobestuursraamwerk (PSRMF) en die Direktoraat Ondernemingsrisikobestuur (D: ERM) in die Departement van die Premier (DotP) verskaf 'n gesentraliseerde strategiese ondersteuningsdiens aan die Departement.

2. RISIKOBESTUUR

Die Departement het 'n Ondernemingsrisikobestuur- en Etiekomitee (ERMCO) tot stand gebring om die Rekenpligtige Beampte (AO) by te staan in die uitvoering van sy verantwoordelikhede met betrekking tot risikobestuur.

ONDERNEMINGSRISIKO-BESTUURBELEID EN -STRATEGIE

Die Departement het 'n ORB-beleid op 9 April 2020 vir die 2020/21 – 2024/25- finansiële jare aanvaar. Hierdie beleid artikuleer die risikobestuursfilosofie en vang, op 'n hoë vlak, die rolle en verantwoordelikhede van die verskillende rolspelers vas. Dit verskaf die basis vir die

risikobestuursproses wat aangevul word met die detail in die strategie.

Die ORB-strategie en implementeringsplan beskryf hoe die Departement te werk sal gaan om die ORB-beleid wat deur die AO aanvaar is, te implementeer. Hierdie ERM-strategie word deur die Provinsiale Ondernemingsrisikobestuursbeleid en -strategie (PERMPS) sowel as sy eie ERM-beleid en risikoprofiel, toegelig.

ERMCO -VERANTWOORDELIKHED

ERMCO rapporteer dat hy sy verantwoordelikhede wat uit Artikel 38 (1)(a)(i) van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, Tesourieregulasie 3.2.1 en Staatsdiensregulasies van 2016, Hoofstuk 2, Deel 1, 2 en 3, voortspruit, nagekom het. Die ERMCO rapporteer ook dat hy die toepaslike formele opdrag aanvaar het en sy sake gereguleer het in ooreenstemming met hierdie opdrag en al sy verantwoordelikhede soos daarin vervat, nagekom het.

ERMCO-LEDE

Die ERMCO bestaan uit die AO, topbestuur, SMS en geselekteerde lede van die departement se bestuurspan. Volgens sy opdrag het die ERMCO vier keer gedurende die oorsigjaar vergader. Die gepaardgaande tabel weerspieël die aantal vergaderings wat deur elke lid bygewoon is.

Die tabel hieronder openbaar relevante inligting oor ERMCO-lede:

Naam	Posisie	Bywoning	Aanstellingsdatum
Mnr G Paulse	AO (Voorsitter)	4	04/06/2016
Me B Sewlall-Singh	Hoof Finansiële Beampte en Risikokampioen	*3	14/03/2017
Mnr A Dlwengu	Direkteur: Beleid en Strategiese Ondersteuning	4	14/03/2017
Me E Barnard	Hoofdirekteur: Munisipale Prestasiemonitering en Ondersteuning	4	14/03/2017
Me N Zamxaka	Hoofdirekteur: Geïntegreerde Dienslewering	*3	14/03/2017
Mnr C Deiner	Hoofdirekteur: Rampbestuur en Brandweerdien	**2	14/03/2017
Sekretariaat	Direktoraat: Finansiële Bestuur	4	N/A

*Die lid het 2 uit die 4 vergaderings bygewoon en 'n verteenwoordiger het 1 vergadering wat die lid nie kon bywoon nie, bygewoon.

**Daar was nog altyd verteenwoordiging van die eenheid wanneer die lede nie die vergadering kon bywoon nie

Die volgende is 'n aanduiding van ander amptenare wat die ERMCO-vergaderings gedurende die oorsigjaar bygewoon het:

Naam	Posisie	Bywoning
Me A Haq	Direkteur: ERM(DotP)	3
Mnr D Micketts	Hoofrisiko-adviseur: Ondernemingsrisikobestuur (DotP)	4
Me B Cebekhulu	Adjunkdirekteur: Provinsiale Forensiese Dienste (DotP)	3
Me V Simpson-Murray	Direkteur: Interne Oudit (DotP)	4
Me L Arendse	Adjunkdirekteur: Interne Oudit (DotP)	2
Mnr L Naphakade	Sekuriteit en Beroepsgesondheid en Veiligheid (DLG)	4
MeP Kleyn	Diensbestuurder: IT-bestuur	1
Me E de Bruyn	Direkteur: Ekonomies/Beheer en Administrasie	1
Mnr I Kahaar	Assistentdirekteur: Bestuursbedrog- en verliesbestuur	2
Me J Reed	Risiko-adviseur: ERM (DotP)	3
Me A Snyder	Adjunkdirekteur: Provinsiale Forensiese Ondersoeke (DotP)	1
Mnr K Adams	Assistentdirekteur: Korporatiewe Dienste Verhoudingsbestuur	3
Me J Bam	Rekeningkundige Klerk: Interne Beheer	1
Me E Young	Diensbestuurder: Ekonomies/Beheer en Administrasie	1
Mnr F Matthee	Adjunkdirekteur: Korporatiewe Dienste Verhoudingsbestuur	1
Mnr K Cloete	Kantoorbestuurder: Rampbestuur & Brandweerdienste	1
Me S Kennedy	Assistentdirekteur: Versekeringsdienste	1

ERMCO- SLEUTELAKTIWITEITE

Die AO is die voorsitter van die ERMCO, en die finansiële hoof is die risikohoof van die Departement. In die uitvoering van sy funksie het die ERMCO die volgende sleutelaktiwiteite gedurende die jaar uitgevoer:

- Hersien die Departement se ERM-strategie en -implementeringsplan voor aanbeveling deur die Ouditkomitee en goedkeuring deur die AO
- Monitor en hersien risiko's in vasgestelde gegroepeerde kategorieë van risikoreekse, hersien en pas toepaslike risiko-ptyte en toleransies gelei deur die PERMPS wat deur Provinsiale Topbestuur aanvaar is, toe;
- Rapporteer enige wesentliche veranderinge aan die risikoprofiel van die Departement aan die AO;
- Bevestig die Departement se burgersentriese strategiese risiko's. Dit illustreer die Departement se pogings om die bydraende faktore en impakte wat direk met die burgers verband hou, aan te spreek ;
- Ontvang en oorweeg risiko-intelligensie en tendensverslae; geïdentifiseerde opkomende risiko's;
- Hersien risiko's wat buite die toleransievlakke is vir verdere optrede / aandag;
- Monitor die implementering van die Implementeringsplan vir Bedrog en Korrupsievoorkoming;
- Monitor die implementering van die departementele ORB-beleid, -strategie en -implementeringsplan ;
- Evalueer die doeltreffendheid en versagende strategieë om die wesentliche, etiese en ekonomiese misdaadrisko's aan te spreek;
- Verskaf toesig oor etiekbestuur in die Departement.

Sleutelrisiko's wat gedurende die jaar oorweeg en aangespreek word

Kennis word gedra dat die risikobestuurproses 'n iteratiewe een is en dat sekere risikoreaksiebesluite vir bestuur beskikbaar is. Baie aandag word deurlopend bestee aan die top risiko's wat hieronder gelys word en word gedryf deur, onder andere, Beginsel 7 van die Korporatiewe Bestuursraamwerk vir die Wes-Kaap van 2018. Bestuur moet 'n kultuur van risiko- en geleentheidsbestuur wat die definiëring van kernfunksies

op alle vlakke regoor die departement ondersteun, inskerp en vaslê. Strategiese doelwitte moet gestel en bereik word. Die volgende is sleutelrisiko's vir die Departement en daar is in die tydperk onder oorsig daarvoor beraadslaag:

1. Beperkings in die optimale uitvoering van die departement se groeiende wetgewende mandaat teenoor die huidige OD/hulpbronne. Die Departement het die risikoverklaring herverwoord om 'n meer gefokusde benadering moontlik te maak. Die organisasiestruktuurondersoek is op makrovlak afgehandel en die Departement sal die vul van vakatures prioriteer.
2. Munisipaliteite mag nie voldoende ramprisiko-vermindingsmaatreëls implementeer nie, hoofsaaklik as gevolg van 'n gebrek aan kapasiteit om rampriskovermindingsmaatreëls te koördineer en te implementeer. Die Departement bied egter direkte en betrokke ondersteuning deur munisipale verbintenisse en die verskaffing van rampbestuurhoofstukriglyne.
3. Beperkings in die heersende wetgewende raamwerk verhinder die Provinsiale LUR om vinnig op te tree teen uitdagings in munisipaliteite en dit kan lei tot 'n vermeende stadige reaksie in die Minister wat beskikbare magte implementeer. Daarom, in die geval van nie-nakoming van wetgewing en waar daar meriete is, geskied afdwinging van wetgewing via die howe.
4. Nasionale Departemente se streekkantore, Provinsiale Regering en Munisipaliteite neem nie leiding oor die risiko's wat op die provinsiale rampriskoprofiel geïdentifiseer is nie as gevolg van fiskale beperkings op alle regeringsfere wat relevant is tot risikovermindering en rampreaksie en herstel. Daar is deurlopende betrokkenheid en samewerking met ander belanghebbendes (Klimaatveranderingseenheid, WNNR, ens.) om alternatiewe befondsing/ondersteuning te bekom om diensverskaffers aan te stel vir die ontwikkeling van Risikoprofiel.

Opkomende sleutelrisiko's vir die volgende finansiële jaar

Die Departement vervul 'n leidende rol in die koördinering van risiko's met betrekking tot energie en water in die provinsie. Hierdie risiko's word bespreek en bestuur volgens 'n geïntegreerde en multidissiplinêre

spanbenadering. Die risiko-aard is van 'n langer termyn en eksternaliteite stel groot uitdagings in die verbetering daarvan.

Risikobestuur

Gereelde strategiese en programrisiko-evalueringe word uitgevoer om die doeltreffendheid van die Departement se risikobestuurstrategie te bepaal en om nuwe en opkomende risiko's te identifiseer as gevolg van veranderinge in die interne en/of eksterne omgewing. Elke program se risiko's is gedurende die jaar beraadslaag en gedebatteer en by die kwartaal ERMCO-vergaderings aangebied. Daar is van senior bestuurders vereis om terugvoer te gee oor vordering met die implementering van aksieplanne om die waarskynlikheid dat risiko's realiseer en/of die impak te verminder sou dit realiseer. ERMCO het ook risiko's terugverwys na die onderskeie programme wat meer omvattend ontleed moet word en addisionele versagtings of aksies aanbeveel om risiko's te bestuur. Bestuur neem eienaarskap van risiko's en bespreek dikwels risiko-aangeleenthede op verskeie platforms as deel van sy kultuur in 'n poging om risiko's op 'n samewerkende en innoverende manier te beperk. Die Departement se ORB-beleid en -strategie word op 'n jaarlikse basis aan alle amptenare gesirkuleer sodat alle vlakke van personeel op die hoogte bly van verbeterings wat aangebring is as 'n manier om risikobestuur regdeur die Departement in te sluit. Op maat gemaakte en generiese risikobewusmakingsessies is ook gehou om maatstafelemente te deel sodat risikobestuur in die Departement volwasse kan word. Aktiwiteite wat in die implementeringsplan uiteengesit word, word deurlopend gemonitor en daarvoor word periodiek gerapporteer, op dieselfde manier as wat APP-aflewerbares gemonitor word om potensiële risiko's en afwykings van aanwysers en die bereiking van uitkomste en die nie-nakoming van wetgewende en beleidsmandate op te spoor.

Die Bestuurs- en Administrasiekluusterouditkomitee het onafhanklike toesig oor die departement se stelsel van risikobestuur verskaf. Die Ouditkomitee is voorsien van kwartaal ERM-vorderingsverslae en risikoregisters om hul onafhanklike oorsigrol uit te voer.

Afsluiting

Risikobestuur het 'n standaardaktiwiteit in die bestuurskalender van die Departement geword. Gevolglik word versagting aksies deel van die Departement se programme en word ontluikende risiko's onmiddellik geïdentifiseer en aangespreek.

3. BEDROG EN KORRUPTIE

Bedrog en korrupsie verteenwoordig aansienlike potensiële risiko's vir die Departement se bates en kan 'n negatiewe impak hê op dienslewingsdoeltreffendheid en die Departement se reputasie.

Die WKR het 'n strategie teen bedrog en korrupsie wat die provinsie se nul-verdraagsaamheid-houding teenoor bedrog, diefstal en korrupsie bevestig, aanvaar. In ooreenstemming met hierdie strategie is die Departement verbind tot nul-verdraagsaamheid met betrekking tot korrupte, bedrieglike of enige ander kriminele aktiwiteite, hetsy intern of ekstern, en streef en vervolg kragdadig met alle beskikbare regs-middele, enige partye wat betrokke is by sulke praktyke of pogings om korrupsie te pleeg.

Die Departement het 'n goedgekeurde Bedrog- en Korruptievoorkomingsplan en 'n gepaardgaande Implementeringsplan wat uitvoering gee aan die Voorkomingsplan.

Verskeie kanale vir die rapportering van bewerings van bedrog, diefstal en korrupsie bestaan en dit word in detail beskryf in die Provinsiale Anti-Bedrog -en Korruptiestrategie, die WKG -Fluitjieblaasbeleid en die Departementele Bedrog en Korruptie Voorkomingsplan. Elke bewering wat deur die Provinsiale Forensiese Dienste (PFD) Eenheid ontvang word, word in 'n Gevallebestuurstelsel wat as 'n bestuursinstrument gebruik word om verslag te doen oor vordering wat gemaak is met sake wat verband hou met die Departement en om statistieke vir die WKR en die Departement te genereer, aangeteken.

Werknemers en werkers wat die fluitjie blaas oor vermoedens van bedrog, korrupsie en diefstal, word beskerm as die openbaarmaking 'n beskermde openbaarmaking is (d.w.s. voldoen aan statutêre vereistes van die Wet op Beskermde Bekendmakings, No. 26 van 2000, bv. as die openbaarmaking te goeder trou gemaak is). Die WKR-fluitjieblaasbeleid verskaf riglyne aan werknemers en werkers oor hoe om bekommernisse te opper by die toepaslike lynbestuur en spesifieke aangewese persone in die WKR of eksterne instellings waar hulle redelike gronde het om te glo dat oortredings of ongerymdhede in die WKR gepleeg is of gepleeg word. Die geleentheid om anoniem te bly word aan enige

persoon wat dade van bedrog, diefstal en korrupsie wil rapporteer, gebied en, sou hulle dit persoonlik doen, word hul identiteite vertroulik gehou deur die persoon aan wie hulle rapporteer. Indien, na ondersoek, bedrog, diefstal of korrupsie bevestig word, word die werknemer wat aan sulke dade deelgeneem het, aan 'n dissiplinêre verhoor onderwerp. Die WKR-verteenwoordiger wat die dissiplinêre verrigtinge inisieer, moet ontslag van die betrokke werknemer aanbeveel. Waar prima facie -bewyse van kriminele optrede opgespoor word, word 'n kriminele aangeleentheid by die Suid-Afrikaanse Polisie aangemeld.

Vir die oorsigjaar het PFS 'n Saakbewegingsertifikaat vir die Departement uitgereik wat die volgende aandui:

Sake	Aantal sake
Oop sake soos op 1 April 2022	0
Nuwe sake (2022/23)	1
Afgehandelde sake (2022/23)	0
Oop sake soos op 31 Maart 2023	1

4. MINIMALISERING VAN BELANGEKONFLIK

Elke werknemer moet sy of haar belang, en dié van enige familielid, in 'n entiteit wat sake met die staat bedryf, verklaar.

Wanneer 'n personeellid by 'n verkrygingsverwante aangeleentheid betrokke is, word daar van hulle verwag om enige besigheid, kommersiële belang en finansiële belang of aktiwiteite wat vir finansiële gewin onderneem word en wat 'n moontlike botsing van belange kan veroorsaak, te verklaar. Die verklaring moet aan die Hoof van die Voorsieningskanaalbestuurseenheid wat dit op sy beurt aan die Rekenpligtige Beampte moet rapporteer, gemaak word. Indien 'n personeellid, of enige nabye familielid, vennoot of kollega enige private of besigheidsbelang het in enige kontrak wat toegeken moet word, moet daardie personeellid beide daardie belang openbaar en onttrek van deelname aan die verkrygingsproses vir daardie kontrak.

Geen sodanige botsing van belange kan vir die tydperk onder oorsig aangemeld word nie.

5. GEDRAGSKODE

Die Departement ondersteun die Openbare Sektor Gedragskode ten volle volgens die Staatsdiensregulasies wat in 2016 uitgereik is en daar word van alle werknemers verwag om aan sy standarde te voldoen. Die Openbare Sektor Gedragskode spreek werknemersgedrag in die werkplek aan en dra by tot die Departement se strewe om die hoogste vlakke van etiek te handhaaf, die uitwissing van voorvalle van korrupsie en die bevordering van goeie bestuur.

Tydens inlywing word nuwe aangesteltes bewus gemaak van die Gedragskode en hulle ontvang 'n afskrif daarvan. Alle nuwe werknemers word verder in hul aanstellingsbriewe ingelig dat die Gedragskode op die WKR-webwerf beskikbaar is.

Daar word kennis geneem dat die primêre doel van die Gedragskode 'n positiewe een is, naamlik om voorbeeldige gedrag te bevorder. Desnieteenstaande, sal 'n werknemer skuldig wees aan wangedrag en kan aan dissiplinêre stappe onderwerp word indien hy of sy enige bepaling van die Gedragskode oortree.

6. GESONDHEID, VEILIGHEID, WELSTAND EN OMGEWINGSKWESSIES

Die volgende intervensies is uitgevoer: Hanteer vrees en angs te midde van COVID-19; GBV - Toestemming/Nie-toestemming; ter Viering van Vroue - Kweek van veerkragtigheid; Transversale webinar: Lei vanuit 'n plek van persoonlike welstand skep 'n sterker gevoel van verbondenheid gedurende tye van krisis en verwarring; GRIT vir leiers; identifisering van werknemer in krisisse; positiwiteit en veerkragtigheid; responsiewe leier; sielkundige impak van COVID; sielkundige noodhulp; 11 provinsiale departemente (gesondheid en onderwys uitgesluit) Jeugwebinaar: Stres, Selfsorg en veerkragtigheid; GBV en Geestesgesondheid; Selfsorg en Welstand tydens Covid; Om oor jou eie angs te kom; Trauma te bestuur; Hanteer tydens 'n Krisis - Bestuur van COVID-19 stres en angs; Transversale webinar: Ontwikkel en Bestuur van my persoonlike handelsmerk.

Hierdie intervensies is gebaseer op die uitbreek van COVID-19 en neigings wat in die kwartaallike verslae weerspieël word en geïmplementeer is om werknemers- of departementele behoeftes aan te spreek.

7. SKOPA-RESOLUSIES

Resolusie-nr.	Nr.	Onderwerp	Reaksie deur die Departement	Opgelos (Ja/Nee)
WCPP 11/4/5 2	1.1	Die datum van die Thusong-week, die dienste gelewer, rolspelers betrokke en 'n verslag per Thusong-sentrum oor die vervoer van gemeenskappe na die Thusong-sentrums	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
	1.2	'n Verslag oor hoe die Departement munisipaliteite bygestaan het om waterbronne te identifiseer en of daar 'n samewerking met die Departement van Landbou was om dit te doen	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
	1.3	Die voorgestelde raamwerk vir koalisies by munisipaliteite in Wes-Kaap	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
	1.4	Die regsmenting oor die aftrekking van agterstallige bedrae by die aankoop van voorafbetaalde elektrisiteit en water	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
	1.5	Die volgende inligting oor die twee addisionele Mayco-lede wat by die Matzikama Munisipaliteit aangestel is	Die Departement het op verslae gereageer	Ja

Resolusie-nr.	Nr.	Onderwerp	Reaksie deur die Departement	Opgelos (Ja/Nee)
WCPP 11/4/5 2	1	1.5.1 Hoeveel is elke Mayco-lid betaal?	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.5.2 Is die geld terugbetaal en wie het dit terugbetaal?	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.5.3 Is dissiplinêre stappe teen enigiemand in hierdie verband gedoen?	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.5.4 'n Afskrif van die terugbetalingsooreenkoms met die betrokke raadslede	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.6 Die aantal raadslede wat vanaf 1 November 2021 tot op hede deur die Departement opgelei is en die tipe opleiding wat verskaf is	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.7 'n Afskrif van die Beleggingspropektus wat in 2020/21 vir die Tuinroete-distrik ontwikkel is	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.8 'n Lys van al die vroulike personeel wat hul diens by die Departement gedurende die oorsigtydperk beëindig het, redes vir beëindiging en of 'n uittree-onderhoud gevoer is	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.9 'n Verslag per munisipaliteit oor die Gemeenskapsontwikkelingswerkers Operasionele Ondersteuningstoekenning wat aandui of die geld teen die einde van die Junie-sperdatum bestee is	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.10 'n Lys van die gebiede waar die Departement beoog het om verdere opgraderings van ablusiegeriewe te doen	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.11 'n Afskrif van die Menslike Nedersettings Noodtoelaebesleid vir slagoffers van brandrampe	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.12 'n Afskrif van die advertensie waarin Khoi-San-gemeenskappe versoek word om aansoeke in te dien om as 'n Khoi-San-gemeenskap erken te word	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.13 Besonderhede van die voorgestelde Sentraal-Karoo Ekonomiese Beraad	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		1.14 'n Afskrif van die besprekingsdokument oor die klein dorpie-ontwikkelingsinisiatief om mense na die landelike gebiede te lok	Die Departement het op verslae gereageer	Ja
		2	2.1 Die voorgestelde raamwerkkoalisies by die munisipaliteite in die Wes-Kaap	Datum moet bepaal word
	2.2 Die navorsing wat gedoen is om 'n finansiële en operasionele volhoubaarheidsmodel vir munisipaliteite in die Wes-Kaap te ontwerp		Datum moet bepaal word	Nee
2.3 Die Gesamentlike Distrik- en Metro-benadering in al die distrikt in die provinsie, insluitend die Stad Kaapstad	Datum moet bepaal word		Nee	

8. VORIGE WYSIGINGS AAN OUDITVERSLAE

Geen

doeltreffendheid en effektiwiteit te bepaal en om deur aanbevelings verbetering te ontwikkel.

Interne ouditwerk wat gedurende die jaar onder oorsig vir die Departement voltooi is, het ses gerusstellingsaanstellings (insluitend een transversale aanstelling) en twee opvolgings ingesluit. Die besonderhede van hierdie aanstellings word in die ouditkomiteeverslag ingesluit.

9. INTERNE OUDIT EN OUDITKOMITEES

Interne Oudit voorsien bestuur van onafhanklike, objektiewe versekering en konsultasiedienste wat ontwerp is om waarde toe te voeg en om die bedrywighede van die Departement voortdurend te verbeter. Dit behoort die Departement te help om sy doelwitte te bereik deur 'n sistematiese, gedissiplineerde benadering te bring om die doeltreffendheid van Bestuur, Risikobestuur en Beheerprosesse te evalueer en te verbeter. Die volgende sleutelaktiwiteite word in hierdie verband uitgevoer:

- Evalueer en maak toepaslike aanbevelings vir die verbetering van die bestuursprosesse in die bereiking van die Departement se doelwitte;
- Die toereikendheid en doeltreffendheid te evalueer en by te dra tot die verbetering van die risikobestuursprosesse en
- Help die Rekenpligtige Beampte om doeltreffende en effektiewe beheermaatreëls te handhaaf deur daardie beheermaatreëls te evalueer om hul

Die Ouditkomitee is as 'n oorsigliggaam wat onafhanklike toesig oor bestuur, risikobestuur en beheerprosesse in die Departement verskaf, gestig. Dit sluit toesig en hersiening van die volgende in:

- Interne Ouditfunksie;
- Eksterne Ouditfunksie (ouditeur-generaal van Suid-Afrika - AGSA);
- Departementele Rekeningkunde en verslagdoening;
- Departementele Rekeningkundige Beleide;
- AGSA bestuurs- en ouditverslag;
- Departementele In-jaar Monitoring;
- Departementele Risikobestuur;
- interne beheer;
- Voorafbepaalde doelwitte;
- Etiek, Bedrog en Korruptsie

Die tabel hieronder verskaf relevante inligting oor die ouditkomiteeëde:

Naam	Kwalifikasies	Intern of Ekstern	Indien intern, die pos in die Departement	Aanstellingsdatum	Datum bedank	Aantal vergaderings bygewoon
Mnr F Barnard (Voorsitter)	BProc; BCompt (Hons); GTA; Nagraadse Diploma Ouditkunde; MCom; CA (SA) MTP (SA)	Ekstern	N/A	01 Januarie 2022 (2 ^{de} kwartaal)	N/A	7
Mnr A Davids	BCom; Professionele Nagraadse Kwalifikasie: Maatskappysekretariële en bestuurspraktyk, ACG(CS)	Ekstern	N/A	01 Januarie 2020 (1 ^{ste} kwartaal)	31 Des 2022 (einde van kontrak)	5
Me C Abdoll	BCom; BCompt (Hons); Sertifikaat in die Teorie van Rekeningkunde; CA (SA); Nagraadse Diploma: Gesertifiseerde Interne Ouditkunde (CIA)	Ekstern	N/A	01 Maart 2021 (1 ^{ste} kwartaal)	N/A	7
Mnr C Bunting	ND: Interne Ouditkunde MBA	Ekstern	N/A	01 Januarie 2022 (1 ^{ste} kwartaal)	N/A	7
Me A Mvandaba	B Rek (Hons), CA(SA) Instituut van Direkteure	Ekstern	N/A	01 Februarie 2023 (1 ^{ste} kwartaal)	N/A	2

10. INTERNE BEHEER-EENHEID

Die Interne Beheereenheid funksioneer binne die Direktoraat: Finansiële Bestuur. Die interne beheereenheid ondersteun en verskaf redelike versekering aan die Rekenpligtige Beampste in terme van sy verantwoordelikhede wat voortspruit uit Artikel 38 van die WOFB. Die funksies van die eenheid sluit in die lewering van versekeringsdienste, bestuur en die verskaffing van bedrog- en verliesbestuursdienste. Die eenheid berei jaarliks 'n risiko-gebaseerde operasionele plan voor wat ontwerp is om te verseker dat die beheeromgewing gesond.

11. OUDITKOMITEEVERSLAG

Dit is vir ons aangenaam om ons verslag vir die finansiële jaar geëindig 31 Maart 2023 voor te lê.

Die verantwoordelikheid van die Ouditkomitee

Die Ouditkomitee rapporteer dat dit sy verantwoordelikhede wat voortspruit uit Artikel 38 (1) (a) (ii) van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur en Tesourieregulasie 3.1, nagekom het. Die Ouditkomitee rapporteer ook dat dit die gepaste formele opdrag (TEV) aanvaar het, sy sake in ooreenstemming met die TOV gereguleer het en al sy verantwoordelikhede soos daarin vervat, nagekom het.

Die doeltreffendheid van interne beheer

Daar word van die Departement vereis om stelsels van interne beheer te ontwikkel en in stand te hou wat die waarskynlikheid van die bereiking van sy doelwitte sal verbeter om aan te pas by veranderinge in die omgewing waarin dit werksaam is n om die doeltreffendheid en effektiwiteit van bedrywighede te bevorder, om betroubare verslagdoening te ondersteun en die voldoening aan wette en regulasies. Die WKR het 'n gekombineerde versekeringsraamwerk wat versekeringsverskaffers identifiseer en integreer, aanvaar.

Die eerste vlak van versekering is bestuursversekering wat van lynbestuur vereis om doeltreffende interne beheermaatreëls te handhaaf en daardie prosedures op 'n dag-tot-dag-basis uit te voer deur middel van

toesighoudende beheermaatreëls en regstellende stappe te neem waar nodig. Die tweede vlak van versekering is interne gerusstelling wat verskaf word deur funksies apart van direkte lynbestuur wat toevertrou is met die beoordeling van die nakoming van beleide, prosedures, norme, standaarde en raamwerke. Die derde vlak van versekering is onafhanklike versekeringsverskaffers wat gelei word deur professionele standaarde wat die hoogste vlakke van onafhanklikheid vereis.

'n Risikogebaseerde Gekombineerde Versekeringplan is vir die Departement ontwikkel, gefasiliteer deur Interne Oudit, wat ook 'n onafhanklike versekeringsverskaffer is. Interne Oudit verskaf aan die Ouditkomitee en Bestuur redelike versekering dat die interne beheermaatreëls voldoende en doeltreffend is. Dit word bereik deur 'n goedgekeurde risiko-gebaseerde interne auditplan, Interne Oudit wat die toereikendheid van beheermaatreëls wat die risiko's versag en beoordeel en die Ouditkomitee wat die implementering van regstellende aksies monitor.

Die volgende interne ouditaanstellings is deur die Ouditkomitee goedgekeur en deur Interne Oudit edurende die oorsigjaar voltooi:

Versekeringsverbintnisse:

- Riglyn oor Openbare Administrasie en Bestuursdelegasies
- Interne Beheer-assessering
- Oordragbetalings
- Distriks- en Plaaslike Prestasiemonitering
- Gemeenskapsontwikkelingswerkerprogram
- Veiligheidsrisiko's (WCG Transversale IA-plan)

Die gebiede vir verbeterings, soos opgemerk deur interne audit tydens die uitvoering van hul werk, is deur die bestuur aanvaar. Die Ouditkomitee gaan voort om die huidige aksies en voorheen gerapporteerde aksies op 'n deurlopende basis te monitor.

In-Jaar Monitering Maandelikse/ Kwartaallikse Verslag

Die Ouditkomitee is tevrede met die inhoud en kwaliteit van die kwartaallikse In Jaar-bestuur- en prestasieverslae wat gedurende die jaar onder oorsig deur die Rekenpligtige Beampste van die Departement ingevolge die Nasionale Tesourieregulasies en die Wet op Verdeling van Inkomste, uitgereik is.

Evaluering van Finansiële State

Die Ouditkomitee het:

- die Geouditeerde Finansiële Jaarstate wat in die Jaarverslag ingesluit moet word, nagegaan;
- die OGSA se Bestuursverslag en bestuur se reaksie daarop nagegaan en
- die veranderinge aan rekeningkundige beleid en praktyke soos gerapporteer in die Finansiële Jaarstate nagegaan.

Voldoening

Die Ouditkomitee het die Departement se prosesse vir voldoening aan wetlike en regulatoriese bepalings hersien. Terugvoer oor nuwe bepalings wat 'n impak op die Departement het, word kwartaalliks aan die Ouditkomitee verskaf.

Provinsiale Forensiese Dienste

Die Ouditkomitee het die verslae wat deur die Provinsiale Forensiese Dienste op 'n kwartaallikse basis aangebied word, nagegaan. Daar is geen sake wat verdere verslagdoening deur die Ouditkomitee vereis onder ons aandag gebring nie.

Prestasie-inligting

Die Ouditkomitee het die inligting oor voorafbepaalde doelwitte soos gerapporteer in die Jaarverslag, nagegaan.

Verslag van die Ouditeur-Generaal Suid-Afrika

Die Ouditkomitee het op 'n kwartaallikse basis die Departement se implementeringsplan vir ouditkwessies wat in die vorige jaar geopper is, hersien. Die Ouditkomitee het met die OGSA vergader om te verseker dat daar geen onopgeloste kwessies is wat uit die regulatoriese oudit voortgespruit het nie.

Regstellende aksies op die gedetailleerde bevindinge wat deur die OGSA geopper is, word op 'n kwartaallikse basis deur die Ouditkomitee gemonitor.

Die Ouditkomitee stem saam en aanvaar die OGSA se mening oor die Finansiële Jaarstate en stel voor dat hierdie Geouditeerde Finansiële Jaarstate aanvaar en saam met hul verslag gelees word.

Die Ouditkomitee prys die Departement vir die handhawing van 'n ongekwalifiseerde ouditmening sonder bevindinge.

Mnr Francois Barnard

Voorsitter van die Bestuurs- en Administrasiekluuster-ouditkomitee

Datum: 8 Augustus 2023

12. B-BBEE -Voldoening Prestasie-inligting

Het die Departement / Openbare Entiteit enige relevante Kode van Goeie Praktyk (B-BBEE -Sertifikaat Vlakke 1 - 8) toegepas met betrekking tot die volgende:		
Kriteria	Antwoord Ja / Nee	Bespreking (sluit 'n bespreking oor jou antwoord in en dui aan watter maatreëls getref is om daaraan te voldoen)
Bepaling van kwalifikasiekriteria vir die uitreiking van lisensies, konsessies of ander magtigings ten opsigte van ekonomiese aktiwiteit ingevolge enige wet?	NVT	Dit is nie die mandaat van die Departement van Plaaslike Regering om die uitreiking van lisensies, toegewings of ander magtigings ten opsigte van ekonomiese aktiwiteit te hanteer nie.
Ontwikkel en implementeer 'n voorkeurverkrygingsbeleid?	NEE	Toe die Voorkeurverkrygingsregulasies, 2022 (PPR's) uitgereik is, het die Provinsiale Kabinet tussentydse reëlings goedgekeur vir die WKR om die vereistes van die PPR's te hanteer. Verdere tegniese navorsing sal onderneem word voordat die WKR 'n finale voorkeurverkrygingsbenadering wat bewysgebaseerd, doeltreffend en volhoubaar is, kan aanvaar. Hierdie navorsing sal beste praktykbewyse hersien om 'n toepaslike beleidsreaksie wat groei moontlik maak, gepaste regstelling bied, waarde vir geld in ag neem en die verlangde impak moontlik maak, te vestig en te ontwikkel. Enige nuwe voorkeurverkryging sal op 'n uitvoerende beleidsvoorskrif gebaseer word en deur die Kabinet goedgekeur word.
Bepaling van kwalifikasiekriteria vir die verkoop van ondernemings in staatsbesit?	NVT	Die verkoop van ondernemings in staatsbesit is nie die mandaat van die Departement van Plaaslike Regering nie.
Ontwikkel kriteria vir die aangaan van vennootskappe met die privaat sektor?	NVT	Die mandaat van die Departement van Plaaslike Regering vereis nie die aangaan van vennootskappe met die privaat sektor nie.
Bepaling van kriteria vir die toekenning van aansporings, toekennings en beleggingskemas ter ondersteuning van Breedgebaseerde Swart Ekonomiese Bemagtiging?	NVT	Die mandaat van die Departement van Plaaslike Regering maak nie voorsiening vir die toekenning van aansporings, toekennings en beleggingskemas ter ondersteuning van Breedgebaseerde Swart Ekonomiese Bemagtiging nie.

Deel

**MENSLIKE
HULPBRON-
BESTUUR**

1. INLEIDING

Ons vermoë om doeltreffend by te dra tot die Wes-Kaapse Regering (WKR) se werk, is 'n direkte uitkoms van die volgehoue en dikwels onbaatsugtige pogings van die individue binne die Departement.

Die kontemporêre landskap van mensebestuur het die afgelope paar jaar aansienlike veranderinge ondergaan. Dis vererger deur die aanvang van COVID-19 wat ingewikkelde navigasie van verskeie mededingende faktore genoodsaak het. Hierdie faktore is nie net onderling verbind nie, maar ook onderhewig aan streng reëls en regulasies wat uitdagings stel wanneer inisiatiewe geïmplementeer word om talent te lok en te behou.

Sommige van hierdie uitdagings sluit in om 'n balans te vind tussen diensleweringimperatiewe, die aantrekking en behoud van kritieke en skaars vaardighede, die bemagtiging van die werksmag, die bestuur van loopbaanontwikkeling, opvolgbeplanning, die bevordering van diensbillikheid en die skep van 'n omgewing wat werknemersgroei en -vervulling moontlik maak. Verder werk die Departement binne 'n beperkte begrotingsomgewing wat vereis dat bestuurders die impak daarvan oorweeg om meer met beperkte hulpbronne te bereik.

Ten spyte van die ontwikkelende patrone en eise wat 'n impak het op die moderne werkplek, het ons toegewyde werknemers konsekwent hul onwrikbare toewyding getoon wat gelei het tot noemenswaardige prestasies en verbeterings in dienslewering in die jaar onder oorsig.

2. STATUS VAN MENSEBESTUUR BY DIE DEPARTEMENT

2.1 DEPARTEMENTELE WERKMAG-BEPLANNINGSPRIORITEITE

- Die rol van Werksmagbeplanning is belangrik om te verseker dat die Departement die vereiste aantal mense het met die vereiste vaardighede, kennis en houdings om die werk te verrig. Deur hierdie proses beoordeel die Departement jaarliks sy werksmagprofiel teen huidige en toekomstige organisatoriese behoeftes.
- Die doel van hierdie assessering is om te identifiseer tot watter mate die huidige werksmagprofiel die sleutelmensebestuursuitkomst wat dienskontinuiteit en waarde sal waarborg, aanspreek .
- Die Werksmagplan 2021 - 2026 is dus in lyn met die visie en missie van die Departement se Strategiese Plan.
- Die aannames waarop hierdie Werksmagplan ontwikkel is, is steeds geldig en die Aksieplan is hersien om te verseker dat die strategieë (volgens die gelyste prioriteite) sy uitkomst sal bereik:
 - Identifisering en ontwikkeling van die vereiste organisatoriese vermoë;
 - Waardes- en Bevoegdheidsgebaseerde werwingspraktyke (wat die moontlikheid van 'n aanlyn Aansoek- en Siftingstelsel insluit om die werwingspraktyke te verbeter en die regte kandidate te lok wat toekoms- en kultuurgepas is);
 - Diversifiseer die talentpoel;
 - Talent- en vaardighedsontwikkeling vir werknemers oor nuwe opkomende vaardighede (bv. 4IR Meta-bevoegdheids/ funksionele en tegniese vaardighede sowel as gedragsvaardighede wat krities nodig is om die toekomsgerigte organisasie te ondersteun;
 - Opleidingsintervensies te prioritiseer om die vereistes van Departementele Kritieke Bevoegdheids- en Loopbaanontwikkelingsplan (CDP) aan te spreek;
 - Ontwikkeling en implementering van die Future Fit Skills Strategie (FFSS);
 - Jeugontwikkelingsprogramme om te help met die skep van talentpylyne (internskappe);

- Herkonfigurasie van die Provinsiale Opleidingsinstituut (PTI) in 'n provinsiale leer- en innovasiesentrum;
- Diensbillikheid (EE)-prioriteite soos aangedui in die departementele DB-plan om die Werwing- en Keuringsbesluite van die Departement te rig;
- Gesondheids- en Welstandintervensies/-dienste ter ondersteuning van werknemerswelstand te verskaf;
- Ontwikkel en implementeer die oorgang na 'n Nuwe Werkwyse/WKR burger-gesentreerde kultuurprojek.

2.2 WERKNEMERPRESTASIE-BESTUUR

Die doel van Prestasiebestuur is om prestasie te verhoog deur individuele toewyding, aanspreeklikheid en motivering aan te moedig.

Daar word van alle werknemers verwag om 'n prestasie-ooreenkoms voor 31 Mei elke jaar te voltooi. Die ooreenkoms is in wese 'n kontrak tussen die werkgewer en die werknemer wat die projekte, programme, aktiwiteite, verwagtinge en standaarde vir die vereiste lewering bevat. Ten einde 'n gestandaardiseerde administrasieproses te fasiliteer, het die Wes-Kaapse Regering 'n elektroniese stelsel, naamlik PERMIS (Performance Management Information System), wat toelaat dat die hele prestasiebestuursproses vasgelê, gemonitor en bestuur word, ontwerp.

Die prestasiebestuursproses vereis dat 'n halfjaarorsig en 'n jaarlikse assessering gedoen word, maar die operasionele teikens en prestasies wat aan die prestasie-ooreenkoms gekoppel is, moet op 'n deurlopende basis gemonitor en gekommunikeer word. In gevalle waar teikens of prestasieverwagtinge nie bereik word nie, word die leemtes deur die bestuur van swak prestasie aangespreek. In hierdie konteks is 'n prestasiekonsultasie-eenheid binne die Departement van die Premier (Hoofdirekoraat: Mensebestuurspraktyke) gestig om lynbestuurders (mensebestuurders) te help om swak prestasie te hanteer. Die proses is ontwikkelingsgerig, maar in gevalle waar individue geïdentifiseer is as swak presteerders in terme van die wetgewende raamwerk, word van hulle verwag om hulself aan 'n ontwikkelingsplan of alternatiewelik aan dissiplinêre stappe te onderwerp.

2.3 WERKNEMERWELSTAND

Die WKR se transversale Werknemergesondheid- en Welstandprogram (WHW) volg 'n holistiese benadering tot werknemerswelstand en is grootliks voorkomend van aar en bied beide primêre en sekondêre dienste.

Die EHW-program word in die Departement deur maandelikse gebruiksverslae vir primêre dienste (24/7/365 telefoniese beradingsdiens, aanlyn e-Care diens en verslagdoening) en sekondêre dienste (aangesig-tot-aangesig berading, trauma en kritieke voorvalle, opleiding en geteikende intervensie, uitvoerende afrigting, voorspraak), gemonitor.

'n Kwartaallikse verslag wat 'n tendensontleding van benutting, risiko-identifikasie en die impak daarvan op produktiwiteit verskaf, word deur die Direkoraat: Organisasie Gedrag binne die Departement van die Premier opgestel. Verder is deurlopende verslagdoening aan die Departement van Staatsdiens en Administrasie (DPSA) 'n vereiste en sodanige verslagdoening fokus op vier areas, naamlik MIV/VIGS, Gesondheid en Produktiwiteit, Welstandsbestuur en SHERQ (Safety Health Environment Risk and Quality).

2.4 MONITERING VAN MENSEBESTUUR

Die Departement moniteer in samewerking met die Departement van die Premier die implementering van 'n reeks mensebestuur-voldoeningsaanwysers. Die maandelikse Barometer-feitelêer, wat deur die Hoofdirekoraat: Mensebestuurspraktyke binne die Departement van die Premier ontwikkel word, voorsien die Departement van gereelde opdatings oor die werksmagprofiel en ander relevante mensebestuursdata om besluitneming moontlik te maak. Die aanwysers sluit, onder andere, personeeldiensstaatinsigting, personeeltelling, mensebestedingsprojeksies, siekteverlofpatrone, die geldwaarde van jaarlikse verlofkrediete, dissiplinegevalle, vakaturekoerse, personeelbeweging, diensbillikheid ensovoorts in.

3. MENSEBESTUUR -OORSIGSTATISTIEK

3.1 PERSONEELVERWANTE UITGAWES

Die volgende tabelle somdie finale geouditeerde uitgawes volgens program (Tabel 3.1.1) en volgens salarisgroepe (Tabel 3.1.2) op.

Die sleutel in die tabel hieronder is 'n beskrywing van die programme binne die Departement. Daar sal van hier af na programme volgens hul nommer verwys word.

Program	Programaanwysing
Program 1	Administrasie
Program 2	Plaaslike Bestuur
Program 3	Ontwikkeling en Beplanning

Tabel 3.1.1 Personeelbesteding volgens program, 2022/23

Program	Totale uitgawe (R'000)	Personeel-uitgawes (R'000)	Opleiding-uitgawes (R'000)	Goedere en Dienste (R'000)	Personeel-uitgawes as 'n % van totale uitgawes	Gemiddelde personeel-uitgawes per werknemer (R'000)	Aantal werknemers vergoed
Program 1	52 933	35 702	416	11 552	67,4%	503	71
Program 2	159 714	122 887	385	14 228	76,9%	492	250
Program 3	163 354	37 270	1 419	26 705	22,8%	678	55
Totaal	376 001	195 859	2 220	52 485	52,1%	521	376

Let wel: Die aantal werknemers verwys na alle individue wat gedurende die verslagtydperk vergoed word, insluitend interns (d.w.s. Premier se Bevordering van Jeug [PAY], matriek, gegradueerde en student], maar die Provinsiale Minister uitgesluit. Die aantal werknemers is kumulatief en nie 'n momentopname soos op 'n spesifieke datum nie.

Die syfers in Tabel 3.1.1 is uit die Basiese Rekeningkundige Stelsel getrek en die syfers in Tabel 3.1.2 is uit die PERSAL [Personeelsalaris]-stelsel getrek. Die twee stelsels is nie gesinchroniseer vir salaristerugbetalings ten opsigte van personeelaanstellings en bedankings en/of oorplasinge na en van ander departemente nie. Dit beteken daar kan 'n verskil wees in die totale uitgawes wat op hierdie stelsels weerspieël word.

Tabel 3.1.2: Personeeluitgawes volgens salarisband, 2022/23

Salarisvlak	Personeel- uitgawes (R'000)	% van totale personeel- uitgawes	Personeeluitgawes per werknemer (R'000)	Aantal werknemers
Interns	313	0.2	31	10
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	0	-	0	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	7 814	4.0	269	29
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	82 603	41.9	367	225
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	85 285	43.3	651	131
Senior bestuur (Vlak 13-16)	21 063	10.7	1 316	16
Totaal	197 077	100.0	480	411

Let wel: Die aantal werknemers verwys na alle individue wat gedurende die verslagtydperk vergoed word, insluitend interns (d.w.s. Premier se Bevordering van Jeug [PAY], matriek, gegradueerde en student), maar die Provinsiale Minister uitgesluit. Die aantal werknemers is kumulatief en nie 'n momentopname soos op 'n spesifieke datum.

Die volgende tabelle verskaf 'n opsomming per program (Tabel 3.1.3) en salarisbande (Tabel 3.1.4), van uitgawes aangegaan as gevolg van salarisse, oortyd, behuisingstoelae en mediese bystand. Hierdie tabelle maak nie voorsiening vir ander uitgawes soos pensioene, prestasiebonus en ander toelaes wat die totale personeeluitgawes uitmaak nie. In elke geval gee die tabel 'n aanduiding van die persentasie van die personeeluitgawes wat vir hierdie items gebruik is.

Tabel 3.1.3: Salarisse, Oortyd, Behuisingstoelae en Mediese Bystand deurr Programme, 2022/23

Program	Salarisse		Oortyd		Behuisingstoelaag		Mediese bystand	
	Bedrag (R'000)	Salarisse as 'n % van personeel-uitgawes	Bedrag (R'000)	Oortyd as 'n % van personeel-uitgawes	Amount (R'000)	Behuisings-toelaagas 'n % van personeel-uitgawes	Bedrag (R'000)	Mediese bystand as 'n % van personeel-uitgawes
Program 1	24 597	12.5	123	0.1	879	0.4	2 067	1.0
Program 2	85 485	43.4	376	0.2	3 198	1.6	6 891	3.5
Program 3	25 464	12.9	76	0.0	779	0.4	1 440	0.7
Totaal	135 546	68.8	575	0.3	4 857	2.5	10 398	5.3

Let wel: Die syfers in Tabel 3.1.3 en 3.1.4 is afkomstig van die PERSAL [Personeelsalaris]-stelsel en nie die Basiese Rekeningkundige Stelsel nie. Die twee stelsels is nie gesinchroniseer vir salaristerugbetalings ten opsigte van personeelaanstellings en bedankings en/of oorplasinge na en van ander departemente nie. Dit beteken daar kan 'n verskil wees in die uitgawes wat op hierdie stelsels gereflekteer word, bv. salarisse, oortyd, behuising en mediese bystand. Verder maak die tabel hierbo nie voorsiening vir ander uitgawes soos pensioene, prestasiebonus en ander toelaes, wat die totale personeeluitgawes uitmaak nie. Bogenoemde uitgawes weerspieël vir alle individue wat gedurende die verslagdoeningstydperk vergoed is, insluitend interns (LBS, matriek, gegradueerde en student), maar die Provinsiale Minister uitgesluit.

Tabel 3.1.4: Salarisse, oortyd, behuisingstoelaag en mediese bystand volgens salarisgroep, 2022/23

Salarisvlak	Salarisse		Oortyd		Behuisingstoelaag		Mediese bystand	
	Bedrag (R'000)	Salarisse as 'n % van personeel-uitgawes	Bedrag (R'000)	Oortyd as 'n % van personeel-uitgawes	Amount (R'000)	Behuisingstoelaagas 'n % van personeel-uitgawes	Bedrag (R'000)	Mediese bystand as 'n % van personeel-uitgawes
Interns	309	0.2	-	-	-	-	-	-
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	4 924	2.5	11	0.0	470	0.2	903	0.5
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	57 051	28.9	296	0.2	2 911	1.5	6 535	3.3
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	59 755	30.3	268	0.1	1 268	0.6	2 730	1.4
Senior bestuur (Vlak 13-16)	13 508	6.9	-	-	208	0.1	231	0.1
Totaal	135 546	68.8	575	0.3	4 857	2.5	10 398	5.3

Let wel: Die syfers in Tabel 3.1.3 en 3.1.4 is afkomstig van die PERSAL [Personeelsalaris]-stelsel en nie die Basiese Rekeningkundige Stelsel nie. Die twee stelsels is nie gesinchroniseer vir salaristerugbetalings ten opsigte van personeelaanstellings en bedankings en/of oorplasings na en van ander departemente nie. Dit beteken daar kan 'n verskil wees in die uitgawes wat op hierdie stelsels gereflekteer word, bv. salarisse, oortyd, behuising en mediese bystand. Verder maak die tabel hierbo nie voorsiening vir ander uitgawes soos pensioene, prestasiebonus en ander toelaes wat die totale personeeluitgawes uitmaak nie. Bogenoemde uitgawes weerspieël vir alle individue wat gedurende die verslagdoeningstydperk vergoed is, insluitend interns (LBS, matriek, gegradueerde en student), maar die Provinsiale Minister uitgesluit.

3.2 DIENS EN VAKATURES

Die volgende tabelle som die aantal aktiewe poste op die diensstaat, die aantal werknemers (uitgesluit interns en die Provinsiale Minister) en die persentasie aktiewe vakante poste soos aan die einde van die finansiële jaar op. Hierdie inligting word in terme van drie sleutelveranderlikes aangebied, naamlik: Program (Tabel 3.2.1), Salarisband (Tabel 3.2.2) en Kritieke Beroepe (Tabel 3.2.3). Alle inligting in hierdie afdeling word as 'n momentopname verskaf soos aan die einde van die finansiële jaar onder oorsig.

Tabel 3.2.1: Indiensneming en vakatures volgens program, soos op 31 Maart 2023

Program	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturekoers %
Program 1	63	63	-
Program 2	254	250	1.6
Program 3	57	54	5.3
Totaal	374	367	1.9

Tabel 3.2.2: Indiensneming en vakatures volgens salarisgroep, soos op 31 Maart 2023

Salarisvlak	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturekoers %
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	28	27	3.6
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	210	208	1.0
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	120	117	2.5
Senior bestuur (Vlak 13-16)	16	15	6.3
Totaal	374	367	1.9

Tabel 3.2.3: Indiensneming en vakatures volgens kritieke beroep, soos op 31 Maart 2023

Kritieke beroepe	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturekoers %
Rampbestuurder	19	18	5.3
Ingenieur	7	6	14.3
GIS -Tegnoloog	1	1	-
IKT-bestuurspesialis	3	3	-
Bestuursrekenmeester	4	4	-
Voorsieningsketting- bestuurspraktisyn	10	10	-
Totaal	44	42	4.5

Let wel: Kritieke beroepe - verwys na beroepe wat krities is vir dienslewering. Indien hierdie beroepe nie in die Departement aanwesig is nie, sal die funksie/dienste in duie stort.

3.3 POSEVALUERING

Posevaluering is ingestel as 'n manier om te verseker dat werk van gelyke waarde gelykop vergoed word. Binne 'n nasionaal bepaalde raamwerk word van uitvoerende owerhede vereis om elke nuwe pos in sy of haar organisasie te evalueer of enige pos waar die posmandaat of inhoud aansienlik verander het, te herevalueer. Hierdie posevalueringproses bepaal die gradering en salarisvlak van 'n pos. Dit moet verstaan word dat Posevaluering en Personeelprestasiebestuur verskil in die sin dat Posevaluering verwys na die waarde/gewig van die aktiwiteite wat met die pos geassosieer word en Personeelprestasiebestuur verwys na die hersiening van 'n individu se prestasie.

Tabel 3.3.1 som die aantal poste op wat gedurende die oorsigjaar geëvalueer is. Die tabel verskaf ook statistieke oor die aantal poste wat opgegradeer of afgegradeer is.

Tabel 3.3.1: Posevaluering, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	Aantal aktiewe plasingsoos op 31 Maart 2023	Aantal poste geëvalueer	% van poste geëvalueer	Poste opgegradeer		Poste afgegradeer	
				Aantal	Poste opgegradeer as 'n % van totale poste	Aantal	Poste afgegradeer as 'n % van totale poste
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	28	-	-	-	-	-	-
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	210	-	-	-	-	-	-
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	120	-	-	-	-	-	-
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 13)	12	-	-	-	-	-	-
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 14)	3	-	-	-	-	-	-
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 15)	1	1	0.3	-	-	-	-
Totaal	374	1	0.3	-	-	-	-

Let wel: Die "Aantal poste geëvalueer" per Salarisband weerspieël die Finale Goedgekeurde Posvlak na Posevaluering.

Tabel 3.3.2: Profiel van werknemers wie se salarisposisies opgegradeer is weens hul poste wat opgegradeer is, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Begunstigdes	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Totaal
Geen					

Tabel 3.3.3 som die aantal gevalle op waar salarisvlakke die graad oorskry het wat deur posevaluering bepaal is of waar hoër kerwe aan werknemers toegeken is binne 'n bepaalde salarisvlak. Elke salarisvlak bestaan uit 12 kerwe. Redes vir die afwyking word in elke geval verskaf.

Tabel 3.3.3: Werknemers aan wie hoër salarisse toegestaan is as dié wat deur posevaluering per hoofberoep bepaal is, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Kritieke beroep	Aantal werknemers	Posevalueringsvlak	Vergoeding op 'n hoër salarisvlak	Vergoeding op 'n hoër kerf van dieselfde salarisvlak	Rede vir die afwyking
Geen					

Tabel 3.3.4: Profiel van werknemers aan wie hoër salarisse toegestaan is as dié wat deur posevaluering bepaal is, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Begunstigdes	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Totaal
Geen					

3.4. DIENSVERANDERING

Omsetkoerse gee 'n aanduiding van tendense in die indiensnemingsprofiel van die Departement gedurende die jaar onder oorsig. Die volgende tabelle verskaf 'n opsomming van omsetkoerse volgens salarisband (Tabel 3.4.1) en volgens kritieke beroep (Tabel 3.4.2). Hierdie afdeling sluit nie inligting in wat verband hou met interns nie.

Tabel 3.4.1: Jaarlikse omsetkoerse volgens salarisband, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	Aantal aktiewe poste soos op 31 Maart 2022	Omsetkoers % 2021/22	Aanstellings in die Departement	Oordragte in die Departement	Beëindigings uit die Departement	Oordragte uit die Departement	Omsetkoers % 2022/23
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	30	7.4	1	-	2	1	10.0
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	202	8.1	20	1	12	1	6.4
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	118	8.9	13	-	14	3	14.4
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 13)	12	7.7	-	-	-	1	8.3
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 14)	3	-	-	-	-	-	-
Senior Bestuursdiens Band A (Vlak 15)	1	-	-	-	-	-	-
Totaal	366	8.2	34	1	28	6	9.3
			35		34		

Let wel: "Oordragte" verwys na die laterale beweging van werknemers van een Staatsdiensdepartement na 'n ander (Beide Provinsiaal en Nasionaal). Die omsetkoers word bepaal deur die totale uitrede as 'n persentasie van die basislyn (Getal werknemers soos op 31 Maart 2022) te bereken.

Tabel 3.4.2: Jaarlikse omsetkoerse volgens kritieke beroep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Kritieke beroepe	Aantal aktiewe poste soos op 31 Maart 2022	Omsetkoers % 2021/22	Aanstellings in die Departement	Oordragte in die Departement	Beëindigings uit die Departement	Oordragte uit die Departement	Omsetkoers % 2022/23
Ramp-bestuurder	20	4.8	2	-	3	1	20.0
Ingenieur	5	66.7	3	-	2	-	40.0
GIS-Tegnoloog	-	100.0	1	-	-	-	-
IKT-bestuur-spesialis	2	-	-	-	-	-	-
Bestuurs-rekenmeester	4	-	-	-	-	-	-
Voorsienings-ketting-bestuurs-praktisyn	9	-	1	-	-	-	-
Totaal	40	10.3	7	-	5	1	15.0
			7		6		

Let wel: “Oordragte” verwys na die laterale beweging van werknemers van een Staatsdiensdepartement na ‘n ander (Beide Provinsiaal en Nasionaal). Die omsetkoers word bepaal deur die totale uittrede as ‘n persentasie van die basislyn (Getal werknemers soos op 31 Maart 2022) te bereken.

Tabel 3.4.3: Personeel wat die diens van die Departement verlaat, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Verlatingskategorie	Aantal	%% van totale verlatings	Aantal verlatings as 'n % van totale aantal werknemers soos op 31 Maart 2022
Sterfgevallen	1	2.9	0.3
Bedanking *	14	41.2	3.8
Verstryking van kontrak	10	29.4	2.7
Ontslag - operasionele veranderinge	-	-	-
Ontslag - wangedrag	-	-	-
Ontslag - ondoeltreffendheid	-	-	-
Ontslaan weens swak gesondheid	-	-	-
Afrede	2	5.9	0.5
Werknemer inisieer skeidingspakket	-	-	-
Oordragte na Statutêre Liggaam	1	2.9	0.3
Oordragte na ander Staatsdiensdepartemente	4	11.8	1.1
Bevordering na 'n ander WKR-afdeling	2	5.9	0.5
Totaal	34	100.0	9.3

Let wel: Tabel 3.4.3 identifiseer die verskillende uittrekkategorieë vir daardie personeellede wat die diens van die Departement verlaat het.

* Bedankings word verder in tabelle 3.4.4 en 3.4.5 bespreek.

Tabel 3.4.4: Redes waarom personeel bedank het, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Redes vir bedanking	aantal	%% totale bedankings
Behoefte aan loopbaanverandering	2	14.3
Geen rede verskaf	12	85.7
Totaal	14	100.0

Tabel 3.4.5: Verskillende ouderdomsgroepe van personeel wat bedank het, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Ouderdomsgroep	Aantal	% va% % totale bedankings
Ouderdom <19	-	-
Ouderdom 20 tot 24	-	-
Ouderdom 25 tot 29	-	-
Ouderdom 30 to t34	2	14.3
Ouderdom 35 to t39	3	21.4
Ouderdom 40 to t44	-	-
Ouderdom 45 to t49	2	14.3
Ouderdom 50 tot 54	4	28.6
Ouderdom 55 tot 59	2	14.3
Ouderdom 60 tot 64	1	7.1
Ouderdom 65 >	-	-
Totaal	14	100.0

Tabel 3.4.6 Werknemer-geïnisieerde skedingspakkette

Totale aantal werknemer-geïnisieerde skedingspakkette aangebied in 2022/23	Geen

Tabel 3.4.7: Bevorderings volgens salarisgroep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	Aantal werknemers soos op 31 Maart 2022	Promosies na 'n ander salarisvlak	Promosies as 'n % van totale werknemers	Progressies na 'n ander kerf binne 'n salarisvlak	Werknemers kerfvorderings as 'n % van totale werknemers
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	30	-	-	16	53.3
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	202	2	1.0	67	33.2
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	118	3	2.5	70	59.3
Senior bestuur (Vlak 13-16)	16	-	-	12	75.0
Totaal	366	5	1.4	165	45.1

Let wel: Bevorderings verwys na die totale aantal werknemers wat na 'n hoër posvlak binne die Departement gevorder het deur aansoek te doen en suksesvol te wees vir 'n geadverteerde pos deur die werwing- en keuringsproses. Die inligting weerspieël die salarisvlak van 'n werknemer nadat hy/sy bevorder is. Werknemers wat nie vir kerfvorderings kwalifiseer nie, word nie ingesluit nie.

Tabel 3.4.8: Bevorderings volgens kritieke beroep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Kritieke beroepe	Aantal werknemers as by 31 Maart 2022	Promosies na 'n ander salarisvlak	Bevorderings as 'n % van totale werknemers in kritieke beroepe	Progressies na 'n ander kerf binne 'n kritieke beroep	Kerfvorderings as 'n % van totale werknemers in kritieke beroepe
Rampbestuurder	20	-	-	11	55.0
Ingenieur	5	-	-	2	40.0
GIS -Tegnoloog	-	-	-	-	-
IKT-bestuurspesialis	2	-	-	2	100.0
Bestuursrekenmeester	4	-	-	3	75.0
Voorsieningsketting- bestuurspraktisyn	9	-	-	4	44.4
Totaal	40	-	-	22	55.0

Let wel: Bevorderings verwys na die totale aantal werknemers wat na 'n hoër posvlak binne die Departement gevorder het deur aansoek te doen en suksesvol te wees vir 'n geadverteerde pos deur die werwing- en keuringsproses. Die inligting weerspieël die salarisvlak van 'n werknemer nadat hy/sy bevorder is. Werknemers wat nie vir kerfvorderings kwalifiseer nie, word nie ingesluit nie.

3.5. DIENSGELYKBERECHTING

Tabel 3.5.1: Totale aantal werknemers (insluitend werknemers met gestremdhede) in elk van die volgende beroepsvlakke, soos op 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Senior bestuur (Vlak 13-14)	1	4	1	4	1	-	1	2	-	-	14
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	22	26	-	5	15	37	-	10	1	-	116
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	23	45	-	-	59	76	1	6	-	-	210
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	3	8	-	1	2	12	-	-	-	-	26
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	49	84	1	10	77	125	2	18	1	-	367
Tydelike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groottotaal	49	84	1	10	77	125	2	18	1	-	367

A = Afrikaan; K = Gekleurd; I = Indiër; W = Wit

Let wel: Die syfers wat per beroepsvlakke weerspieël word, sluit alle permanente, deeltydse en kontrakwerknemers in, maar sluit interns uit. Verder word die inligting volgens salarislak aangebied en nie posvlak nie.

Vir die aantal werknemers met gestremdhede, verwys na Tabel 3.5.2.

Tabel 3.5.2: Totale aantal werknemers (slegs met gestremdhede) in elk van die volgende beroepsvlakke, soos op 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-14)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	-	6	-	-	4	-	-	-	-	-	10
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	6	-	1	4	2	-	1	-	-	14
Tydelike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groot totaal	-	6	-	1	4	2	-	1	-	-	14

A = Afrikaan; K = Gekleurd ; I = Indiër; W = Wit

Let wel: Die syfers wat per beroepsvlakke weerspieël word, sluit alle permanente, deelydse en kontrakwerknemers in, maar sluit interns uit. Verder word die inligting volgens salarisvlak aangebied en nie posvlak nie.

Tabel 3.5.3: Werwing, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-14)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	3	3	-	2	-	4	-	1	-	-	13
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	4	4	-	-	5	7	-	1	-	-	21
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	7	7	-	2	5	12	-	2	-	-	35
Tydelike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groot totaal	7	7	-	2	5	12	-	2	-	-	35

A = Afrikaan ; K= Gekleurd ; I = Indiër; W = Wit

Let wel: Werwing verwys na die aanstelling van nuwe werknemers in die personeelstaat van die Departement, maar sluit interns uit. Die totale sluit oordragte van ander staatsdepartemente en/of instellings in, soos in Tabel 3.4.1.

Tabel 3.5.4: Promosies, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-14)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	5
Tydlike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groottotaal	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	5

A = Afrikaan; K = Gekleurd ; I = Indiër; W = Wit

Let wel: Bevorderings verwys na die totale aantal werknemers wat na 'n hoër posvlak binne die Departement gevorder het, deur aansoek te doen en suksesvol te wees vir 'n geadverteerde pos, deur die werwing en keuringsproses soos in Tabel 3.4.7

Tabel 3.5.5: Beëindigings, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-14)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	3	2	-	3	3	5	1	-	-	-	17
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	2	4	-	-	2	4	-	1	-	-	13
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	3
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	5	7	-	3	6	11	1	1	-	-	34
Tydlike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groot totaal	5	7	-	3	6	11	1	1	-	-	34

A = Afrikaan; K = Gekleurd; I = Indiër; W = Wit

Let wel: Beëindigings verwys na daardie werknemers (uitgesluit interns) wat die diens van die Departement verlaat het, insluitend oorplasing na ander departemente, soos in Tabel 3.4.1.

Tabel 3.5.6: Dissiplinêre aksies, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	Manlik	Vroulik	
Geen											

Tabel 3.5.7: Vaardigheidsontwikkeling, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Totaal
	A	K	I	W	A	K	I	W	
Topbestuur (Vlak 15-16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-14)	1	2	-	1	-	-	1	-	5
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlak 9-12)	2	17	-	1	5	11	-	2	38
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, junior bestuur, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlak 6-8)	10	23	-	-	22	31	-	2	88
Halfgeskoolde en diskresionêre besluitneming (Vlak 3-5)	1	3	-	1	2	4	-	-	11
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitneming (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	14	45	-	3	29	46	1	4	142
Tydlike werknemers	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groottotaal	14	45	-	3	29	46	1	4	142

A = Afrikaan; K = Gekleurd; I = Indiër; W = Wit.

Let wel: Die tabel hierbo verwys na die totale aantal werknemers wat opleiding ontvang het gedurende die tydperk onder oorsig, en nie die aantal opleidingsintervensies wat deur individue bygewoon is nie. Vir verdere inligting oor die werklike opleiding wat verskaf word, verwys na Tabel 3.13.2.

3.6. ONDERTEKENING VAN PRESTASIE-OOREENKOMS DEUR SMS-LEDE

Tabel 3.6.1: Ondertekening van Prestasie-ooreenkoms deur SMS-lede, as op 31 Mei 2022

SMS-posvlak	Aantal aktiewe SMS-poste per vlak	Aantal SMS-lede per vlak	Aantal ondertekende prestasie-ooreenkoms per vlak	Ondertekende prestasie-ooreenkoms as % van SMS-lede per vlak
Departementshoof	1	1	1	100.0
Salarisvlak 14	3	3	3	100.0
Salarisvlak 13	13	12	12	100.0
Totaal	17	16	16	100.0

Let wel: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as Senior Bestuursdiens (SMS) lede aangestel is. Werknemers wat hoër as 'n SL12 vergoed word, maar wat nie SMS-lede is nie, is uitgesluit. Verder weerspieël die tabel possalarisbesonderhede en nie die individuele salarisvlak van werknemers nie. Die toekenning van prestasieverwante belonings (kontantbonus) vir SMS-lede word later in die verslag behandel. Verwys na Tabel 3.8.5 in hierdie verband.

Tabel 3.6.2: Redes waarom nie Prestasie-ooreenkoms met alle SMS-lede op 31 Mei 2022 gesluit is nie

Redes om nie Prestasie-ooreenkoms met alle SMS'e te sluit nie
Geen

Tabel 3.6.3: Dissiplinêre stappe teen SMS-lede geneem omdat hulle nie Prestasie-ooreenkoms op 31 Mei 2022 gesluit het nie

Dissiplinêre stappe teen SMS-lede geneem omdat hulle nie Prestasie-ooreenkoms gesluit het nie
Geen nodig nie

3.7. VUL VAN SMS-POSTE

Die tabelle in hierdie afdeling verskaf inligting oor indiensneming en vakatures soos dit betrekking het op lede van die SMS volgens salarisvlak. Dit verskaf ook inligting oor advertensies en die vul van SMS-poste, redes waarom nie aan voorgeskrewe tydraamwerke voldoen word nie en dissiplinêre stappe wat geneem is in gevalle van nie-nakoming.

Tabel 3.7.1: SMS- posinligting, soos op 30 September 2022

SMS-vlak	Aantal aktiewe SMS-poste per vlak	Aantal SMS-poste wat per vlak gevul is	% van SMS-poste per vlak gevul	Aantal SMS-poste per vlak vakant	% van SMS-poste per vlak vakant
Departementshoof	1	1	100.0	-	-
Salarisvlak 14	3	3	100.0	-	-
Salarisvlak 13	12	12	100.0	-	-
Totaal	16	16	100.0	-	-

Let wel: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as Senior Bestuurs- (SMS) lede aangestel is. Werknemers wat hoër as 'n SL12 vergoed word, maar wat nie SMS-lede is nie, is uitgesluit.

Tabel 3.7.2: SMS posinligting, soos op 31 Maart 2023

SMS-vlak	Aantal aktiewe SMS-poste per vlak	Aantal SMS-poste wat per vlak gevul is	% van SMS-poste per vlak gevul	Aantal SMS-poste per vlak vakant	% van SMS-poste per vlak vakant
Departementshoof	1	1	100.0	-	-
Salarisvlak 14	3	3	100.0	-	-
Salarisvlak 13	12	11	91.7	1	8.3
Totaal	16	15	93.8	1	6.3

Let wel: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as Senior Bestuurs- (SMS) lede aangestel is. Werknemers wat hoër as 'n SL12 vergoed word, maar wat nie SMS-lede is nie, is uitgesluit..

Tabel 3.7.3: Advertensie en vul van SMS-poste, soos op 31 Maart 2023

SMS-vlak	Advertensies		Vul van Poste	
	Aantal vakatures per vlak geadverteer binne 6 maande nadat vakant geword het	Aantal vakatures per vlak gevul 6 maande nadat hulle vakant geword het	Aantal vakatures per vlak wat nie binne 6 maande gevul is nie, maar binne 12 maande gevul	
Departementshoof	-	-	-	
Salarisvlak 14	-	-	-	
Salarisvlak 13	3	-	-	
Totaal	3	-	-	

Tabel 3.7.4: Redes waarom nie voldoen is aan die vul van aktiewe vakante SMS-poste nie - Geadverteer binne 6 maande en gevul binne 12 maande nadat dit vakant geraak het

SMS-vlak	Redes vir nie-nakoming Tabel 3.7.4
Departementshoof	N/A
Salarisvlak 14	N/A
Salarisvlak 13	N/A

Tabel 3.7.5: Dissiplinêre stappe geneem om nie te voldoen aan die voorgeskrewe tydraamwerk vir die vul van SMS-poste binne 12 maande nie

Dissiplinêre stappe geneem om nie te voldoen aan die voorgeskrewe tydraamwerke vir die vul van SMS-poste nie
Geen

3.8. WERKNEMERPRESTASIE

Die volgende tabelle wys die aantal personeel volgens salarisband (tabel 3.8.1) en personeel binne kritieke beroepe (Tabel 3.8.2) wat 'n nkerfvordering ontvang het as gevolg van prestasiebestuur. (m.a.w. kwalifiserende werknemers wat tussen 3 en 4 in hul prestasiegraderings behaal het).

Tabel 3.8.1: Kerfvordering volgens salarisvlak, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	Werknemers soos op 31 Maart 2022	Progressies na 'n ander kerf binne 'n salarisvlak	Kerfvordering as 'n % van werknemers volgens salarisvlak
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	30	16	53.3
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	202	67	33.2
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	118	70	59.3
Senior bestuur (Vlak 13-16)	16	12	75.0
Totaal	366	165	45.1

Tabel 3.8.2: Kerfvorderings volgens kritieke beroep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Kritieke beroepe	Werknemers soos op 31 Maart 2022	Progressies na 'n ander kerf binne 'n salarisvlak	Kerfvordering as 'n % van werknemers volgens salarisvlak
Rampbestuurder	20	11	55.0
Ingenieur	5	2	40.0
GIS -Tegnoloog	-	-	-
IKT-bestuurspesialis	2	2	100.0
Bestuursrekenmeester	4	3	75.0
Voorsieningsketting- bestuurspraktisyn	9	4	44.4
Totaal	40	22	55.0

Tabel 3.8.3: Prestasiebelonings volgens ras, geslag en gestremdheid, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Ras en geslag	Begunstigde -profiel			Koste	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in groep soos op 31 Maart 2022	% van totaal binne groep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)
Geen					

Tabel 3.8.4: Prestasiebelonings (kontantbonus), volgens salarisvlakke vir personeel onder Senior Bestuursvlak, 1 April 2021 tot 31 Maart 2022

Salarisvlak	Begunstigde -profiel			Koste	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in groep soos op 31 Maart 2022	% van totaal binne groep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)
Geen					

Tabel 3.8.5: Prestasiebelonings (kontantbonus), volgens salarisvlak, vir Senior Bestuursvlak, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	Begunstigde -profiel			Koste	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in groep soos op 31 Maart 2022	% van totaal binne groep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)
Geen					

Tabel 3.8.6: Prestasiebelonings (kontantbonus) volgens kritieke beroep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Critical occupation	Begunstigde -profiel			Koste	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in groep soos op 31 Maart 2022	% van totaal binne groep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)
Geen					

3.9 BUITELANDSE WERKERS

Die tabelle hieronder som die indiensneming van buitelandse burgers in die Departement op in terme van salarisvlakke (Tabel 3.9.1) en kritieke beroepe (Tabel 3.9.2). Die tabelle som ook veranderinge in die totale aantal buitelandse werkers in elke salarisvlak en volgens elke kritieke beroep op.

Tabel 3.9.1: Buitelandse Werkers volgens salarisvlak, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Salarisvlak	1 April 2022		31 Maart 2023		Verandering	
	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal	Aantal	% verandering
Geskoolde (Vlak 3-5)	-	-	-	-	-	-
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	-	-	-	-	-	-
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	-	-	-	-	-	-
Senior bestuur (Vlak 13-16)	1	100.0	1	100.0	-	-
Totaal	-	-	-	-	-	-
Total	1	100.0	1	100.0	-	-

Let wel: Die tabel hierbo sluit nie-burgers met permanente verblyf in die Republiek van Suid-Afrika in.

Tabel 3.9.2: Buitelandse werkers volgens hoofberoep, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Hoofberoep	1 April 2022		31 Maart 2023		Verandering	
	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal	Aantal	% verandering
Hoofingenieur	1	100.0	1	100.0	-	-

Let wel: Die tabel hierbo sluit nie-burgers met permanente verblyf in die Republiek van Suid in Afrika in.

3.10. VERLOFBENUTTING VIR DIE PERIODE 1 JANUARIE 2022 TOT 31 DESEMBER 2022

Die volgende tabelle gee 'n aanduiding van die gebruik van siekteverlof (Tabel 3.10.1) en ongeskiktheidsverlof (Tabel 3.10.2). In beide gevalle word die beraamde koste van die verlof ook verskaf.

Tabel 3.10.1: Siekteverlof, 1 Januarie 2022 tot 31 Desember 2022

Salarisvlak	Aantal dae	% dae met mediese sertifisering	Aantal werknemers wat siekteverlof gebruik	Totale aantal werknemers	% van die totale werknemers wat siekteverlof gebruik	Gemiddelde dae per werknemer	Geskatte koste (R'000)
Interns	18	61,1	6	6	100,0	3	4
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	340	95,9	25	34	73,5	14	251
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	1 284	88,2	139	224	62,1	9	1 377
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	1 042	88,3	101	129	78,3	10	1 997
Senior bestuur (Vlak 13-16)	123	86,2	14	17	82,4	9	397
Totaal	2 807	88,9	285	410	69,5	10	4 026

Let wel: Die verlofbedeling soos bepaal in die "Verlofbepaling", saamgelees met die toepaslike kollektiewe ooreenkomste, maak voorsiening vir normale siekteverlof van 36 werksdae in 'n siekteverlofsiklus van drie jaar. Die driejaar-siekverlofsiklus het in Januarie 2022 begin en eindig in Desember 2024. Die inligting weerspieël in elke geval die totale uitgesluit ongeskiktheidsverlof wat deur werknemers geneem is. Vir 'n aanduiding van ongeskiktheidsverlof wat geneem is, verwys na Tabel 3.10.2.

Tabel 3.10.2: Ongeskiktheidsverlof, 1 Januarie 2022 tot 31 Desember 2022

Salarisvlak	Aantal dae	% dae met mediese sertifisering	Aantal werknemers wat siekteverlof gebruik	Totale aantal werknemers	% van die totale werknemers wat siekteverlof gebruik	Gemiddelde dae per werknemer	Geskatte koste (R'000)
Interns	-	-	-	6	-	-	-
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	137	100,0	1	34	2,9	137	109
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	139	100,0	5	224	2,2	28	147
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	142	100,0	2	129	1,6	71	263
Senior bestuur (Vlak 13-16)	25	100,0	1	17	5,9	25	81
Totaal	443	100,0	9	410	2,2	49	600

Let wel: Die verlofbedeling soos bepaal in die "Verlofbepaling", saamgelees met die toepaslike kollektiewe ooreenkomste, maak voorsiening vir normale siekteverlof van 36 werksdae in 'n siekteverlofsiklus van drie jaar. Indien 'n werknemer sy of haar normale siekteverlof uitgeput het, moet die werkgewer 'n ondersoek instel na die aard en omvang van die werknemer se ongeskiktheid. Sodanige ondersoeke moet ooreenkomstig item 10(1) van Bylae 8 van die Wet op Arbeidsverhoudinge (WAV) uitgevoer word.

Ongeskiktheidsverlof is nie 'n onbeperkte hoeveelheid bykomende siekteverlofdae tot 'n werknemer se beskikking nie. Ongeskiktheidsverlof is bykomende siekteverlof wat voorwaardelik toegestaan word volgens die werkgewer se diskresie, soos voorsien in die Verlofbepaling en Beleid oor Ongeskiktheidsverlof en Aftrede vir Siek Gesondheid (PILIR).

Tabel 3.10.3 som die benutting van jaarlikse verlof op. Die loonooreenkoms wat in 2000 met vakbonde in die Staatsdiens Koördinerende Bedingingsraad (PSCBC) gesluit is, vereis bestuur van jaarlikse verlof om te verhoed dat hoë vlakke van opgehoopte verlof betaal moet word ten tyde van diensbeëindiging.

Tabel 3.10.3: Jaarlikse verlof, 1 Januarie 2022 tot 31 Desember 2022

Salarisvlak	Totale dae geneem	Totale aantal werknemers wat jaarlikse verlof gebruik	Gemiddelde aantal dae wat per werknemer geneem word
Interns	58	6	10
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	699	34	21
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	4 437	208	21
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	3 177	128	25
Senior bestuur (Vlak 13-16)	446	16	28
Totaal	8 817	392	22

Tabel 3.10.4: Beperkte verlof, 1 Januarie 2022 tot 31 Desember 2022

Salarisvlak	Totale beperkte verlof beskikbaar soos op 31 Des 2021	Totale dae van beperkte verlof geneem	Aantal werknemers wat beperkte verlof gebruik	Gemiddelde aantal dae wat per werknemer geneem word	Aantal werknemers met beperkte verlof soos by 31 Des 2022	Totale beperkte verlof beskikbaar soos op 31 Des 2022
Laer geskoolde (Vlak 1-2)	-	-	-	-	-	-
Geskoolde (Vlak 3-5)	-	-	-	-	-	-
Hoogs geskoolde produksie (Vlak 6-8)	169,93	-	-	-	5	99,22
Hoogs geskoolde toesighouding (Vlak 9-12)	361,34	-	-	-	14	361,34
Senior bestuur (Vlak 13-16)	183,83	-	-	-	4	183,83
Totaal	715,10	-	-	-	23	644,39

Let wel: Dit is moontlik dat die totale aantal beperkte verlofdae kan toeneem namate werknemers wat na die Departement bevorder of oorgeplaas is, hul beperkte verlofkrediete wat deel vorm van daardie spesifieke salarisvlak en uiteindelik die departementele totaal, behou.

Tabel 3.10.5: Verlofuitbetalings, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Rede	Totale bedrag (R'000)	Aantal werknemers	Gemiddelde betaling per werknemer
Verlofuitbetalings gedurende 2022/23 as gevolg van nie-benutting van verlof vir die vorige siklus	-	-	-
Beperkte verlofuitbetalings by diensbeëindiging	31	1	31 214
Huidige verlofuitbetalings by diensbeëindiging	361	22	16 399

3.11. GESONDHEIDSBEVORDERINGSPROGRAMME, INSLUITEND MIV EN VIGS

Tabel 3.11.1: Stappe geneem om die risiko van beroepsblootstelling te verminder, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Eenhede/kategorieë werknemers wat geïdentifiseer is as 'n hoë risiko om MIV en verwante siektes (indien enige) op te doen	Sleutelstappe wat geneem is om die risiko te verminder
Die aard van die Departement se werk stel werknemers nie bloot aan verhoogde risiko om MIV en vigs op te doen nie. Ten spyte van die baie lae beroepsrisiko, is alle werknemers op alle vlakke binne die Departement geteiken.	Werknemergesondheid en -welstanddienste word aan alle werknemers in nood gelever en sluit die volgende in: • Welstandsondersoeke vir werknemers om hul MIV-status te ken; • Kondoomverspreiding; • Inligting-, Kommunikasie- en Onderwysveldtogte; • Psigososiale ontwikkelingsintervensies en • Berading

Tabel 3.11.2: Besonderhede van Gesondheidsbevordering, insluitend MIV- en VIGS-programme, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
1. Het die departement 'n lid van die SMS aangewys om die bepaling vervat in Deel VI E van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2016, te implementeer? Indien wel, verskaf haar/sy naam en posisie.	✓		Letitia Isaacs, Direkteur (Waarnemend): Organisatoriese Gedrag (Departement van die Premier)
2. Het die Departement 'n toegewyde eenheid of het dit spesifieke personelede aangewys om die gesondheid en welstand van u werknemers te bevorder? Indien wel, dui die aantal werknemers aan wat by hierdie taak betrokke is en die jaarlikse begroting wat vir hierdie doel beskikbaar is.	✓		Die Departement van die Premier verskaf 'n transversale diens aan elf (11) WCG-kliëntedepartemente, insluitend die Departement van Plaaslike Regering. 'n Aangewese Werknemergesondheid en Welstandeenheid binne die Direktoraat Organisatoriese Gedrag en die Hoofdirektoraat Organisasie-ontwikkeling dien om die gesondheid en welstand van werknemers in die elf (11) kliëntedepartemente te bevorder. Die eenheid bestaan uit 'n Adjunkdirekteur, drie (3) Assistentdirekteure en twee (2) EHW-praktisyns. Die jaarlikse begroting was R 3 261 000.00.

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
3. Het die Departement 'n Werknemerbystand- of Gesondheids-bevorderingsprogram vir werknemers ingestel? Indien wel, dui die sleutelemente/ dienste van hierdie Program aan.	✓		Die Departement van die Premier het 'n diensvlakooreenkoms met Metropolitan Health (eksterne diensverskaffer) aangegaan om 'n Werknemer gesondheids- en Welstanddiens aan elf (11) provinsiale departemente te lewer. Die volgende intervensies is uitgevoer: Berading; Trauma ontlofting en bewusmaking; Bestuurskonsultasies; Psigososiale ontwikkelingsintervensies; Inligting, Kommunikasie en Onderwys; Afrigting; Groepterapie; Redelike akkommodasie. Hierdie intervensies is gebaseer op tendense wat in die kwartaallikse verslae weerspieël word en geïmplementeer word om werknemers- of departementele behoeftes aan te spreek. Inligting oor hoe om toegang tot die Employee Health and Wellness (EHW)- Program te verkry, is aanlyn versprei.
4. Het die Departement ('n) komitee(s) ingestel soos beoog in Deel VI E.5 (e) van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2016? Indien wel, verskaf asseblief die name van die lede van die komitee en die belanghebbende(s) wat hulle verteenwoordig.	✓		Die Provinsiale Werknemer gesondheids- en Welstandstuurkomitee is gestig met lede wat deur elke departement genomineer is. Die Departement word verteenwoordig deur Franick Matthee.
5. Het die Departement sy indiensnemingsbeleide en -praktyke hersien om te verseker dat dit nie onbillik teen werknemers diskrimineer op grond van hul MIV-status nie? Indien wel, lys die indiensnemingsbeleide/- praktyke wat so hersien is.	✓		Die Transversale Bestuursraamwerk vir Werknemersgesondheids- en Welstandprogramme in die Wes-Kaapse Regering is van krag en is in Desember 2016 deur die Koördinerende Kamer van die PSCBC vir die Wes-Kaap Provinsie aanvaar. In hierdie verband maak alle indiensnemingsbeleide voorsiening vir billike praktyke, ongeag die MIV-status van personeel of aansoekers. Werkplekpraktyke word voortdurend gemonitor om beleidsnakoming en regverdigheid te verseker. Onder die EHW-vaandel is vier EHW-beleide goedgekeur wat MIV & VIGS en TB-bestuur wat reageer op die voorkoming van diskriminasie teen werknemers wat deur MIV & VIGS en TB in die werkplek geraak en besmet is, insluit. Verder het die Departement van Gesondheid, dit is die hoofdepartement vir MIV & VIGS, die Transversale MIV en VIGS/ SOI- Werkplekbeleid en -program wat op alle departemente van die Wes-Kaapse Regering van toepassing is, goedgekeur. Die dokument is in lyn met die vier pilare van die Nasionale EHW Strategiese Raamwerk, 2018, soos gewysig. Gedurende die verslagtydperk is die transversale EHW-beleide, insluitend die MIV-, VIGS- en TB-bestuursbeleid hersien teen die DPSA-beleide sowel as die Nasionale Strategiese Plan vir MIV, TB en SOI's (2023 - 2028) wat inklusiwiteit en uitskakeling van diskriminasie en stigma teen werknemers met MIV, verseker

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
6. Het die Departement maatreëls ingestel om MIV-positiewe werknemers of diegene wat as MIV-positief beskou word teen diskriminasie te beskerm? Indien wel, lys die sleutelemente van hierdie maatreëls.	✓		Die Provinsiale Strategiese Plan oor MIV & VIGS, SOI's en TB is geïmplementeer om MIV en TB en sy geslags- en regte-gebaseerde dimensies te hoofstroom in die kernmandate om MIV-verwante stigma te verminder. Die doel is om: • MIV- en TB-diskriminasie in die werkplek te verminder. Dit het veldtogte teen onbillike diskriminasie en bemagtiging van werknemers ingesluit. • Onbillike diskriminasie in toegang tot dienste, te verminder. Dit het ingesluit om te verseker dat die Direkoraat Werknemerverhoudinge klagtes of griewe wat verband hou met onbillike diskriminasie aanspreek en opleiding aan werknemers verskaf. Die Departement het die volgende maatreëls geïmplementeer om die stigma en diskriminasie aan te spreek teen diegene wat geïnfekteer is of waargeneem word as besmet met MIV: • Onderwysveldtogte • herdenking van Wêreld-vigsdag • Grieweproses • Intervensies soos Diversiteitsbestuur
7. Moedig die Departement sy werknemers aan om MIV-berading en -toetsing (HCT) te ondergaan? Indien wel, lys die resultate wat jy bereik het.	✓		HCT -SESSIES: Die Departement het aan 3 HCT- en Welstandsiftingsessies deelgeneem. 79 werknemers is getoets en het berading vir MIV, tuberkulose en seksueel oordraagbare infeksies (SOI's), ontvang.
8. Het die Departement maatreëls/aanwysers ontwikkel om die impak van sy gesondheidsbevorderingsprogram te monitor en te evalueer? Indien wel, lys hierdie maatreëls/aanwysers.	✓		Die EHWP word deur middel van kwartaallikse en jaarlikse verslagdoening gemonitor en tendensontleding kan afgelei word deur vergelyking van departementele gebruik en demografie, d.w.s. ouderdom, geslag, probleemprofilering, werknemer- vs. bestuurderbenutting, aantal gevalle. Temas en tendense verskaf ook 'n beeld van die risiko's en impak wat die EHW-kwessies op individu en die werkplek het.

3.12. ARBEIDSVERHOUDINGS

Die volgende provinsiale kollektiewe ooreenkomste is vir die tydperk onder oorsig met vakbonde aangegaan.

Tabel 3.12.1: Kollektiewe ooreenkomste, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Onderwerp	Datum
PSCBC-resolusie 2 van 2023 - Ooreenkoms oor die salarisaanpassing 2023 - 2025	31/3/2023

Tabel 3.12.2 som die uitslag op van dissiplinêre verhore wat binne die Departement vir die tydperk gevoer is.

Tabel 3.12.2: Wangedrag en dissiplinêre verhore gefinaliseer, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Uitkomst van dissiplinêre verhore	Aantal sake afgehandel	% van totaal
Geen		

Tabel 3.12.3: Tipes wangedrag aangespreek tydens dissiplinêre verhore, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Soort wangedrag	Aantal	% van totaal
Geen		

Tabel 3.12.4: Griewe ingedien, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Griewe ingedien	Aantal	% van totaal
Aantal griewe opgelos	6	100.0
Aantal griewe nie opgelos nie	0	0.0
Totale aantal griewe wat ingedien is	6	100.0

Let wel: Griewe wat ingedien is, verwys na sake wat binne die verslagtydperk afgehandel is. Griewe wat nie opgelos is nie, verwys na gevalle waar die uitkoms nie ten gunste van die beswaarde was nie. Alle sake wat opgelos is en nie opgelos is nie, is afgehandel.

Tabel 3.12.5: Dispute by Rade aanhangig gemaak, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Dispute by Rade aanhangig gemaak	Aantal	% van totaal
Geen		

Tabel 3.12.6: Stakingsaksies, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Stakingsaksies	Aantal
Totale aantal mense wat werksdae verloor het	2 uur
Totale koste (R'000) van verlore werksdae	0
Bedrag (R'000) verhaal as gevolg van geen werk geen betaling	0

Tabel 3.12.7: Voorsorgskorsings, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Voorsorgskorsings	Number
Aantal mense geskors	1
Aantal mense wie se skorsing 30 dae oorskry het	1
Gemiddelde aantal dae opgeskort	32 dae
Koste (R'000) van skorsings	108

Let wel: Voorsorgskorsings verwys na personeel wat met volle betaling geskors is terwyl die saak ondersoek word.

3.13. VAARDIGHEIDSONTWIKKELING

Hierdie afdeling beklemtoon die pogings van die Departement met betrekking tot vaardigheidsontwikkeling. Tabel 3.13.1 weerspieël die opleidingsbehoefte soos aan die begin van die tydperk onder oorsig, en Tabel 3.13.2 die werklike opleiding wat verskaf is.

Tabel 3.13.1: Opleidingsbehoefte geïdentifiseer, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers soos op 1 April 2022	Opleidingsbehoefte geïdentifiseer aan die begin van verslagdoeningstydperk			
			Leerder-skappe	Vaardigheids-programme en ander kortkursusse	Ander opleidings-vorme	Totaal
Wetgewers, senior amptenare en bestuurders (Salarisband 13 – 16)	Vroulik		-	1	-	1
	Manlik	11	-	8	-	8
Professionele persone (Salarisband 9 - 12)	Vroulik	64	-	37	-	37
	Manlik	54	-	49	-	49
Tegnici en gekoppelde professionele persone (Salarisband 6 - 8)	Vroulik	134	-	200	-	200
	Manlik	66	-	144	-	144
Klerke (Salarisband 3 - 5)	Vroulik	17	-	38	-	38
	Manlik	13	-	17	-	17
Elementêre beroepe (Salarisband 1 - 2)	Vroulik	-	-	-	-	-
	Manlik	-	-	-	-	-
Subtotaal	Vroulik	220	-	276	-	276
	Manlik	144	-	218	-	218
Totaal		364	-	494	-	494
Werknemers met gestremdhede	Vroulik	7	-	5	-	5
	Manlik	5	-	6	-	6

Let wel: Die tabel hierbo identifiseer die opleidingsbehoefte aan die begin van die verslagtydperk volgens die Departement se Werkplekvaardigheidsplan.

Tabel 3.13.2: Opleiding verskaf, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers soos op 1 April 2022	Opleiding verskaf tydens die verslagdoeningstydperk			
			Leerderskappe	Vaardighedsprogramme en ander kortkursusse	Ander opleidingsvorme	Totaal
Wetgewers, senior amptenare en bestuurders (Salarisband 13 - 16)	Vroulik	4	-	2	-	2
	Manlik	11	-	14	-	14
Professionele persone (Salarisband 9 - 12)	Vroulik	62	-	44	-	44
	Manlik	54	-	54	-	54
Tegnici en gekoppelde professionele persone (Salarisband 6 - 8)	Vroulik	142	-	88	-	88
	Manlik	68	-	63	-	63
Klerke (Salarisband 3 - 5)	Vroulik	14	-	7	-	7
	Manlik	12	-	11	-	11
Elementêre beroepe (Salarisband 1 - 2)	Vroulik	-	-	-	-	-
	Manlik	-	-	-	-	-
Subtotaal	Vroulik	222	-	141	-	141
	Manlik	145	-	142	-	142
Totaal		367	-	283	-	283
Werknemers met gestremdhede	Vroulik	7	-	-	-	-
	Manlik	7	-	2	-	2

Let wel: Die tabel hierbo identifiseer die aantal opleidingskursusse wat deur individue gedurende die tydperk onder oorsig, bygewoon is.

3.14. BESERING AAN DIENS

Hierdie afdeling verskaf basiese inligting oor beserings wat opgedoen word terwyl daar amptelike diens was.

Tabel 3.14.1: Besering aan diens, 1 April 2022 tot 31 Maart 2023

Aard van besering aan diens	Aantal	% van totaal
	Geen	

3.15. GEBRUIK VAN KONSULTANTE

Tabel 3.15.1: Konsultant-aanstellings met behulp van bewilligde fondse

Program	Konsultasie -firma	Projektitel	Aard van die projek	Totale aantal konsultante wat aan die projek gewerk het	Tydsduur: werksdae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale aantal projekte	BBSEB-vlak
1	Tredco Marketing Konsultante	Jaarverslag 2021/22	Vertaling van die Engelse weergawe in Afrikaans en isiXhosa	1	3 maande	R 64 000,00	1	4
	Departement van die Premier	Inter-departementele eise	SMS-bevoegdheid-sassessering: Koördineerder - Gesamentlike Distrik- en Metrobenadering (JDMA)	1	2 weke	R 9 662,00	1	NVT
			Barret Waarde -Opname	1	1 maand	R 147 134,07	1	
	Wilfred Jewell -konsultante	Jaarlikse Prestasieplan 2023/24	Publikasie insluitend proeflees, uitleg, ontwerp en drukwerk	1	1 maand	R 74 060,00	1	1
2	Agitominds	Hersien en belyn die organisasie-strukture van vier (4) verskillende tipes munisipaliteite	Hersien en belyn die organisasiestrukture van vier (4) verskillende kapasiteitsmunisipaliteite, volgens die prototipestruktuur wat voorgestel word in die munisipale personeelregulasies wat as GN.R890 (Fase 1 & 2) afgekondig is.	7	3 maande	R 800 000,00	1	2
	Departement van die Premier	Inter-departementele eise	Besigheidsontleder	1	6 maande	R 430 381,23	1	NVT
			Organisering van die geïntegreerde prestasie- en ondersteuningstelsel (IPSS)	1	5 maande	R 150 000,00	1	
3	Departement van die Premier	Inter-departementele eise	Water- en Sanitasie -Grondgebruikmodel	2	362 ure	R 497 000,68	1	NVT
	Ramprisiko-bestuur	Ramprisiko-bestuur	Hersien en dateer die Overberg-distriksmunisipaliteit se ramprisiko-evaluering op	5	5 maande	R 336 012,75	2	1

Program	Konsultasie -firma	Projektitel	Aard van die projek	Totale aantal konsultante wat aan die projek gewerk het	Tydsduur: werksdae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale aantal projekte	BBSEB-vlak
3	NCC -Omgewings-dienste	Brandrisiko-bepalings en vooraanva-lplanne	Ontwikkeling en vervaardiging van 'n Brandrisikobepaling en Vooraanvalplan vir die Tuinroete Distrik Munisipale Area - Groot Brak	4	6 weke	R 143 750,00	1	2
			Ontwikkeling en vervaardiging van 'n brandrisiko-evaluering en vooraanvalplan vir die Kaapse Wynland -Distrik Munisipale Area - McGregor	4	6 weke	R 131 617,50	1	
	Vulcan-veldbrand-bestuur	Brandrisiko-evaluering en vooraanvalplan	Ontwikkeling en vervaardiging van 'n brandrisiko-evaluering en vooraanvalplan vir die Stad Kaapstad Metro - Robbeneiland	3	3 maande	R 129 950,00	1	4
	Ramprisiko-bestuur	Risiko-evaluerings-metodologie	Hersiening en opdatering van die Wes-Kaapse gestandaardiseerde risiko-evalueringsmetodologie	5	4 maande	R 349 623,00	1	1
	Departement van die Premier	Inter-departementele eis	SMS-bevoegdheids-assessering: Direkteur-Geïntegreerde Ontwikkelingsbeplanning (GOP)	1	1 maand	R 34 553,00	1	NVT

Program	Konsultasie -firma	Projektitel	Aard van die projek	Totale aantal konsultante wat aan die projek gewerk het	Tydsduur: werksdae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale aantal projekte	BBSEB-vlak
3	Geoss Suid-Afrika	Hidro-geologiese Konsultasie Dienste	Hidrogeologiese Dienste vir deurlopende grondwaterbestuur benodig by Hessequa-, Prins Albert-, Kaap Agulhas-, Theewaterskloof-, Laingsburg -en Cederberg -Munisipaliteite	4	3 maande	R 607 875,63	6	3
			Hidrogeologiese dienste vir deurlopende grondwaterbestuur benodig by Witzenberg-, Kaap Agulhas-, Kannaland-, Oudtshoorn-, Beaufort-Wes-, Cederberg-, Breedevallei-, Hessequa-, Laingsburg -en Prince Albert Munisipaliteite	4	3 maande	R 994 566,00	10	
			Hidrogeologiese Dienste vir deurlopende grondwaterbestuur benodig by Cederberg Plaaslike Munisipaliteit vir Lambertsbaai	2	3 maande	R 508 897,08	1	
	Zutari (Pty)Ltd	Adviserende Konsultasie Adviserende Konsultasie-diens	Samestelling van die Wes-Kaap Geïntegreerde Droogte en Waterreaksieplan (WCIDWRP)	3	6 maande	R 501 631,04	1	1
						R 5 910 713,98		

Tabel 3.15.2: Konsultant-aanstellings met behulp van skenkerfondse

Program	Konsultasiefirma	Prokejtitel	Naard van die projek	Totale aantal konsultante wat aan die projek gewerk het	Tydsduur: werksdae/ure	Kontrakwaarde in Rand	Totale aantal projekte	Aantal individuele konsultante	BBEE-vlak
NVT									

Deel

**PFMA-
NAKOMINGS-
VERSLAG**

Inligting oor onreëlmatige, vrugtelose en verkwistende, ongemagtigde uitgawes en wesenlike verliese

1. Onreëlmatige uitgawes

a) Rekonsiliasie van onreëlmatige uitgawes

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Beginsaldo	-	469
Plus: Onreëlmatige uitgawes bevestig	5	-
Minder: Onreëlmatige uitgawes gekondoneer	-	(469)
Minder: Onreëlmatige uitgawes nie gekondoneer en verwyder nie	-	-
Minder: Onreëlmatige uitgawes verhaalbaar	-	-
Minder: Onreëlmatige uitgawes wat nie verhaal en afgeskryf is nie	-	-
Sluitingsaldo	5	-

Rekonsiliasienotas

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Onreëlmatige uitgawes wat in 2021/22 onder assessering was	-	-
Onreëlmatige uitgawes wat verband hou met 2021/22 en in 2022/23 geïdentifiseer is	-	-
Onreëlmatige uitgawes vir die huidige jaar	5	-
Totaal	5	-

2022/23 een geval van nie-nakoming van voorsieningskettingbestuurvoorskrifte. Het 'n toekenning gemaak aan 'n verskaffer met 'n vervalning WCBD4

b) Besonderhede van huidige en vorige jaar se onreëlmatige uitgawes (onder assessering, vasstelling en ondersoek)

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Onreëlmatige uitgawes wat in 2021/22 onder assessering was	-	-
Onreëlmatige uitgawes wat verband hou met 2021/22 en in 2022/23 geïdentifiseer is	-	-
Onreëlmatige uitgawes vir die huidige jaar	-	-
Totaal	-	-

c) Besonderhede van huidige en vorige jaar se onreëlmatige uitgawes gekondoneer

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Onreëlmatige uitgawes gekondoneer	-	469
Totaal	-	469

d) Besonderhede van huidige en vorige jaar se onreëlmatige uitgawes verwyder - (nie gekondoneer nie)

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

e) Besonderhede van huidige en vorige jaar onreëlmatige uitgawes verhaal

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

f) Besonderhede van huidige en vorige jaar se onreëlmatige uitgawes afgeskryf (onverhaalbaar)

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

Bykomende openbaarmaking met betrekking tot interinstusionele reëlings

g) Besonderhede van nie-nakomingsake waar 'n instelling by 'n interinstusionele reëling betrokke is

Beskrywing
None

h) Besonderhede van nie-nakomingsake waar 'n instelling by 'n interinstusionele reëling betrokke is

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

i) Besonderhede van huidige en vorige jaar se dissiplinêre of kriminele stappe wat geneem is as gevolg van onreëlmatige uitgawes

Dissiplinêre stappe geneem
Gevolgbestuur is aanbeveel en is in proses.

2. Vructelose en verkwistende uitgawes

a) Rekonsiliasie van vructelose en verkwistende uitgawes

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Beginsaldo	21	-
Plus: Vructelose en verkwistende uitgawes is bevestig	5	21
Minus : Vructelose en verkwistende uitgawes afgeskryf	(7)	-
Minus : Vructelose en verkwistende uitgawes verhaalbaar	(19)	-
Sluitingsaldo	-	21

Rekonsiliasie notas

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Vructelose en verkwistende uitgawes wat in 2021/22 onder assessering was	-	-
Vructelose en verkwistende uitgawes wat verband hou met 2021/22 en in 2022/23 geïdentifiseer is	-	-
Vructelose en verkwistende uitgawes vir die huidige jaar	5	21
Totaal	5	21

2022/23: Een geval is as gevolg van 'n vlug wat verpas is.

2021/22: Drie gevalle as gevolg van verblyf wat nie benut is nie, nie-bywoning van opleiding en beskadigde huurvoertuig.

b) Besonderhede van huidige en vorige jaar se vructelose en verkwistende uitgawes (onder assessering, vasstelling en ondersoek)

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Vructelose en verkwistende uitgawes onder assessering	-	-
Vructelose en verkwistende uitgawes onder vasstelling	-	-
Vructelose en verkwistende uitgawes word ondersoek	-	-
Totaal	-	-

c) Besonderhede van huidige en vorige jaar se vructelose en verkwistende uitgawes wat verhaal is

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Vructelose en verkwistende uitgawes verhaal	19	-
Totaal	19	-

d) **Besonderhede van huidige en vorige jaar se vrugtelose en verkwistende uitgawes wat nie verhaal en afgeskryf is nie**

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Vrugtelose en verkwistende uitgawes afgeskryf	7	-
Totaal	7	-

Die vrugtelos en verkwistende saak hou verband met die Tshwane-metropolisie. Die koste is afgeskryf, gebaseer op 'n regsmeening aangesien dit nie haalbaar geag is om die eis voort te sit nie.

e) **Besonderhede van huidige en vorige jaar dissiplinêre of kriminele stappe wat geneem is as gevolg van vrugtelose en verkwistende uitgawes**

Dissiplinêre stappe geneem
Fondse is van die amptenare verhaal

3. Ongemagtigde uitgawes

a) **Rekonsiliasie van ongemagtigde uitgawes**

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Beginsaldo	-	-
Plus: ongemagtigde uitgawes bevestig	-	-
Minus: ongemagtigde uitgawes goedgekeur met befondsing	-	-
Minus : ongemagtigde uitgawes goedgekeur sonder befondsing	-	-
Minus: ongemagtigde uitgawes verhaalbaar	-	-
Minus : ongemagtig nie teruggevind en afgeskryf nie	-	-
Sluitingsaldo	-	-

Die Departement het geen ongemagtigde uitgawes gehad nie.

Rekonsiliasie notas

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Ongemagtigde uitgawes wat in 2021/22 onder assessering was	-	-
Ongemagtigde uitgawes wat verband hou met 2021/22 en in 2022/23 geïdentifiseer is	-	-
Ongemagtigde uitgawes vir die huidige jaar	-	-
Totaal	-	-

b) Besonderhede van huidige en vorige jaar se ongemagtigde uitgawes (onder assessering, vasstelling en ondersoek)

Beskrywing	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Ongemagtigde uitgawes onder assessering	-	-
Ongemagtigde uitgawe onder vasstelling	-	-
Ongemagtigde uitgawes word ondersoek	-	-
Totaal	-	-

Bykomende openbaarmaking met betrekking tot wesentliche verliese ingevolge PFMA Artikel 40(3)(b)(i) &(iii)

c) Besonderhede van huidige en vorige jaar se wesentliche verliese deur kriminele optrede

Materiële verliese deur kriminele optrede	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

d) Besonderhede van ander wesentliche verliese

Besonderhede van ander wesentliche verliese	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

e) Ander wesentliche verliese verhaal

Besonderhede van ander wesentliche verliese	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
Geen	-	-
Totaal	-	-

f) Ander wesentliche verliese afgeskryf

Besonderhede van ander wesentliche verliese	2022/23	2021/22
	R'000	R'000
GG -Voertuigskade	3	12
Diefstal en skade aan toerusting	30	24
Totaal	33	36

4. Laat- en/of wanbetaling van verskaffers

a) Rekonsiliasie van onreëlmatige uitgawes

Beskrywing	Aantal fakture	Gekonsolideerde waarde
		R'000
Geldige fakture ontvang	2027	53,345
Fakture betaal binne 30 dae van ooreengekome tydperk	2027	53,345
Fakture betaal na 30 dae van ooreengekome tydperk	-	-
Fakture ouer as 30 dae van ooreengekome tydperk (onbetaald en sonder dispuut)	-	-
Fakture ouer as 30 dae van ooreengekome tydperk (onbetaald en in dispuut)	-	-

Bogenoemde aantal fakture is 'n skatting gebaseer op die beskikbare verslae van die Provinsiale Tesourie. Uitgesluit van die geskatte aantal fakture en gekonsolideerde waarde is alle oordragbetalings, selfoon- en vermaaklikeidese..

5. Inligting oor Voorsieningskettingbestuur

a) Verkryging op ander wyse

Projekbeskrywing	Verskaffernaam	Tipe verkryging op ander wyse	kontraknommer	Waarde van kontrak R'000
-	-	-	-	-

b) Kontrakvariasies en -uitbreidings

Projekbeskrywing	Verskaffer-naam	Tipe kontrak-wysiging (Uitbreiding of Variasie)	Kontrak-nommer	Oorspronklike kontrakwaarde	Waarde van vorige kontrak-uitbreiding/s of -variasie/s (indien van toepassing)	Waarde van huidige kontrakuitbreiding of -variasie
				R'000	R'000	R'000
Uitbreiding van die bestaande sekuriteits-ooreenkoms rakende sekuriteitsdienste by die Wes-Kaapse Rampbestuur-sentrum	Princeton-Beskermings-dienste	Uitbreiding	WCPT-TR 01/2017/2018	R 832	NVT	R 242

Projekbeskrywing	Verskaffer-naam	Tipe kontrak-wysiging (Uitbreiding of Variasie)	Kontrak-nummer	Oorspronklike kontrakwaarde	Waarde van vorige kontrak-uitbreiding/s of -variasie/s (indien van toepassing)	Waarde van huidige kontrakuitbreiding of -variasie
				R'000	R'000	R'000
Verlenging van die bestaande reisbestuurskontrak vir 'n tydperk van 12 maande	Trigon Reise	Uitbreiding	LG 03 2020-2021	Dienste word gebruik op 'n soos-en-wanneer-nodig basis. 'n Definitiewe kontrakwaarde kan dus nie bepaal word nie	N/A	Dienste word gebruik op 'n soos-en-wanneer-nodig- basis. 'n Definitiewe waarde vir die uitbreiding kan dus nie bepaal word nie
Totaal						

Deel

**FINANSIËLE
INLIGTING**

INHOUDSOPGAWE

Verslag van die Rekenpligtige Beampte	127
Verslag van die Ouditkomitee	130
Verslag van die Ouditeur-generaal	131
Toewysingsstaat	138
Aantekeninge by die Bewilligingstaat	144
Staat van Finansiële Prestasie	147
Staat van Finansiële Posisie	148
Staat van veranderinge in netto bates	149
Kontantvloeistaat	150
Aantekeninge by die Finansiële Jaarstate (insluitend Rekeningkundige Beleid)	151
Bylaes	182

Verslag van die Rekenpligtige Beampte 2022/23

1. Algemene oorsig van die stand van finansiële sake

Bestedingstendense

Die finale bewilliging vir die Departement van Plaaslike Regering (DLG) beloop R 388.912 miljoen en die uitgawes aangegaan deur DLG beloop R 376.001 miljoen op 31 Maart 2023. Dit weerspieël 'n onderbesteding van R12.911 miljoen soos dit verband hou met die volgende:

Vergoeding van werknemers

- Die besparing is as gevolg van verdragings in die vulling van vakante kritieke poste en die aanstelling van personeel om interne kapasiteit binne die Departement te versterk om ondersteuning aan munisipaliteite te kan bied; die brandstrategie van die Departement te ondersteun asook te help met navorsing, beleid en ontwikkeling van wetgewing en ondersteuningsdienste aan tradisionele rade (geoordeelde befondsing).

Produkte en Dienste

- Die onderbesteding hou verband met die IT-verbruiksgoedere wat gedurende die 2022/23 finansiële jaar verkry is, maar as gevolg van verdragings kon die verskaffers nie die toerusting teen 31 Maart 2023 lewer nie. Verder hou die onbestede bedrag op Goedere en Dienste verband met die volgende:
 - toegewyde projekte vir die Munisipale Minimum Bevoegdheid (MMC) Opleiding vir Munisipale Raadslede, die Ken jou wykskomitee-veldtogte en die Navorsing oor Skaars en Kritieke Vaardighede-projek wat voortspruit uit die versoeke wat van munisipaliteite ontvang is vir provinsiale ondersteuning om skaars en kritieke vaardighede in die toepaslike hantering van skaars en kritieke vaardighede in die munisipale ruimte;
 - die projekte wat uit geoordeelde befondsing befonds word, dit wil sê, verbintenis om 'n diensverskaffer aan te stel om 'n Organisasoriese Herontwerp te doen om die Menslike Hulpbronnemag in munisipaliteite te reguleer (geoordeelde munisipaliteite Ingryping)

en die interne nakomingsprosesse wat die aanvang van die relevante VKB-prosesse vir die Volhoubare verdrag het. Infrastruktuurontwikkeling en -finansieringsfasiliteitprojek (SIDAFF geoordeelde);

- die projekte wat verband hou met die aanstelling van 'n diensverskaffer om Openbare Deelname in 24 Plaaslike Munisipaliteite en 1 Metropolitaan in die Provinsie te assesser, asook die druk van die wetsbiblioteekboekiesversoeke wat van munisipaliteite ontvang is (die na 2021 -Plaaslike Regering geoordeelde fondse) en
- 'n omskakelingsaansoek is by PT ingedien om die verpligtinge gedurende 2023/24 finansiële jaar te finansier en die balans van die onbestede goedere en dienste sal aan die Provinsiale Inkomstefonds (PRF) teruggegee word.

Masjinerie en Toerusting

- Die onderbesteding op betaling vir kapitaalbates hou verband met die verpligtinge wat gedurende die 2022/23 -finansiële jaar vir IT en kantoortoerusting verkry is, maar as gevolg van verdragings kon die verskaffers nie die toerusting teen 31 Maart 2023 aflewer nie. Die Departement het 'n herrolaansoek ingedien vir die uitstaande verpligtinge.

Viremente/herrolle

Die Departement het interne viremente van besparing toegepas om oorbesteding te dek, hoofsaaklik op die volgende:

- Program 2 addisionele fondse wat toegeken is om die druk wat op die program gerealiseer word as gevolg van litigasies te finansier en
- Program 3 addisionele fondse toegeken vir Lugbrandondersteuning om voldoende reaksie te handhaaf as gevolg van die groot aantal brande wat gedurende die brandseisoen in die Provinsie gedurende die 2022/23 finansiële jaar voorgekom het.

Die viremente is binne die riglyne van die Provinsiale Tesourie onderneem.

Verlag van die Rekenpligtige Beampte 2022/23

2. Kapasiteitsbepelkings

Vergoeding van werknemers (CoE) weens verdragings in die vulling van vakante poste binne die departement; die aanstelling van bykomende kapasiteit om die JDMA (geormerkte befondsing) in die provinsie te ondersteun en om interne kapasiteit te versterk om ondersoeke en intervensies te kan doen (geormerk befondsing).

3. Aanwending van skenkerfondse

- Geen.

4. Handelentiteite en openbare entiteite

- Geen.

5. Organisasies waaraan oordragbetalings gemaak is

- Alle oordragbetalings en die doeleindes vir die betalings gemaak word in aantekening 27 en Bylaes 1A – 1D van die Aantekeninge by die Finansiële Jaarstate gerapporteer.
- Aanspreeklikheidsreëlings is in plek vir elke oordragbetaling soos gestipuleer in die individuele ooreenkomste aan die entiteite wat die oordragbetalings ontvang.

6. Openbare private vennootskappe (PPP)

- Die Departement het gedurende die oorsigjaar geen PPP's ingevoer nie.

7. Korporatiewe bestuursreëlings

- Dit word onder Afdeling C gedek.

8. Beëindigde aktiwiteite/aktiwiteite wat gestaak moet word

- Geen aktiwiteite is gedurende die 2022/23 finansiële jaar gestaak nie.

9. Nuwe/voorgestelde aktiwiteite

- Geen.

10. Gebeurtenisse na die verslagdoeningsdatum

- Geen.

11. Diensleweringomgewing

Ten spyte van 'n magdom voortdurende uitdagings, het die Departement steeds een van die beste presterende departemente in die provinsie gebly.

Hierdie verslag is 'n weergawe van die Departement se prestasie vir die 2022/23 finansiële jaar, waarin ons 97% van ons beplande aanwysers behaal het. Opvallend is ook die tiende agtereenvolgende ongekwalifiseerde auditmening sonder bevindinge wat die Departement tydens die 2022/23-oudit deur die Ouditeur-Generaal Suid-Afrika ontvang het. Vir hierdie prestasies spreek ek dank uit aan die bestuurspan en personeel wat selfs onder moeilike omstandighede met toewyding en energie gewerk het om te verseker dat die Departement sy mandaat nakom. Ek is ook dankbaar vir ons vennote wat altyd bereid was om hul ondersteuning te bied wanneer hulle versoek word om dit te doen.

As daar enigiets is waaraan beurtkrag ons moet herinner, is dat investering in infrastruktuur 'n sleutel moontlikmaker vir dienslewering, groei en ontwikkeling bly. Die program vir volhoubare infrastruktuurontwikkeling en -finansiering wat deur die departement geïmplementeer word met ondersteuning van die Franse regering deur die Agence Française de Développement is aangepas om oplossings te bied vir infrastruktuuruitdagings waarmee munisipaliteite te kampe het, aangesien dit alternatiewe finansieringsopsies vir infrastruktuurontwikkeling ondersoek. Die program het ten doel om 'n verbeterde geïntegreerde benadering tot munisipale infrastruktuurontwikkeling gebaseer op gekoördineerde en volhoubare beginsels, wat doeltreffende bestuur insluit wat deurslaggewend is vir die suksesvolle befondsing van die projekte en programme wat vir ontwikkeling geïdentifiseer is, te bevorder.

Gelei deur die lesse wat geleer is gedurende die droogtetydperk wat in die Provinsie ervaar is, het die Wes-Kaapse Regering 'n 15-jaar Geïntegreerde Droogte- en Waterreaksieplan ontwikkel. Die plan beskryf bystand en ondersteuning aan munisipaliteite om waterveerkragtigheid te verbeter deur watervoorsieningvergroting, opgradering van infrastruktuurkapasiteit, waterbronbestuur en wateraanvraagbestuur regoor die provinsie. Die plan is verbeter deur 'n Water Indaba en Innovasie wat

Verslag van die Rekenpligtige Beampte 2022/23

aangebied is om 'n geleentheid aan die provinsiale regering, munisipaliteite en belanghebbendes te bied om te besin oor die strategieë en programme wat in plek is en om provinsiale watersekuriteit te verseker. Dit is aangevul deur insette en bydraes deur spesialiste uit die akademie en die privaat sektor.

Getoon deur verskeie rampvoorvalle in die land, bring klimaatsverandering meer gereelde en ernstige rampe mee. Dit vra die regering om burgers te beskerm en wys op die belangrikheid van gekoördineerde en multisektorale beplanning wat daarop gemik is om veerkragtige infrastruktuur wat gerig is op risikovermyding, te bou. As 'n poging om veerkragtigheid en hoofstroomvermindering van ramprisiko's in ontwikkelingsbeplanning te versterk, het die Departement Ramprisikoverminderingbeplanningsriglyne ontwikkel deur 'n multi-belanghebbende konsultasieproses. Dit sal leiding gee om te verseker dat ontwikkelingsbeplanning bewus is van ramprisiko en rigting gee oor hoe om risikokennis in infrastruktuurprojekte te integreer.

Dienslewering tot voordeel van die mense van hierdie provinsie is nie 'n taak van munisipaliteite alleen nie. Dit is die verantwoordelikheid van die Nasionale Regering, Provinsiale Regering, die privaat sektor en die burgerlike samelewing. Deur verskeie interregeringsverhoudingsplatforms sal die Departement voortgaan om inisiatiewe op strategiese en operasionele vlak te lei om 'n bemagtigende omgewing vir samewerking te koester en om versnelde dienslewering te prioritiseer.

12. Voorafwysigings aan ouditverslae

- Geen.

13. Vrystellings en afwykings ontvang van die Nasionale Tesourie

- Geen.

14. Tussentydse finansiële state

- Die Departement het voldoen aan die vereistes van die kwartaallikse tussentydse finansiële state.

15. Goedkeuring

- Die finansiële state uiteengesit op bladsye 138 - 190 is deur die Rekenpligtige Beampte goedgekeur.

Mnr Graham Paulse
REKENINGKUNDIGE BEAMPTE
DATUM: 31 Augustus 2023

VERSLAG VAN DIE OUDITKOMITEE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Verwys asseblief na Deel C: bladsye 73 - 74 vir die volledige verslag van die Ouditkomitee.

Verslag van die ouditeur-generaal aan die Wes-Kaapse Provinsiale Parlement oor stem nr. 14: Wes-Kaapse Departement van plaaslike regering

Verslag oor die audit van die finansiële state

Mening

1. Ek het die finansiële state van die Wes-Kaapse Departement van Plaaslike Regering uiteengesit op bladsye 138 tot 181 wat die bewilligingstaat, staat van finansiële posisie soos op 31 Maart 2023, staat van finansiële prestasie, staat van veranderings in netto bates en kontantvloei staat vir die jaar wat toe geëindig het, sowel as aantekeninge by die finansiële state, insluitend 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleide, geaudit.
2. Na my mening gee die finansiële state, in alle wesenlike opsigte, die finansiële posisie van die Wes-Kaapse Departement van Plaaslike Regering soos op 31 Maart 2023, hul finansiële prestasie en kontantvloei vir die jaar geëindig ooreenkomstig die Gewysigde Kontantstandaarde (MCS), soos voorgeskryf deur die Nasionale Tesourie en die vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur 1 van 1999 (PFMA), weer.

Grondslag vir mening

3. Ek het my audit ooreenkomstig die Internasionale Ouditstandaarde (ISA's) uitgevoer. My verantwoordelikhede ingevolge daardie standaard word verder beskryf in die verantwoordelikhede van die ouditeur-generaal vir die audit van die finansiële state-afdeling van my verslag.
4. Ek is onafhanklik van die Departement in ooreenstemming met die Internasionale Etiekstandaarderaad vir Rekenmeesters se Internasionale etiese kode vir professionele rekenmeesters (insluitend Internasionale Onafhanklikheidsstandaarde) (IESBA-kode) asook ander etiese vereistes wat relevant is vir my audit in Suid-Afrika. Ek het my ander etiese verantwoordelikhede in ooreenstemming met hierdie vereistes en die IESBA-kode nagekom.
5. Ek glo dat die ouditbewyse wat ek verkry het, voldoende en toepaslik is om 'n basis vir my mening te verskaf.

Beklemtoning van saak

6. Ek vestig die aandag op die saak hieronder. My mening word nie gewysig ten opsigte van hierdie aangeleentheid nie.

Onderbesteding van die begroting

7. Soos geopenbaar in die bewilligingstaat, het die departement die begroting wesenlik met R12.9 miljoen (2021-22: R12.2 miljoen) onderbestee, wat hoofsaaklik op program 2: Plaaslike Bestuur (R8,8 miljoen), is.

Ander sake

8. Ek vestig die aandag op die sake hieronder. My mening word nie gewysig ten opsigte van hierdie sake nie.

Nasionale Tesourie-instruksie nr. 4 van 2022/2023: PFMA-nakoming en verslagdoeningsraamwerk

9. Op 23 Desember 2022 het die Nasionale Tesourie Instruksienota No. 4: WOFB-voldoenings- en verslagdoeningsraamwerk van 2022-23 uitgereik ingevolge artikel 76(1)(b), (e) en (f), 2(e) en (4) (a) en (c) van die PFMA, wat op 3 Januarie 2023 in werking getree het. Die PFMA-nakomings- en verslagdoeningsraamwerk spreek ook die openbaarmaking van ongemagtigde uitgawes, onreëlmatige uitgawes en vrugtelose en verkwistende uitgawes (WVFW-uitgawes) aan. Van die gevolge van hierdie raamwerk is dat onreëlmatige en vrugtelose en verkwistende uitgawes wat in vorige finansiële jare aangegaan is en wat nie aangespreek is nie, nie meer in die openbaarmakingsaantekeninge van die finansiële jaarstate geopenbaar word nie, slegs die huidige jaar en vorige jaar se syfers word in aantekening 22 tot die finansiële state aangedui. Die bewegings ten opsigte van onreëlmatige uitgawes en vrugtelose en verkwistende uitgawes word nie meer in die aantekeninge

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

tot die finansiële jaarstate van die Departement van Plaaslike Regering geopenbaar nie. Die openbaarmaking van hierdie bewegings (bv. gekondoneer, verhaalbaar, verwyder, afgeskryf, onder assessering, onder vasstelling en ondersoek) moet nou as deel van ander inligting in die jaarverslag van die geouditeerde ingesluit word. Ek spreek nie 'n mening oor die openbaarmaking van onreëlmatige uitgawes en vrugtelose en verkwistende uitgawes in die jaarverslag uit nie.

Ongeouditeerde aanvullende skedules

- Die aanvullende inligting uiteengesit op bladsye 182 - 190 vorm nie deel van die finansiële state nie en word as bykomende inligting aangebied. Ek het nie hierdie skedules geoudit nie en dienoreenkomstig spreek ek nie 'n mening daaroor uit nie.

Verantwoordelikhede van die ouditeur-generaal vir die audit van die finansiële state

- Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding en billike aanbieding van die finansiële state in ooreenstemming met die MCS soos voorgeskryf deur die Nasionale Tesourie en die vereistes van die WOFB; en vir sodanige interne beheer wat die rekenpligtige beampte bepaal nodig is om die voorbereiding van finansiële state moontlik te maak wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute.
- By die opstel van die finansiële state is die rekenpligtige beampte verantwoordelik vir die beoordeling van die Departement se vermoë om voort te gaan as 'n lopende saak; openbaarmaking, soos van toepassing, van aangeleenthede met betrekking tot lopende saak en die gebruik van die lopende saak-grondslag van rekeningkunde tensy die toepaslike bestuurstruktuur óf van voorneme is om die departement te likwider óf om bedrywighede te staak, óf geen realistiese alternatief het as om dit te doen nie.

Responsibilities of the auditor-general for the audit of the financial statements

- My doelwitte is om redelike versekering te verkry of die finansiële state as geheel vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute en om 'n ouditeursverslag uit te reik wat my mening insluit. Redelike gerusstelling is 'n hoë vlak van gerusstelling, maar is nie 'n waarborg dat 'n audit wat in ooreenstemming met die ISA's uitgevoer word, altyd 'n wesenlike wanvoorstelling sal opspoor wanneer dit bestaan nie. Wanvoorstellings kan voortspruit uit bedrog of foute en word as wesenlik beskou as daar, individueel of saam, redelikerwys verwag kan word dat dit die ekonomiese besluite van gebruikers wat op grond van hierdie finansiële state geneem word, sal beïnvloed.
- 'n Verdere beskrywing van my verantwoordelikhede vir die audit van die finansiële state is ingesluit in die bylae tot hierdie ouditeursverslag.

Verslag oor die audit van die jaarlikse prestasieverslag

- In ooreenstemming met die Wet op Openbare Oudit 25 van 2004 (PAA) en die algemene kennisgewing wat ingevolge daarvan uitgereik is, moet ek 'n audit en verslag doen oor die nut en betroubaarheid van die gerapporteerde prestasie teenoor voorafbepaalde doelwitte vir geselekteerde programme wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied word. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding van die jaarlikse prestasieverslag.
- Ek het die volgende programme wat in die jaarlikse prestasieverslag vir die jaar geëindig 31 Maart 2023 aangebied is, vir ouditering gekies. Ek het die programme gekies wat die Departement se prestasie op sy primêre mandaatfunksies meet en wat van beduidende nasionale, gemeenskaps- of openbare belang is.

Program	Bladsy-nommers	Doel
Program 2: Plaaslike Bestuur	34-42	Om lewensvatbare en volhoubare ontwikkelingsgerigte plaaslike bestuur te bevorder; om geïntegreerde en volhoubare beplanning en gemeenskapsdeelname aan ontwikkelingsprosesse te bevorder.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Program	Bladsy-nommers	Doel
Program 3: Ontwikkeling en Beplanning	45-50	Om effektiewe rampbestuurspraktyke te bevorder en te fasiliteer, munisipale infrastruktuur wat goed onderhou word te verseker en geïntegreerde beplanning te bevorder.

17. Ek het die gerapporteerde prestasie-inligting vir die geselekteerde programme geëvalueer teen die kriteria wat ontwikkel is uit die prestasiebestuur- en verslagdoeningsraamwerk, soos omskryf in die algemene kennisgewing. Wanneer 'n jaarlikse prestasieverslag met behulp van hierdie kriteria opgestel word, verskaf dit nuttige en betroubare inligting en insigte aan gebruikers oor die Departement se beplanning en lewering van sy mandaat en doelwitte.
18. Ek het prosedures uitgevoer om te toets of:
- die aanwysers wat gebruik word vir beplanning en verslagdoening oor prestasie direk gekoppel kan word aan die Departement se mandaat en die bereiking van sy beplande doelwitte
 - die aanwysers is goed gedefinieer en verifieerbaar is om te verseker dat dit maklik is om te verstaan en konsekwent toe te pas en dat ek die metodes en prosesse wat gebruik moet word vir die meting van prestasies, kan bevestig
 - die teikens direk gekoppel kan word aan die bereiking van die aanwysers en spesifiek is, tydgebonde en meetbaar om te verseker dat dit maklik is om te verstaan wat gelewer moet word en teen wanneer die vereiste vlak van prestasie asook hoë prestasie geëvalueer sal word
 - die aanwysers en teikens waaroor in die jaarlikse prestasieverslag gerapporteer word, dieselfde is as wat in die goedgekeurde aanvanklike of hersiene beplanningsdokumente verbind is.
 - die gerapporteerde prestasie-inligting op die voorgeskrewe wyse in die jaarlikse prestasieverslag aangebied word
 - daar voldoende stawende bewyse is vir die prestasies wat gerapporteer is en die redes verskaf vir enige oor- of onderbereiking van teikens.
19. Ek het die prosedures uitgevoer met die doel om slegs wesentliche bevindings aan te meld; en om nie 'n gerusstellingsmening uit te spreek nie.
20. Ek het geen wesentliche bevindinge oor die gerapporteerde prestasie-inligting van Program 2: Plaaslike Bestuur en Program 3: Ontwikkeling en Beplanning geïdentifiseer nie.

Ander sake

21. Ek vestig die aandag op die sake hieronder.

Bereiking van beplande teikens

22. Die jaarlikse prestasieverslag bevat inligting oor gerapporteerde prestasies teenoor beplande teikens en verskaf verduidelikings vir oor- en onderprestasies. Redes vir die onderbereiking van teikens is ingesluit in die jaarlikse prestasieverslag op bladsye 34-50.

Wesentliche wanvoorstellings

23. Ek het wesentliche wanvoorstellings geïdentifiseer in die jaarlikse prestasieverslag wat vir ouditering ingedien is. Hierdie wesentliche wanvoorstellings was in die gerapporteerde prestasie-inligting van Program 2: Plaaslike Bestuur en Program 3: Ontwikkeling en Beplanning. Die bestuur het daarna al die wanvoorstellings reggestel en ek het geen wesentliche bevindinge in hierdie verslag ingesluit nie.

Verslag oor nakoming van wetgewing

24. In ooreenstemming met die PAA en die algemene kennisgewing wat ingevolge daarvan uitgereik is, moet ek die nakoming van toepaslike wetgewing met betrekking tot finansiële aangeleenthede, finansiële bestuur en ander verwante aangeleenthede oudit en daarvoor verslag doen. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

vir die Departement se nakoming van wetgewing.

25. Ek het prosedures uitgevoer om voldoening aan geselekteerde vereistes in sleutelwetgewing te toets in ooreenstemming met die bevindingsaanstellingsmetodologie van die Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika (OGSA). Hierdie aanstelling is nie 'n gerusstellingsaanstelling nie. Gevolglik spreek ek nie 'n gerusstellingsmening of gevolgtrekking uit nie.
26. Deur 'n gevestigde AGSA-proses het ek vereistes in sleutelwetgewing vir voldoeningstoetsing gekies wat relevant is tot die finansiële en prestasiebestuur van die Departement, om duidelike konsekwente meting en evaluering moontlik te maak, terwyl dit ook voldoende gedetailleerd en geredelik beskikbaar is om op 'n verstaanbare wyse verslag te doen. Die geselekteerde wetgewende vereistes is ingesluit in die bylae tot hierdie ouditeur se verslag.
27. Ek het geen wesenlike nie-nakoming van die geselekteerde wetsvereistes geïdentifiseer nie.

Ander inligting in die jaarverslag

28. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die ander inligting wat in die jaarverslag ingesluit is. Die ander inligting waarna verwys word, sluit nie die finansiële state, die ouditeursverslag en daardie geselekteerde programme in wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied word waarvoor spesifiek in hierdie ouditeursverslag verslag gedoen is nie.
29. My mening oor die finansiële state, die verslag oor die oudit van die jaarlikse prestasieverslag en die verslag oor nakoming van wetgewing, dek nie die ander inligting wat in die jaarverslag ingesluit is nie en ek spreek nie 'n auditmening of enige vorm van versekering gevolgtrekking daaroor.
30. My verantwoordelikheid is om hierdie ander inligting te lees en, om dit te doen, te oorweeg of dit wesenlik teenstrydig is met die finansiële state en die geselekteerde programme wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied word, of van my kennis wat in die oudit verkry is, of andersins wesenlik wanvoorgestel blyk te wees.
31. Ek het nie die ander inligting ontvang voor die datum van hierdie ouditeursverslag nie. Wanneer ek wel hierdie inligting ontvang en lees, as ek tot die gevolgtrekking kom dat daar 'n wesenlike wanvoorstelling daarin is, word daar van my verwag om die aangeleentheid te kommunikeer aan diegene wat belas is met bestuur en versoek dat die ander inligting reggestel word. As die ander inligting nie reggestel word nie, sal ek dalk hierdie ouditeur se verslag moet terugtrek en weer 'n gewysigde verslag moet uitreik soos toepaslik. As dit egter reggestel word, sal dit nie nodig wees nie.

Interne beheertekortkominge

32. Ek het interne beheer oorweeg wat relevant is vir my oudit van die finansiële state, jaarlikse prestasieverslag en nakoming van toepaslike wetgewing; my doel was egter nie om enige vorm van versekering daaroor uit te spreek nie.
33. Ek het geen beduidende tekortkominge in interne beheer geïdentifiseer nie.

Kaapstad
31 Julie 2023

AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA

Auditing to build public confidence

Bylaag - Ouditeur-generaal se verslag

Die aanhangsel sluit die volgende in:

- die ouditeur-generaal se verantwoordelikheid vir die audit
- die geselekteerde wetgewende vereistes vir voldoeningstoetsing

Ouditeur-generaal se verantwoordelikheid vir die audit

Professionele oordeel en skeptisisme

In ooreenstemming met die ISA's oefen ek my professionele oordeel uit en en behou professionele skeptisisme regdeur my audit van die finansiële state en die prosedures wat uitgevoer word om oor prestasie-inligting vir geselekteerde programme verslag te doen en op die departement se nakoming ten opsigte van die gekose vakaangeleenthede.

Finansiële state

Benewens my verantwoordelikheid vir die audit van die finansiële state soos beskryf in hierdie ouditeursverslag, doen ek ook die volgende:

- ek bepaal en evalueer die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state, hetsy weens bedrog of foute, ontwerp en volg auditprosedures wat die risiko's kan aandui, en verkry auditbewyse wat voldoende en toepaslik is as grondslag vir my mening. Die risiko dat 'n wesenlike wanvoorstelling as gevolg van bedrog nie opgespoor word nie, is groter as een wat as gevolg van 'n fout veroorsaak word, aangesien bedrog sameswering, vervalsing, opsetlike weglatings, wanvoorstelling of ondergraving van interne beheer kan behels
- ek kry begrip van interne beheer wat relevant is vir die audit, ten einde toepaslike auditprosedures vir die omstandighede te ontwerp, maar nie vir die doel om 'n mening te gee oor die effektiwiteit van die departement se interne beheer nie
- ek evalueer die toepaslikheid van die rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige beramings en verwante openbaarmakings wat deur die rekenpligtige beampte gemaak is
- ek bepaal of die rekeningkundige beampte se basiese rekeningkundige stelsel om die finansiële state van 'n gevestigde saak op te stel, toepaslik is. Ek besluit ook op grond van die auditbewyse wat verkry is, of daar 'n wesenlike onsekerheid bestaan wat verband hou met gebeure of toestande wat tot beduidende twyfel kan lei oor die Wes-Kaapse Departement van Plaaslike Regering se vermoë om as 'n gevestigde saak voort te gaan. As ek tot die gevolgtrekking kom dat daar 'n wesenlike onsekerheid bestaan, moet ek die verwante openbaarmakings in die finansiële state oor die onsekerheid in my ouditeursverslag aanhangig maak. Indien sodanige openbaarmaking onvoldoende is, moet ek my mening oor die finansiële state wysig. My gevolgtrekkings is op die inligting tot my beskikking gegrond soos op die datum van die verslag van die ouditeur. Toekomstige gebeure of toestande kan egter daartoe lei dat 'n departement ophou om as 'n gevestigde saak voort te gaan.
- ek evalueer die oorhoofse aanbieding, struktuur en inhoud van die finansiële state, asook die openbaarmakings, en of die finansiële state van die onderliggende transaksies en gebeure op regverdige en verteenwoordigende wyse aangebied word.

Kommunikasie met diegene wat verantwoordelik is vir bestuur

Ek skakel met die rekenpligtige beampte rakende onder andere, die beplande omvang en tydsberekening van die audit asook beduidende auditbevindings wat enige beduidende tekortkominge in interne beheer wat ek tydens my audit vasstel, insluit.

Ek maak ook 'n verklaring aan die rekenpligtige beampte dat ek aan die relevante etiese vereistes van onafhanklikheid voldoen het, en lig hulle in oor alle verhoudings en ander aangeleenthede wat redelikerwys my onafhanklikheid kan beïnvloed en, waar van toepassing, aksies wat geneem is om dreigemente uit die weg te ruim of beskermingsmaatreëls toegepas.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

U

FINANSIËLE INLICHTING

Voldoening aan wetgewing - geselekteerde wetgewende vereistes

Die geselekteerde wetgewende vereistes is soos volg:

Wetgewing	Afdelings of regulasies
Wet op Openbare Finansiële Bestuur No.1 van 1999 (PFMA)	Artikel 38(1)(a)(iv); 38(1)(b); 38(1)(c); 38(1)(c)(i); 38(1)(c)(ii); 38(1)(d); 38(1)(h)(iii); Artikel 39(1)(a); 39(2)(a); Artikel 40(1)(a); 40(1)(b); 40(1)(c)(i) Artikel 43(4); 44; 44 (1) en (2); 45(b); Artikel 50(3); 50(3)(a)
Tesourieregulasies vir departemente, handel-entiteite, grondwetlike instellings en publieke entiteite (TR)	Tesourieregulasie 4.1.1; 4.1.3 Tesourieregulasie 5.1.1; 5.2.1; 5.2.3(a); 5.2.3(d); 5.3.1 Tesourieregulasie 7.2.1 Tesourieregulasie 8.1.1; 8.2.1; 8.2.2; 8.2.3; 8.4.1 Tesourieregulasie 9.1.1; 9.1.4 Tesourieregulasie 10.1.1(a); 10.1.2 Tesourieregulasie 11.4.1; 11.4.2; 11.5.1 Tesourieregulasie 12.5.1 Tesourieregulasie 15.10.1.2(c') Tesourieregulasie 16A 3.1; 16A 3.2; 16A 3.2(a); 16A 6.1; 16A6.2(a) & (b) & (e); 16A 6.3(a) & (d); 16A 6.3(a)(i); 16A 6.3(b); 16A 6.3(c); 16A 6.3(e); 16A 6.4; 16A 6.5; 16A 6.6; 16A 8.3; 16A8.2 (1) en (2); 16A 8.3(d); 16A 8.4; 16A 9; 16A 9.1; 16A9.1(c); 16A9.1(b)(ii); 16A 9.1(d); 16A 9.1(e); 16A9.1(f); 16A 9.2(a)(ii) &(iii) Tesourieregulasie 17.1.1 Tesourieregulasie 18.2 Tesourieregulasie 19.6.1 Tesourieregulasie 19.8.4
Staatsdiensregulasie	Staatsdiensregulasie 13(c);18; 18 (1) en (2);
Voorkoming en bekamping van korrupte aktiwiteite Wet No.12 van 2004 (PRECCA)	Artikel 34(1) en artikel 29
Wet op die Ontwikkelingsraad vir die konstruksiebedryf No.38 van 2000 (CIDB)	Artikel 18(1)
CIDB-regulasies	CIDB -regulasie 17; 25(1); 25 (5) en 25 (7A)
PPPFA	Artikel 1(i); 2.1(a); 2.1(b); 2.1(f)
PPR 2017	Paragraaf 4.1; 4.2 Paragraaf 5.1; 5.3; 5.6; 5.7 Paragraaf 6.1; 6.2; 6.3; 6,5; 6.6; 6.8 Paragraaf 7.1; 7.2; 7.3; 7.5; 7.6; 7.8 Paragraaf 8.2; 8.5 Paragraaf 9.1; 9.2 Paragraaf 10.1; 10.2 Paragraaf 11.1; 11.2 Paragraaf 12.1 en 12.2

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Wetgewing	Afdelings of regulasies
PPR 2022	Paragraaf 3.1 Paragraaf 4.1; 4.2; 4.3; 4.4 Paragraaf 5.1; 5.2; 5.3; 5.4
SITA WET	Artikel 7(3) Artikel 7(6)(b) Artikel 20(1)(a)(l)
SITA-regulasies	Regulasie 8.1.1 (b); 8.1.4; 8.1.7 Regulasie 9.6; 9.4 Regulasie 12.3 Regulasie 13.1 (a) Regulasie 14.1; 14.2
PFMA SCM -Instruksie nr. 09 van 2022/2023	Paragraaf 3.1; 3.3 (b); 3.3 (c) ; 3.3 (e) ; 3.6
Nasionale Tesourie-instruksie No.1 van 2015/16	Paragraaf 3.1; 4.1; 4.2
NT SCM-instruksienota 03 2021/22	Paragraaf 4.1; 4.2 (b); 4.3; 4.4 (a) -(d); 4.6 Paragraaf 5.4 Paragraaf 7.2; 7.6
NT SCM- Instruksie 4A van 2016/17	Paragraaf 6
NT SCM -Instruksienota 03 2019/20	Par 5.5.1(vi); Paragraaf 5.5.1(x);
NT SCM-instruksienota 11 2020/21	Paragraaf 3.1; 3.4 (a) en (b); 3.9; 6.1;6.2;6.7
NT SCM-instruksienota 2 van 2021/22	Paragraaf 3.2.1; 3.2.2; 3.2.4(a) en (b); 3.3.1; 3.2.2 Paragraaf 4.1
PFMA SCM-instruksie 04 van 2022/23	Paragraaf 4(1); 4(2); 4(4)
Oefennota 5 van 2009/10	Paragraaf 3.3
PFMA SCM-instruksie 08 van 2022/23	Paragraaf 3.2 Par. 4.3.2; 4.3.3
Wet op Mededinging	Artikel 4(1)(b)(ii)
NT-instruksienota 4 van 2015/16	Paragraaf 3.4
NT-instruksie 3 van 2019/20 - Bylae A	Afdeling 5.5.1 (iv) en (x)
Tweede wysiging van NTI 05 van 2020/21	Paragraaf 4.8; 4.9 ; 5.1 ; 5.3
Erratum NTI 5 van 2020/21	Paragraaf 1
Erratum NTI 5 van 2020/21	Paragraaf 2
Oefennota 7 van 2009/10	Paragraaf 4.1.2
Oefennota 11 van 2008/9	Paragraaf 3.1 Paragraaf 3.1 (b)
NT-instruksienota 1 van 2021/22	Paragraaf 4.1
Staatsdienswet	Artikel 30 (1)

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

Toewysing per program									
	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
Gestemde fondse en direkte heffings	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Program									
1. ADMINISTRASIE	54 826	-	(327)	54 499	52 933	1 566	97,1	52 254	50 589
2. PLAASLIKE BESTUUR	168 475	-	94	168 569	159 714	8 855	94,7	208 372	200 120
3. ONTWIKKELING EN BEPLANNING	165 133	-	233	165 366	163 354	2 012	98,8	82 019	79 762
4. TRADISIONELE INSTITUSIONELE BESTUUR	478	-	-	478	-	478	-	1	-
Totaal	388 912	-	-	388 912	376 001	12 911	96,7	342 646	330 471
Rekonsiliasie met Staat van Finansiële Prestasie									
Plus:									
Departementele kwitansies				5 464				6 704	
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (totale inkomste)				394 376				349 350	
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (totaal uitgawes)					376 001				330 471

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Toewysing per ekonomiese klassifikasie									
Ekonomiese klassifikasie	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings	261 612	(1 381)	-	260 231	248 344	11 887	95,4	251 145	244 271
Vergoeding van werknemers	199 914	(1 385)	(139)	198 390	195 859	2 531	98,7	190 921	188 528
Produkte en dienste	61 698	4	139	61 841	52 485	9 356	84,9	60 224	55 743
Oordragte en subsidies	119 996	829	-	120 825	120 825	-	100,0	83 878	80 435
Provinsies en munisipaliteite	119 031	-	-	119 031	119 031	-	100,0	82 341	78 898
Departementele agentskappe en rekeninge	382	-	-	382	382	-	100,0	382	382
Niewinsgewende instellings	376	-	-	376	376	-	100,0	676	676
Huishoudings	207	829	-	1 036	1 036	-	100,0	479	479
Betalings vir kapitaalbates	7 255	560	-	7 815	6 791	1 024	86,9	7 587	5 729
Masjinerie en toerusting	7 255	560	-	7 815	6 791	1 024	86,9	7 587	5 729
Betaling vir finansiële bates	49	(8)	-	41	41	-	100,0	36	36
Totaal	388 912	-	-	388 912	376 001	12 911	96,7	342 646	330 471

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

Program 1: ADMINISTRASIE									
Subprogram	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. KANTOOR VAN DIE LUR	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. KORPORATIEWE DIENSTE	54 826	-	(327)	54 499	52 933	1 566	97,1	52 254	50 589
Totaal	54 826	-	(327)	54 499	52 933	1 566	97,1	52 254	50 589

Ekonomiese klassifikasie	2022/23							2021/22	
	Approved Budget	Shifting of Funds	Virement	Final Budget	Actual Expenditure	Variance	Expenditure as % of final budget	Final Budget	Actual Expenditure
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings	48 782	(522)	(352)	47 908	47 254	654	98,6	45 767	44 935
Vergoeding van werknemers	36 297	-	(139)	36 158	35 702	456	98,7	35 460	34 760
Produkte en dienste	12 485	(522)	(213)	11 750	11 552	198	98,3	10 307	10 175
Oordragte en subsidies	52	-	-	52	52	-	100,0	57	57
Departementele agentskappe en rekeninge	6	-	-	6	6	-	100,0	6	6
Huishoudings	46	-	-	46	46	-	100,0	51	51
Betalings vir kapitaalbates	5 943	546	25	6 514	5 602	912	86,0	6 427	5 594
Masjinerie en toerusting	5 943	546	25	6 514	5 602	912	86,0	6 427	5 594
Betaling vir finansiële bates	49	(24)	-	25	25	-	100,0	3	3
Totaal	54 826	-	(327)	54 499	52 933	1 566	97,1	52 254	50 589

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Program 2: PLAASLIKE BESTUUR									
Subprogram	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. MUNISIPALE ADMINISTRASIE	16 729	560	94	17 383	16 668	715	95,9	17 062	16 366
2. OPENBARE DEELNAME	11 585	219	-	11 804	11 651	153	98,7	10 201	9 907
3. KAPASITEITS-ONTWIKKELING	13 507	(232)	-	13 275	11 721	1 554	88,3	11 272	10 659
4. MUNISIPALE PRESTASIE, MONITERING, RAPPORTERING EN EVALUERING	36 174	(228)	-	35 946	30 319	5 627	84,3	35 026	29 964
5. DIENSLEWERINGS-INTEGRASIE	11 970	(44)	-	11 926	11 794	132	98,9	61 238	60 924
6. GEMEENSKAPS-ONTWIKKELING-WERKERS-PROGRAM	78 510	(275)	-	78 235	77 561	674	99,1	73 573	72 300
Totaal	168 475	-	94	168 569	159 714	8 855	94,7	208 372	200 120

Ekonomiese klassifikasie	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings	146 675	(799)	94	145 970	137 115	8 855	93,9	132 574	128 769
Vergoeding van werknemers	125 364	(769)	-	124 595	122 887	1 708	98,6	116 812	115 482
Goedere en dienste	21 311	(30)	94	21 375	14 228	7 147	66,6	15 762	13 287
Oordragte en subsidies	20 782	769	-	21 551	21 551	-	100,0	74 627	71 205
Provinsies en munisipaliteite	20 632	-	-	20 632	20 632	-	100,0	74 394	70 972
Huishoudings	150	769	-	919	919	-	100,0	233	233
Betaling vir finansiële bates	1 018	14	-	1 032	1 032	-	100,0	1 138	113
Masjinerie en toerusting	1 018	14	-	1 032	1 032	-	100,0	1 138	113
Betaling vir kapitaalbate	-	16	-	16	16	-	100,0	33	33
Totaal	168 475	-	94	168 569	159 714	8 855	94,7	208 372	200 120

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

Program 3: ONTWIKKELING EN BEPLANNING									
Subprogram	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. MUNISIPALE INFRASTRUKTUUR	113 703	(42)	-	113 661	111 764	1 897	98,3	29 767	27 731
2. RAMPBESTUUR	43 723	114	233	44 070	43 955	115	99,7	44 089	43 927
3. GEÏNTEGREERDE ONTWIKKELINGS-BEPLANNINGS-KOÖRDINASIE	7 707	(72)	-	7 635	7 635	-	100,0	8 163	8 104
Totaal	165 133	-	233	165 366	163 354	2 012	98,8	82 019	79 762

Ekonomiese klassifikasie	2022/23							2021/22	
	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings	65 677	(60)	258	65 875	63 975	1 900	97,1	72 803	70 567
Vergoeding van werknemers	37 886	(616)	-	37 270	37 270	-	100,0	38 648	38 286
Goedere en dienste	27 791	556	258	28 605	26 705	1 900	93,4	34 155	32 281
Oordragte en dienste	99 162	60	-	99 222	99 222	-	100,0	9 194	9 173
Provinsies en munisipaliteite	98 399	-	-	98 399	98 399	-	100,0	7 947	7 926
Departementele agentskappe en rekeninge	376	-	-	376	376	-	100,0	376	376
Niewinsgewende instellings	376	-	-	376	376	-	100,0	676	676
Huishoudings	11	60	-	71	71	-	100,0	195	195
Betalings vir kapitaalbates	294	-	(25)	269	157	112	58,4	22	22
Masjinerie en toerusting	294	-	(25)	269	157	112	58,4	22	22
Totaal	165 133	-	233	165 366	163 354	2 012	98,8	82 019	79 762

BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Programme 4: TRADITIONAL INSTITUTIONAL MANAGEMENT									
	2022/23							2021/22	
Subprogram	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. TRADISIONELE INSTITUSIONELE ADMINISTRASIE	478	-	-	478	-	478	0	1	-
Total a	478	-	-	478	-	478	0	1	-

	2022/23							2021/22	
Economic classification	Goed-gekeurde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Uitgawes as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings	478	-	-	478	-	478	0	1	-
Vergoeding van werknemers	367	-	-	367	-	367	0	1	-
Goedere en dienste	111	-	-	111	-	111	0	-	-
Totaal	478	-	-	478	-	478	0	1	-

AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

1. **Besonderhede van oordragte en subsidies soos per Toeieningswet (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies kan gesien word in die aantekening oor Oordragte en subsidies, en Bylae 1 (A-D) tot die Finansiële Jaarstate.
2. **Besonderhede van spesifiek en uitsluitlik bewilligde bedrae wat gestem is (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies kan in die aantekening oor Jaarlikse Bewilling tot die Finansiële Jaarstate gesien word.
3. **Besonderhede oor betalings vir finansiële bate**
Besonderhede van hierdie transaksies kan gesien word in die aantekening oor Betalings vir finansiële bates by die Finansiële Jaarstate.

4. Verduidelikings van wesenlike afwykings van Bedrae wat gestem is (na virement):

4.1 Per program

Program	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Variansie as 'n % van finale begroting
	R'000	R'000	R'000	%
Administration	54 499	52 933	1 566	2,9%

Verduideliking van afwyking: Die besparing op Vergoeding van werknemers (VVV) is as gevolg van verdragings met die vul van vakante poste as gevolg van personeel wat die Departement verlaat. Verder hou die onderbesteding op Goedere en dienste (G&S) en Betaling vir kapitaalbate verband met Inligtingstechnologie -(IT) toerusting en kantoortoerusting wat gedurende die 2022/23 finansiële jaar aangekoop is, maar verskaffers kon nie die toerusting teen 31 Maart 2023 lewer nie. Dit is aan die Provinsiale Tesourie (PT) voorgelê om die verpligtinge gedurende die 2023/20-boekjaar te finansier.

Plaaslike bestuur	168 569	159 714	8 855	5,3%

Verduideliking van afwyking: Die besparings/onderbesteding hou verband met die volgende::

- **Vergoeding van werknemers (CoE)**
 - Die besparing is as gevolg van verdragings in die vul van kritieke poste en die aanstelling van personeel om interne kapasiteit binne die Departement te versterk om ondersteuning aan munisipaliteite te verskaf (geormerkte befondsing). Die Departement het die onbestede bedrag op CoE aan die Provinsiale Inkomstefonds (PRF) teruggegee.
- **Goedere en dienste (G&S)**
 - die Munisipale Minimum Bevoegdheidsopleiding (MMK) vir Munisipale Raadslede, die druk van die Ken jou wykskomitee-veldtogboekies en die Navorsing oor Skaars en Kritieke Vaardigheidsprojek wat voortspruit uit die versoeke wat van munisipaliteite ontvang is vir provinsiale ondersteuning om skaars en kritieke vaardighede toepaslik in die munisipale ruimte;
 - die projekte wat uit geormerkte toekennings befonds word, d.w.s. verbintenis om 'n diensverskaffer aan te stel om 'n Organisasoriese Herontwerp te doen om die Menslike Hulpbron-omgewing in munisipaliteite te reguleer (geormerkte Munisipaliteite Ingryping) en die interne nakomingsprosesse wat die aanvang van die relevante VKB-prosesse vir die Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en -finansieringsfasiliteitprojek (SIDAFF geormerk);
 - die projekte wat verband hou met die aanstelling van 'n diensverskaffer om Openbare Deelname in 24 Plaaslike Munisipaliteite en 1 Metropolitaan in die Provinsie te assessee, asook die druk van die wetsbiblioteekboekiesversoeke wat van munisipaliteite ontvang is (na die 2021 Plaaslike Regering geormerkte fondse) en
 - die omskakelingsaansoeke wat by PT ingedien is om die verpligtinge gedurende die 2023/24 finansiële jaar te finansier. Die Departement het die balans van die onbestede bedrag op G&S aan die PNS teruggegee.

AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Program	Finale begroting	Werklike uitgawes	Variansie	Variansie as 'n % van finale begroting
	R'000	R'000	R'000	%
Ontwikkeling en beplanning	165 366	163 354	2 012	1,22%
Tradisionele Institusionele Bestuur	478	-	478	100%

Verduideliking van afwyking: Die besparing hou verband met die verdragings met die werwingsproses om bykomende kapasiteit binne die Departement aan te stel om te help met navorsing, beleid en wetgewingontwikkeling en ondersteuningsdienste aan tradisionele rade wat uit geoordeelde befondsing befonds word. Die Departement het die onbestede geoordeelde bedrag aan die PNS teruggegee.

4.2 Per ekonomiese klassifikasie

Ekonomiese klassifikasie	Finale begroting	Werklike uitgawe	Variansie	Variansie as 'n % van finale begroting
	R'000	R'000	R'000	%
Huidige uitgawe				
Vergoeding van werknemers	198 390	195 859	2 531	1,28%
Goedere en dienste	61 841	52 485	9 356	15,13%
Oordragte en subsidies				
Provinsies en munisipaliteite	119 031	119 031	-	0,00%
Departementele agentskappe en rekeninge	382	382	-	0,00%
Niewinsgewende instellings	376	376	-	0,00%
Hushoudings	1 036	1 036	-	0,00%
Betalings vir kapitaalbates				
Masjinerie en toerusting	7 815	6 791	1 024	13,10%
Betalings vir finansiële bates	41	41	-	0,00%
Totaal	388 912	376 001	12 911	3,32%

AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Verduideliking van afwyking: Die besparings/onderbesteding hou verband met die volgende:

- **Goedere en dienste (G&S) -**
 - Die onderbesteding hou verband met die IT-verbruiksgoedere wat gedurende 2022/23 finansiële jaar verkry is, maar verskaffers kon nie die toerusting teen 31 Maart 2023 lewer nie. Verder hou die onbestede bedrag op G&S verband met die volgende: Die Munisipale Minimum Bevoegdheid Opleiding (MMK) vir Munisipale Raadslede, druk van die Ken jou wykskomitee-veldtogboekies en die Navorsing oor Skaars en Kritieke Vaardighede-projek wat voortspruit uit die versoeke wat van munisipaliteite ontvang is vir provinsiale ondersteuning om skaars en kritieke vaardighede in die munisipale toepaslike ruimte aan te spreek;
 - Die projekte wat uit geormerkte toekennings befonds word, d.w.s. verbintenisse om 'n diensverskaffer aan te stel om 'n Organisatoriese Herontwerp te doen om die Menslike Hulpbronomgewing in munisipaliteite te reguleer (geormerkte Munisipaliteite Ingryping) en die interne nakomingsprosesse wat die aanvang van die relevante VKB-prosesse vir die Volhoubare Infrastruktuurontwikkeling en -finansieringsfasiliteitprojek (SIDAFF - geormerk);
 - Die projekte wat verband hou met die aanstelling van 'n diensverskaffer om Openbare Deelname in 24 Plaaslike Munisipaliteite en 1 Metropolitaan in die Provinsie te assesser, asook die druk van die wetsbiblioteekboekieversoeke wat van munisipaliteite ontvang is (na die 2021 Plaaslike Regering - geormerk) en
 - die oorskakelingsaansoeke is by PT ingedien om die verpligtinge gedurende die 2023/24 finansiële jaar te finansier. Die Departement het die balans van die onbestede bedrag op G&S aan die PNS teruggegee..
- **Masjinerie en toerusting -**
 - Die onderbesteding op betaling vir kapitaalbates hou verband met die toerusting wat gedurende die 2022/23 finansiële jaar verkry is, wat skootrekenaars en kantoortoerusting insluit, maar verskaffers kon nie die toerusting teen 31 Maart 2023 aflewer nie. Die omskakelingsaansoeke is by PT ingedien om die verpligtinge te finansier gedurende 2023/24 finansiële jaar.

STAAT VAN FINANSIËLE PRESTASIE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
INKOMSTE			
Jaarlikse toewysing	1	388 912	342 646
Departementele inkomste	2	5 464	6 704
TOTALE INKOMSTE		394 376	349 350
UITGAWE			
Huidige uitgawe		248 344	244 271
Vergoeding van werknemers	3	195 859	188 528
Goedere en dienste	4	52 485	55 743
Oordragte en subsidies		120 825	80 435
Oordragte en subsidies	6	120 825	80 435
Uitgawes vir kapitaalbates		6 791	5 729
Tasbare bates	7	6 791	5 729
Betalings vir finansiële bates		41	36
Betalings vir finansiële bates	5	41	36
TOTALE UITGAWE		376 001	330 471
SURPLUS VIR DIE JAAR		18 375	18 879
Rekonsiliasie van Netto Surplus vir die jaar			
Gestemde Fondse		12 911	12 175
Jaarlikse toewysing		12 911	12 175
Departementele inkomste en NNS-kwitansies	12	5 464	6 704
SURPLUS VIR DIE JAAR		18 375	18 879

STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE soos op 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
BATES			
Huidige bates		13 446	12 654
Kontant en kontantekwivalente	8	12 619	12 090
Debiteure	10	827	564
Niebedryfsbates		12	-
Debiteure	10	12	-
TOTALE BATES		13 458	12 654
LASTE			
Huidige laste		13 014	12 247
Gestemde fondse wat aan die Inkomstefonds oorgegee moet word	11	12 911	12 175
Departementele inkomste en NNS-Kwitansies moet aan die Inkomstefonds oorhandig word	12	32	30
Betaalbaar	13	71	42
TOTALE LASTE		13 014	12 247
NETTO BATES		444	407
Verteenwoordig deur:			
Verhaalbare inkomste		444	407
TOTAAL		444	407

STAAT VAN VERANDERINGS IN NETTO BATES soos op 31 Maart 2023

Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
NETTO BATES		
Verhaalbare inkomste		
Beginsaldo	407	470
Oordragte	37	(63)
Skulde verhaal (ingesluit by departementele kwitansies)	(68)	(308)
Skuld te maak	105	245
Sluitingsaldo	444	407
TOTAAL	444	407

KONTANTVLOEIESTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIVITEITE			
Ontvangstes		394 448	349 459
Jaarlikse bewilligde fondse ontvang	1.1	388 912	342 646
Departementele inkomste ontvang	2	5 536	6 813
Netto (toename)/afname in bedryfskapitaal		(234)	(9)
Oorgegee aan Inkomstefonds		(17 751)	(11 330)
Huidige betalings		(248 344)	(244 271)
Betalings vir finansiële bates		(41)	(36)
Oordragte en subsidies betaal		(120 825)	(80 435)
Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite	14	7 253	13 378
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGSAKTIVITEITE			
Betalings vir kapitaalbates	7	(6 791)	(5 729)
Opbrengs uit die verkoop van kapitaalbates	2.2	42	-
Opbrengs uit die verkoop van kapitaalbates	10	(12)	47
Netto kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		(6 761)	(5 682)
KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSAKTIVITEITE			
Toename/ (afname) in netto bates		37	(63)
Netto kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		37	(63)
Netto toename/ (afname) in kontant en kontantekwivalente		529	7 633
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van tydperk		12 090	4 457
Kontant en kontantekwivalente aan einde van tydperk	15	12 619	12 090

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Opsomming van beduidende rekeningkundige beleide

Die finansiële state is opgestel in ooreenstemming met die volgende beleide wat konsekwent toegepas is in alle wesenlike aspekte, tensy anders aangedui. Die bestuur het tot die gevolgtrekking gekom dat die finansiële state die departement se primêre en sekondêre inligting regverdig weergee.

Die historiese koste-konvensie is gebruik, behalwe waar anders aangedui. Bestuur het assesserings en ramings gebruik in die voorbereiding van die finansiële jaarstate. Dit is gebaseer op die beste inligting beskikbaar ten tyde van voorbereiding.

Waar toepaslik en betekenisvol, is bykomende inligting geopenbaar om die bruikbaarheid van die finansiële state te verbeter en om te voldoen aan die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur (PFMA), Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999), en die Tesourieregulasies uitgereik ingevolge die WOFB en die jaarlikse Wet op die Verdeling van Inkomste.

1. Grondslag van voorbereiding

Die finansiële state is in ooreenstemming met die Gewysigde Kontantstandaard opgestel.

2. Lopende saak

Die finansiële state is op 'n lopende saak-grondslag opgestel.

3. Aanbiedingsgeldeenheid

Bedrae is aangebied in die geldeenheid van die Suid-Afrikaanse Rand (R) wat ook die funksionele geldeenheid van die departement is.

4. Afronding

Tensy anders vermeld, is finansiële syfers tot die naaste eenduisend Rand (R'000) afgerond.

5. Buitelandse valuta-omskakeling

Kontantvloei wat uit buitelandse valuta- transaksies voortspruit, word in Suid-Afrikaanse rand omgeskakel deur gebruik te maak van die sigkoerse wat op die datum van betaling/ontvangs geld.

6. Vergelykende inligting

6.1 Vorige tydperk vergelykende inligting

Vergelykende inligting oor die vorige tydperk is in die huidige jaar se finansiële state aangebied. Waar nodig, is syfers wat in die vorige tydperk finansiële state ingesluit is, geherklassifiseer om te verseker dat die formaat waarin die inligting aangebied word, ooreenstem met die formaat van die huidige jaar se finansiële state.

6.2 Huidige jaar vergelyking met begroting

'n Vergelyking tussen die goedgekeurde, finale begroting en werklike bedrae vir elke program en ekonomiese klassifikasie word by die bewilligingstaat ingesluit.

7. Inkomste

7.1 Bewilligde fondse

Bewilligde fondse bestaan uit departementele toekennings sowel as direkte heffings teen die inkomstefonds (d.w.s. statutêre bewilliging).

Toegestane fondse word in die staat van finansiële prestasie erken op die datum waarop die bewilliging in werking tree. Aanpassings gemaak in terme van die aanpassingsbegrotingsproses word in die staat van finansiële prestasie erken op die datum waarop die aanpassings in werking tree.

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Toegestane fondse word gemeet teen die bedrae ontvangbaar.

Die netto bedrag van enige bewilligde fondse verskuldig aan/van die betrokke inkomstefonds op die verslagdoeningsdatum word erken as 'n betaalbaar / ontvangbaar in die staat van finansiële posisie.

7.2 Departementele inkomste

Departementele inkomste word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer dit ontvang word en word daarna in die betrokke inkomstefonds inbetaal, tensy anders vermeld.

Departementele inkomste word gemeet teen die kontantbedrag ontvang.

Niekontant skenkings wat ontvang word, word op die datum van ontvangs in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken en teen billike waarde gemeet.

Enige bedrag verskuldig aan die betrokke inkomstefonds op die verslagdoeningsdatum word as 'n betaalbaar in die staat van finansiële posisie erken.

7.3 Opgelope departementele inkomste

Toevallings ten opsigte van departementele inkomste (belastinginkomste uitgesluit) word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer:

- dit is waarskynlik dat die ekonomiese voordele of dienspotensiaal verbonde aan die transaksie na die departement sal vloei; en
- die bedrag van inkomste kan betroubaar gemeet word.

Die opgelope inkomste word gemeet teen die billike waarde van die teenprestasie ontvangbaar.

Opgelope belastinginkomste (en verwante rente en / boetes) word gemeet teen bedrae ontvangbaar van invorderingsagente.

Afskrywings word gemaak volgens die departement se skuldafskrywingsbeleid.

8. Uitgawes

8.1 Vergoeding van werknemers

8.1.1 Salarisse en lone

Salarisse en lone word op die datum van betaling in die staat van finansiële prestasie erken.

8.1.2 Maatskaplike bydraes

Maatskaplike bydraes gemaak deur die departement ten opsigte van huidige werknemers word in die staat van finansiële prestasie erken op die datum van betaling.

Maatskaplike bydraes gemaak deur die departement ten opsigte van oud-werknemers word geklassifiseer as oordragte na huishoudings in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling.

8.2 Ander uitgawes

Ander uitgawes (soos goedere en dienste, oordragte en subsidies en betalings vir kapitaalbates) word op die datum van betaling in die staat van finansiële prestasie erken. Die uitgawe word as 'n kapitaaluitgawe geklassifiseer indien die totale teenprestasie wat betaal is meer as die kapitalisasiedrempel is.

Skenkings gemaak in niekontantwaarde word op die datum van oordrag in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken en word teen kosprys of billike waarde gemeet.

8.3 Toevallings en krediteure word nie erken nie

Toevallings en krediteure wat nie erken word nie, word in die aantekeninge tot die finansiële state teen kosprys of billike waarde op die verslagdoeningsdatum aangeteken.

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

8.4 Huurkontrakte

8.4.1 Bedryfshuurkontrakte

Bedryfshuurbetalings wat gedurende die verslagdoeningstydperk gemaak is, word as lopende uitgawe erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling. Bedryfshuurbetalings ontvang word as departementele inkomste erken.

Die bedryfshuurverpligtinge word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken.

8.4.2 Finansiële bruikhuurkontrakte

Finansiële bruikhuurbetalings wat gedurende die verslagdoeningstydperk gemaak is, word as kapitaaluitgawe erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling. Finansiële bruikhuurbetalings ontvang word as departementele inkomste erken.

Die bruikhuurverpligtinge word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken en word nie tussen die kapitaal- en rentegedeeltes verdeel nie.

Finansiële bruikhuurbates wat aan die einde van die huurtermyn verkry is, word aangeteken en gemeet teen die laagste van:

- koste, synde die billike waarde van die bate of
- die som van die minimum huurbetalings gemaak, insluitend enige betalings gemaak om eienaarskap te verkry aan die einde van die huurtermyn, rente uitgesluit.

9. Hulpbystand

9.1 Hulpbystand ontvang

Hulpbystand wat in kontant ontvang word, word in die staat van prestasie erken wanneer dit ontvang word. Bystand in natura word op die datum van ontvangs in die aantekeninge op die state aangeteken en teen billike waarde gemeet.

CARA Fondse word erken wanneer ontvang en t teen die bedrae ontvang, gemeet.

Hulpbystand wat nie vir die beoogde doel bestee is nie en enige ongebruikte fondse uit hulpbystand wat aan die skenker terugbetaal moet word, word as 'n betaalbaar balansstaat erken.

9.2 Hulpbystand betaal

Hulpbystand wat betaal is, word op die datum van betaling in die staat van finansiële prestasie erken. Hulpbystandbetalings wat voor die ontvangs van fondse gemaak is, word as 'n ontvangbaar in die balansstaat erken.

10. Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente word teen kosprys in die balansstaat getoon.

Bankoortrekkings word afsonderlik op die balansstaat as 'n bedryfslas getoon.

Vir die doeleindes van die kontantvloeistaat bestaan kontant en kontantekwivalente uit kontant voorhande, deposito's gehou, ander korttermyn hoogs likiede beleggings en bankoortrekkings.

11. Vooruitbetalings en voorskotte

Vooruitbetalings en voorskotte word in die balansstaat erken wanneer die Departement die kontant ontvang of uitbetaal.

Vooruitbetalings en voorskotte word aanvanklik en daarna teen kosprys gemeet.

Vooruitbetalings sal gedebiteer word wanneer die goedere en dienste ingevolge die getekende ooreenkoms met 'n regeringsentiteit ontvang word.

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

12. Lenings en debiteure

Lenings en debiteure word in die balansstaat erken teen kosprys plus opgelope rente, waar rente gehef word, minus bedrae reeds vereffen of afgeskryf. Afskrywings word gemaak volgens die Departement se afskrywingsbeleid.

13. Beleggings

Beleggings word teen kosprys in die balansstaat erken.

14. Finansiële bates

14.1 Finansiële bates (nie elders gedek nie)

'n Finansiële bate word aanvanklik teen sy kosprys plus transaksiekoste wat direk toeskryfbaar is aan die verkryging of uitreiking van die finansiële bate, erken.

Op die verslagdoeningsdatum moet 'n departement sy finansiële bates teen kosprys meet, minus bedrae wat reeds vereffen of afgeskryf is, behalwe vir erkende lenings en debiteure wat gemeet word teen kosprys plus opgelope rente, waar rente gehef word, min bedrae reeds vereffen of afgeskryf.

14.2 Waardedaling van finansiële bates

Waar daar 'n aanduiding is van waardedaling van 'n finansiële bate, word 'n skatting van die vermindering in die aangetekende drawaarde, om die beste skatting van die bedrag van die toekomstige ekonomiese voordele wat na verwagting uit daardie bate ontvang sal word in die aantekeninge tot die finansiële state, weerspieël.

15. Betaalbare rekeninge

Betalbare rekeninge wat in die balansstaat erken word, word teen kosprys erken.

16. Kapitaalbates

16.1 Onroerende kapitaalbates

Onroerende bates wat in die bateregister van die Departement gereflekteer word, word in die aantekeninge tot die finansiële state teen kosprys of billike waarde aangeteken waar die koste nie betroubaar bepaal kan word nie. Onroerende bates wat in 'n nieruiltransaksie verkry is, word teen billike waarde op die datum van verkryging aangeteken. Onroerende bates word vervolgens teen kosprys in die bateregister gedra en is nie tans onderhewig aan waardevermindering of waardedaling nie.

Daaropvolgende uitgawes van 'n kapitale aard vorm deel van die koste van die bestaande bate wanneer gereed vir gebruik.

Bykomende inligting oor onroerende bates wat nie in die bateregister gereflekteer word nie, word in die aantekeninge by die finansiële state verskaf.

16.2 Roerende kapitaalbates

Roerende kapitaalbates word aanvanklik teen kosprys in die aantekeninge by die finansiële state aangeteken. Roerende kapitaalbates verkry deur 'n nie-ruiltransaksie word teen billike waarde gemeet op die datum van verkryging.

Waar die koste van roerende kapitaalbates nie betroubaar bepaal kan word nie, word die roerende kapitaalbates teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie bepaal kan word nie, word die roerende bates teen R1, gemeet.

Alle bates verkry voor 1 April 2002 (of 'n later datum soos deur die OAG goedgekeur) kan teen R1 aangeteken word.

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Roerende kapitaalbate word vervolgens teen kosprys gedra en is nie onderhewig aan waardevermindering of waardedaling nie.

Daaropvolgende uitgawes wat van 'n kapitale aard is, vorm deel van die koste van die bestaande bate wanneer dit gereed is vir gebruik.

16.3 Ontasbare kapitaalbate

Ontasbare bate word aanvanklik teen kosprys in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken. Ontasbare bate verkry deur 'n nie-ruiltransaksie word teen billike waarde op die datum van verkryging, gemeet.

Intern gegengereerde ontasbare bate word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer die Departement die ontwikkelingsfase van die projek begin.

Waar die koste van ontasbare bate nie betroubaar bepaal kan word nie, word die ontasbare kapitaalbate teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie bepaal kan word nie word die ontasbare bate teen R1 gemeet.

Alle bate verkry voor 1 April 2002 (of 'n later datum soos deur die OAG goedgekeur) kan teen R1 aangeteken word.

Ontasbare bate word vervolgens teen kosprys gedra en is nie onderhewig aan waardevermindering of waardedaling nie.

Daaropvolgende uitgawes van 'n kapitale aard vorm deel van die koste van die bestaande bate wanneer gereed vir gebruik.

16.4 Projektkoste: Werk in uitvoering

Uitgawes van 'n kapitale aard word aanvanklik in die staat van finansiële prestasie erken teen kosprys wanneer dit betaal word.

Bedrae wat vir kapitaalprojekte betaal word, word geskei van die bedrae wat erken en opgehoop word in onderhandeling totdat die onderliggende bate gereed is vir gebruik. Sodra dit gereed is vir gebruik, word die totale opgehoopde betalings in 'n bateregister aangeteken. Daaropvolgende betalings om die projek te voltooi word by die kapitale bate in die bateregister gevoeg.

Waar die departement nie die bewaarder van die voltooide projekbate is nie, word die bate na voltooiing na die bewaarder oorgedra.

17. Bepalings en voorwaardes

17.1 Bepalings

Voorsienings word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer daar 'n huidige wetlike of konstruktiewe verpligting is om ekonomiese voordele te verbeur as gevolg van gebeure in die verlede en dit waarskynlik is dat 'n uitvloeï van hulpbronne wat ekonomiese voordele of dienspotensiaal beliggaam, vereis sal word om die verpligting vereffen en 'n betroubare skatting van die verpligting kan gemaak word. Die voorsiening word gemeet as die beste skatting van die fondse wat benodig word om die huidige verpligting op die verslagdoeningsdatum te vereffen.

17.2 Voorwaardelike aanspreeklikhede

Voorwaardelike aanspreeklikhede word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer daar 'n moontlike verpligting is wat voortspruit uit vorige gebeure en waarvan die bestaan slegs bevestig sal word deur die voorkoms of nievoorkoms van een of meer onsekere toekomstige gebeurtenisse wat nie binne die beheer van die Departement is nie of wanneer daar 'n huidige verpligting is wat nie erken word nie omdat dit nie waarskynlik is dat 'n uitvloeï van hulpbronne nodig sal wees om die verpligting te vereffen of die bedrag van die verpligting nie betroubaar gemeet kan word nie.

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

17.3 Voorwaardelike bates

Voorwaardelike bates word in die aantekeninge by die finansiële state aangeteken wanneer 'n moontlike bate uit vorige gebeure spruit en waarvan die bestaan bevestig sal word deur die voorkoms of nievoorkoms van een of meer onsekere toekomstige gebeurtenisse wat nie binne die beheer van die Departement is nie.

17.4 Kapitaalverpligtinge

Kapitaalverpligtinge word teen kosprys in die aantekeninge by die finansiële state aangeteken.

18. Ongemagtigde uitgawes

Ongemagtigde uitgawes word gemeet aan die bedrag van die bevestigde ongemagtigde uitgawes.

Ongemagtigde uitgawes word erken in die staat van veranderings in netto bates tot tyd en wyl die uitgawe óf:

- goedgekeur deur die Parlement of die Provinsiale Wetgewer met befondsing en die verwante fondse ontvang word; of
- deur die Parlement of die Provinsiale Wetgewer sonder befondsing goedgekeur en teen die bewilliging in die staat van finansiële prestasie afgeskryf word;
- of oorgeplaas na debiteure vir verhaling.

Ongemagtigde uitgawes aangeteken in die aantekeninge tot die finansiële state bestaan uit ongemagtigde uitgawes wat in die vorige finansiële jaar onder assessering was;

- ongemagtigde uitgawes met betrekking tot vorige finansiële jaar en geïdentifiseer in die huidige jaar en
- ongemagtigde uitgawes in die huidige jaar aangegaan.

19. Vrugtelose en verkwistende uitgawes

Vrugtelose en verkwistende uitgawes ontvang, word in die balansstaat erken wanneer dit verhaalbaar is. Die debiteure word gemeet teen die bedrag wat na verwagting verhaal sal word en word onterken wanneer dit vereffen word of daarna as onverhaalbaar afgeskryf word.

Vrugtelose en verkwistende uitgawes word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer en teen bedrae wat bevestig is bestaan uit;

- vrugtelose en verkwistende uitgawes wat in die vorige finansiële jaar onder assessering was;
- vrugtelose en verkwistende uitgawes met betrekking tot vorige finansiële jaar en geïdentifiseer in die huidige jaar en
- vrugtelose en verkwistende uitgawes wat in die huidige jaar aangegaan is.

20. Onreëlmatige uitgawes

Verliese voortspruitend uit onreëlmatige uitgawes word as 'n debiteure in die balansstaat erken wanneer dit verhaalbaar is. Die debiteure word gemeet teen die bedrag wat na verwagting verhaal sal word en word onterken wanneer dit vereffen word of daarna as onverhaalbaar afgeskryf word.

Onreëlmatige uitgawes word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken wanneer en teen bedrae wat bevestig is en bestaan uit:

- onreëlmatige uitgawes wat in die vorige finansiële jaar onder assessering was;
- onreëlmatige uitgawes wat verband hou met die vorige finansiële jaar en in die huidige jaar geïdentifiseer is en
- onreëlmatige uitgawes wat in die huidige jaar aangegaan is.

21. Veranderinge in rekeningkundige ramings en foute

Veranderinge in rekeningkundige ramings word vooruitskouend toegepas in ooreenstemming met MCS-vereistes.

Regstelling van foute word terugwerkend toegepas in die tydperk waarin die fout plaasgevind het in ooreenstemming met MCS-vereistes, behalwe in die mate dat dit onprakties is om die tydperk-spesifieke

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

uitwerking of die kumulatiewe effek van die fout te bepaal. In sulke gevalle sal die Departement die beginsaldo's van bates, laste en netto bates vir die vroegste tydperk waarvoor terugwerkende heraanpassing prakties is, weer aandui.

22. Gebeurtenisse na die verslagdoeningsdatum

Gebeurtenisse na die verslagdoeningsdatum wat as aanpassingsgebeure geklassifiseer word, is in die finansiële state verantwoord. Die gebeure na die verslagdoeningsdatum wat as nie-aansuiwerende gebeure na die verslagdoeningsdatum geklassifiseer word, is in die aantekeninge tot die finansiële state geopenbaar.

23. Hoofagentreëlings

Die Departement het nie hoofagentreëlings nie.

24. Afwykings van die MCS-vereistes

Die Departement het geen afwykings van die MCS-vereistes gehad nie.

25. Kapitalisasie reserwe

Die kapitalisasiereserwe bestaan uit finansiële bates en/of laste wat in 'n vorige verslagdoeningstydperk ontstaan, maar wat vir die eerste keer in die huidige verslagdoeningstydperk in die balansstaat erken word. Bedrae word in die kapitalisasiereserwes erken wanneer dit in die huidige tydperk geïdentifiseer is en word na die Nasionale/Provinsiale Inkomstefonds oorgedra wanneer die onderliggende bate vervreem word en die verwante fondse ontvang word.

26. Verhaalbare inkomste

Bedrae word as verhaalbare inkomste erken wanneer 'n betaling wat in 'n vorige finansiële jaar gemaak is, verhaalbaar word van 'n debiteur in die huidige finansiële jaar. Bedrae word óf na die Nasionale/Provinsiale Inkomstefonds oorgedra wanneer dit verhaal word óf na die staat van finansiële prestasie oorgedra wanneer dit afgeskryf word.

27. Verwante partytransaksies

Verwante partytransaksies binne die Minister/LUR se portefeulje word in die aantekeninge by die finansiële state aangeteken wanneer dit nie armlengtetransaksie is nie.

Die volle vergoeding van sleutelbestuurspersoneel word in die aantekeninge tot die finansiële state aangeteken.

28. Voorraad

Op die datum van verkryging word voorraad teen kosprys in die staat van finansiële prestasie erken.

Waar voorraad as deel van 'n nie-ruiltransaksie verkry word, word die voorraad teen billike waarde op die datum van verkryging, gemeet.

Voorraad word vervolgens gemeet teen die laagste van kosprys en netto realiseerbare waarde of waar bedoel vir verspreiding (of verbruik in die produksie van goedere vir verspreiding) teen geen of 'n nominale koste, die laagste van kosprys en huidige vervangingswaarde.

Die koste van voorraad word toegeken deur gebruik te maak van die geweegde gemiddelde kostebasis.

29. Openbare-Privaat Vennootskappe

Openbare-privaat vennootskappe word verantwoord op grond van die aard en of die wese van die vennootskap. Die transaksie word verantwoord in ooreenstemming met die toepaslike rekeningkundige beleid.

'n Opsomming van die beduidende bepalinge van die PPP-ooreenkoms, die partye tot die ooreenkoms en die datum van inwerkingtreeding daarvan tesame met die beskrywing en aard van die konsessiefooie ontvang,

REKENINGKUNDIGE BELEID vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

die eenheidsfooie betaal, word die regte en verpligtinge van die Departement in die aantekeninge by die finansiële state, aangeteken.

30. Werknemervoordele

Die waarde van elke hoofklas werknemervoordeelverpligting (toevallings, krediteure wat nie erken word nie en voorsienings) word in die Werknemervoordele-aantekening aangeteken.

Toevallings en krediteure wat nie vir werknemervoordele erken word nie, word gemeet teen kosprys of billike waarde op die verslagdoeningsdatum.

Die voorsiening vir werknemervoordele word gemeet as die beste skatting van die fondse wat benodig word om die huidige verpligting op die verslagdoeningsdatum te vereffen.

31. Oordrag van funksies

Oordrag van funksies word deur die verkryger verantwoord deur bates verkry en laste aanvaar teen hul drabedrae op die datum van oordrag te erken of aan te teken.

Oordrag van funksies word deur die oordraggewer verantwoord deur bates en laste teen hul drabedrae op die datum van oordrag te onderken of te verwyder.

32. Samesmeltings

Samesmeltings word deur die gekombineerde departement verantwoord deur bates verkry en laste aanvaar teen hul drabedrae op die datum van die samesmelting te erken of aan te teken.

Samesmeltings word deur die samevoegende departemente verantwoord deur bates en laste teen hul drabedrae op die datum van die samesmelting te onderken of te verwyder.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

1 Jaarlikse Toewysing

1.1 Jaarlikse Toewysing

Programme	2022/23			2021/22		
	Finale begroting R'000	Werklike fondse ontvang R'000	Fondse nie aangevra/ nie ontvang nie R'000	Finale begroting R'000	Toewysing ontvang R'000	Fondse nie aangevra/ nie ontvang nie R'000
ADMINISTRASIE	54 499	54 499	-	52 254	52 254	-
PLAASLIKE BESTUUR	168 569	168 569	-	208 372	208 372	-
ONTWIKKELING EN BEPLANNING	165 366	165 366	-	82 019	82 019	-
TRADISIONELE INSTITUSIONELE BESTUUR	478	478	-	1	1	-
Totaal	388 912	388 912	-	342 646	342 646	-

Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000

2 Departementele inkomste

Verkope van goedere en dienste behalwe kapitaalbates	2.1	118	112
Verkope van kapitaalbates	2.2	42	-
Transaksies in finansiële bates en laste	2.3	5 418	6 701
Totale inkomste ingesamel		5 578	6 813
Minder: Eie inkomste ingesluit by bewilliging	12	114	109
Totaal		5 464	6 704

2.1 Verkope van goedere en dienste behalwe kapitaalbates

Verkope van goedere en dienste wat deur die Departement geproduseer word		118	112
Ander verkope		118	112
Totaal		118	112

Ander verkope bestaan uit kommissie op versekering en loonbeslagte

2.2 Verkope van kapitaalbates

Tasbare kapitaalbates	2	42	-
Masjinerie en toerusting		42	-
Totaal		42	-

2.3 Transaksies in finansiële bates en laste

Ander kwitansies insluitend verhaalbare inkomste	2	5 418	6 701
Totaal		5 418	6 701

Ingesluit by ander ontvangste, insluitend verhaalbare inkomste:
Terugbetalings ontvang van Munisipaliteite vir onbestede toelaes

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
2.4 Skenkings in natura ontvang (nie by hoofnota ingesluit nie)			
Lys in natura skenkings wat ontvang is			
Verenigde Nasies se koördinerende van humanitêre aangeleenthede (UNOCHA) en Europese Unie - Woon die Unie se burgerlike beskermingsmeganisme-assessering-sendingkursus by (18AMCS)		40	-
Hanns Seidel-stigting - Kursus vir plaaslike regeringspraktisyns aangebied deur Hanns Seidel-stigting en die Instituut vir Federalisme (IFF)		54	-
Verenigde Nasies se rampevaluering en -koördinerende (UNDAC) - Kapasiteit vir rampvermindering-inisiatief (CADRI)		42	-
Internasionale Organisasie vir Industriële Noodreaksie en Brandgevaarbestuur (JOIFF) - JOIFF Afrika-beraad		15	-
EURAC- Navorsingsinstituut - Winterskool oor Federalisme en Bestuur		50	-
Verenigde Nasies-rampevaluering en -koördinerende (UNDAC) - Ondersteuningsending na Turkye		31	-
Totaal		232	-
3 Vergoeding van werknemers			
3.1 Ontleding van balans			
Basiese salaris		135 434	130 935
Prestasietoekenning		63	28
Diensgebaseer		54	66
Kompensatief/omstandigheid		1286	676
Ander nie-pensioendraende toelaes		31 805	30 858
Totaal		168 642	162 563
3.2 Sosiale bydraes			
Werkgewerbydraes			
Pensioen		16 864	16 131
Medies		10 311	9 794
Bedingingsraad		42	40
Totaal		27 217	25 965
Totale vergoeding van werknemers		195 859	188 528
Gemiddelde aantal werknemers		376	371

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
4 Goedere en dienste			
Administratiewe fooie		108	80
Advertensies		3 161	2 282
Geringe bates	4.1	237	100
Beurse (werknemers)		403	334
Spyseniering		765	405
Kommunikasie		1 451	1 358
Rekenaardienste	4.2	702	439
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste		5 911	15 044
Regsdiens		2 499	2 376
Kontrakteurs		17 104	17 211
Agentskap en ondersteuning / uitgekонтakteerde dienste		-	35
Vermaak		52	42
Ouditkoste - ekstern	4.3	2 596	2 984
Vlootdiens		3 017	2 362
Verbruiksgoedere	4.4	793	1 073
Bedyfshuurkontrakte		240	174
Eiendombetalings	4.5	1 948	1 535
Huur en verhuring		17	23
Vervoer verskaf as deel van die departementele aktiwiteite		250	243
Reis en verblyf	4.6	5 536	3 383
Lokaal/terrein en fasiliteite		298	202
Opleiding en ontwikkeling		2 220	2 542
Ander bedryfsuitgawes	4.7	3 177	1 516
Totaal		52 485	55 743

Advertensies sluit die volgende in:

Bewusmakingsveldtogte soos Brandbewustheid, Kennisbestuur, Gebiedsgebaseerde risiko en anti-korrupsie

Konsultante sluit hoofsaaklik die volgende in:

Hidrogeologiese dienste, IKT-stelselontleder, Provinsiale Waterreaksieplan en Risiko-bepalings

Kontrakteurs sluit die volgende in:

Lugbrandbestryding en Forensiese ondersoekersfooie

Opleiding sluit hoofsaaklik die volgende in:

Munisipale Minimum Bevoegdheids- (MMC) opleiding, Interpretasie en toepassing van Plaaslike Owerheid verordeninge en Brandbestrydingsopleiding

4.1 Geringe bates	4		
Tasbare kapitaalbate		237	100
Masjinerie en toerusting		237	100
Totaal		237	100

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLIGTING

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
4.2 Rekenaardienste	4		
SITA -rekenaardienste		281	284
Eksterne rekenaardiensverskaffers		421	155
Totaal		702	439

Eksterne rekenaardiensverskaffers sluit die ontwikkeling van 'n rampbestuurinligting- en kommunikasiestelsel in

4.3 Ouditkoste - ekstern	4		
Gereeldheidoudits		2 596	2 984
Totaal		2 596	2 984

4.4 Verbruiksgoedere	4		
Verbruiksgoedere		390	599
Huishoudelike voorrade		74	97
Boumateriaal en voorrade		207	425
IT-verbruiksgoedere		103	77
Ander verbruiksgoedere		6	-
Skrifbehoefte, drukwerk en kantoorbenodigdhede		403	474
Totaal		793	1 073

Boumateriaal en voorrade sluit rookverklikkers in

4.5 Eiendombetalings	4		
Munisipale dienste		14	15
Eiendomsbestuursfooie		-	13
Eiendom-instandhouding en herstelwerk		224	177
ander		1 710	1 330
Totaal		1 948	1 535

Eiendom- instandhouding en herstelwerk sluit skoonmaak- en tuinmaakdienste in
Ander sluit in brandbestryding en beskermingsdienste, beveiliging en sekuriteit asook beroking van kantore

4.6 Reis en verblyf	4		
Plaaslik		5 512	3 380
Buitelands		24	3
Totaal		5 536	3 383

4.7 Ander bedryfsuitgawes	4		
Professionele liggame, lidmaatskap en intekengeld		3	3
Hervestigingskoste		79	107
Ander		3 095	1 406
Totaal		3 177	1 516

Ander sluit in:
Fotokopieë, druk van wetgewende biblioteekstelle vir nuwe munisipale raadslede, druk en bind van die Jaarverslag en Jaarlikse Prestasieplan, Ken jou wykskomitees, munisipale kliëntedienshandveste en druk van brandweerdiensopleidingsmateriaal en brandindeks-gevaarrade

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
5 Betalings vir finansiële bates			
Ander wesentliche verliese afgeskryf	5.1	33	36
Skuld afgeskryf	5.2	8	-
Totaal		41	36
5.1 Ander wesentliche verliese afgeskryf	5		
Aard van ander materiële verliese			
GG -Voertuigskade		3	24
Bates		30	12
Totaal		33	36
Afskrywing bestaan uit: 1 Voertuigskade en 2 bates			
5.2 Skuld afgeskryf	5		
Aard van skuld afgeskryf			
Voertuigskade		7	-
Bate		1	-
Totale skuld afgeskryf		8	-
6 Oordragte en Subsidies			
Provinsies en munisipaliteite	28	119 031	78 898
Departementele agentskappe en rekeninge	<i>Bylae 1B</i>	382	382
Niewinsgewende instellings	<i>Bylae 1C</i>	376	676
Huishoudings	<i>Bylae 1D</i>	1 036	479
Totaal		120 825	80 435
7 Uitgawes vir kapitaalbates			
Tasbare kapitaalbates	25	6 791	5 729
Masjinerie en toerusting		6 791	5 729
Totaal		6 791	5 729
7.1 Ontleding van fondse wat gebruik word om kapitaalbates te verkry - huidige jaar			
		2022/23	
		Gestemde	Hulp-
		Fondse	bystand
		R'000	R'000
			Totaal
			R'000
Tasbare kapitaalbates		6 791	-
Masjinerie en toerusting		6 791	-
Totaal		6 791	-

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

7.2 Ontleding van fondse wat gebruik is om kapitaalbates te verkry - vorige jaar

	2021/22		
	Gestemde Fondse R'000	Hulp- bystand R'000	Totaal R'000
Tasbare kapitaalbates	5 729	-	5 729
Masjinerie en toerusting	5 729	-	5 729
Totaal	5 729	-	5 729

Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000

7.3 Finansiële bruikhuuruitgawes ingesluit by Uitgawes vir kapitaalbates

Tasbare kapitaalbates		
Masjinerie en toerusting	3 126	3 168
Totaal	3 126	3 168

8 Kontant en kontantekwivalente

Gekonsolideerde Betaalmeester Algemene Rekening	12 569	12 040
Kontant byderhand	50	50
Totaal	12 619	12 090

9 Vooruitbetalings en voorskotte

9.1 Vooruitbetalings (koste)

	2022/23				
	Bedrag soos op 1 April 2022 R'000	Minus: Ontvang in die huidige jaar R'000	Voeg by/ minus: Ander R'000	Voeg by: Huidige Jaar vooruit- betalings R'000	Bedrag soos by 31 Maart 2023 R'000
Goedere en dienste	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-

Vooruitbetalings (koste)

	2021/22				
	Bedrag soos op 1 April 2021 R'000	Minus: Ontvang in die huidige jaar R'000	Voeg by/ minus: Ander R'000	Voeg by: Huidige Jaar vooruit- betalings R'000	Bedrag soos by 31 Maart 2022 R'000
Goedere en dienste	2	(2)	-	-	-
Totaal	2	(2)	-	-	-

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

10 Debiteure

		2022/23			2021/22		
		Huidig R'000	Nie huidig R'000	Totaal R'000	Lopend R'000	Nielopend R'000	Totaal R'000
Eise verhaalbaar	10.1	147	-	147	-	-	-
Verhaalbare uitgawes	10.2	113	-	113	38	-	38
Personeelskuld	10.3	551	11	562	524	-	524
Ander debiteure	10.4	16	1	17	2	-	2
Totaal		827	12	839	564	-	564

		Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
10.1 Eise verhaalbaar		10		
Provinsiale departemente			147	-
Totaal			147	-
10.2 Verhaalbare uitgawes		10		
Skade: GG -Voertuie			67	8
Diefstal en skadevergoeding: Bates			46	30
Totaal			113	38
10.3 Personeelskuld		10		
Beurs			41	29
Verlof sonder betaling			381	339
Inkomstebelasting			11	8
Salaris			99	111
Telefoon			1	1
Bates			29	36
Totaal			562	524
10.4 Ander debiteure		10		
Vrugtelose en verkwistende uitgawes			17	2
Totaal			17	2
10.5 Waardedaling van debiteure				
Skatting van waardedaling van debiteure			644	499
Totaal			644	499

Die toets vir waardedaling van skuld word per individuele debiteur gedoen. Oorweging word gegee aan die uitstaande klaringsertifikate en amptenare wat buite diens is. Die saldo van die Afwykings: Skade en verliese-rekening is ook ingesluit weens die sake wat ondersoek word.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
11 Gestemde Fondse wat aan die Inkomstefonds oorgegee moet word			
Beginsaldo		12 175	4 538
Soos hergestel		12 175	4 538
Oordrag vanaf staat van finansiële prestasie (soos hergestel)		12 911	12 175
Betaal gedurende die jaar		(12 175)	(4 538)
Sluitingsaldo		12 911	12 175
12 Departementele inkomste en NNS -Kwitansies moet aan die Inkomstefonds oorhandig word			
Beginsaldo		30	9
Soos herhaal		30	9
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie (soos hergestel)		5 464	6 704
Eie inkomste ingesluit by bewilliging		114	109
Betaal gedurende die jaar		(5 576)	(6 792)
Sluitingsaldo		32	30
13 Krediteure – lopende	13.1		
Die skoonmaak van rekeninge		71	42
Totaal		71	42
13.1 Die skoonmaak van rekeninge	13		
Sal: GEHS-terugbetalingskontrolerekening: CL		41	42
Sal: Inkomstebelasting: CL		26	-
Sal: Omkeerbeheer: CA		4	-
Totaal		71	42
14 Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite			
Netto surplus/(tekort) volgens Staat van Finansiële Prestasie		18 375	18 879
Voeg niekontant-/kontantbewegingsterug wat nie as bedryfsaktiwiteite beskou word nie		(11 122)	(5 501)
(Toename)/afname in debiteure		(263)	41
Toename/(afname) in krediteure – lopende		29	(50)
Opbrengs uit die verkoop van kapitaalbates		(42)	-
Uitgawes op kapitaalbates		6 791	5 729
Oorgawe aan Inkomstefonds		(17 751)	(11 330)
Eie inkomste ingesluit by bewilliging		114	109
Netto kontantvloei wat generer is		7 253	13 378
15 Rekonsiliasie van kontant en kontantekwivalente vir kontantvloei doeleindes			
Gekonsolideerde Betaalmeester Algemene rekening		12 569	12 040
Kontant byderhand		50	50
Totaal		12 619	12 090

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000

16 Voorwaardelike aanspreeklikhede en voorwaardelike bates

16.1 Voorwaardelike bates

Daar is 2 PILIR-sake wat nie op 31 Maart 2023 deur die Departement van Plaaslike Regering afgehandel is nie, wat ondersoek word.

Die Departement is nie in staat om die voorwaardelike bate betroubaar te meet in terme van die Staatswerknemersbehuisingkema van die Individueel Gekoppelde Spaarfasiliteit (ILSF), wat verband hou met bedankings en diensbeëindiging nie

17 Kapitaalverbintenisse

Masjinerie en toerusting	1 028	1 692
Totaal	1 028	1 692

18 Toevallings en krediteure word nie erken nie

18.1 Toevallings

	2022/23			2021/22
	30 dae R'000	30+ dae R'000	Totaal R'000	Totaal R'000
Gelys volgens ekonomiese klassifikasie				
Goedere en dienste	587	-	587	289
Kapitaalbate	-	-	-	34
Totaal	587	-	587	323

	2022/23 R'000	2021/22 R'000
Gelys volgens programvlak		
Program 1: Administrasie	156	77
Program 2: Plaaslike Bestuur	420	212
Program 3: Ontwikkeling en Beplanning	11	34
Totaal	587	323

18.2 Betaalbares nie erken nie

	2022/23			2021/22
	30 dae R'000	30+ dae R'000	Totaal R'000	Totaal R'000
Gelys volgens ekonomiese klassifikasie				
Goedere en dienste	31	-	31	50
Oordragte en subsidies	1	-	1	-
Kapitaalbate	-	-	-	1
Ander	2	-	2	-
Totaal	34	-	34	51

	2022/23 R'000	2021/22 R'000
Gelys volgens programvlak		
Program 1: Administrasie	9	31
Program 2: Plaaslike Bestuur	3	6
Program 3: Ontwikkeling en Beplanning	22	14
Totaal	34	51

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
18.2 Betaalbares nie erken nie (vervolg)			
Ingesluit by die bogenoemde totale is die volgende:			
Bevestigde saldo's met departemente	<i>Bylae 3</i>	9	25
Bevestigde saldo's met ander regeringsentiteite	<i>Bylae 3</i>	81	-
Totaal		90	25

19 Werknemervoordele

Verlofaanspraak	8 474	10 449
Diensbonus	4 750	4 579
Beperkte verlof	1 547	1 595
Ander	182	205
Totaal	14 953	16 828

Op hierdie stadium is die Departement nie in staat om die langtermyngedeelte van die langdienstoekennings betroubaar te meet nie.
Ingesluit by verlofreg is 'n kredietbedrag van R208 842

20 Huurverpligtinge

20.1 Bedryfshuurkontrakte

	2022/23				Totaal R'000
	Gespesialiseerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	
Nie later as 1 jaar nie	-	-	-	178	178
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	-	24	24
Totale huurverpligtinge	-	-	-	202	202

	2021/22				Totaal R'000
	Gespesialiseerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	
Nie later as 1 jaar nie	-	-	-	227	227
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	-	202	202
Totale huurverpligtinge	-	-	-	429	429

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

20.2 Finansiële huurkontrakte

2022/23					
Gespesialiseerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000	
Nie later as 1 jaar nie	-	-	-	2 994	2 994
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	-	5 514	5 514
Totale huurverpligtinge	-	-	-	8 508	8 508

2021/22					
Gespesialiseerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000	
Nie later as 1 jaar nie	-	-	-	3 032	3 032
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	-	3 370	3 370
Totale huurverpligtinge	-	-	-	6 402	6 402

Ingesluit by bruikuurkontrakte is datakaarte en voertuie.

Die Departement van Plaaslike Regering het op 31 Maart 2023 37 voertuie van GMT gehuur (31 Maart 2022: 38). Daaglikse tariewe is maandeliks betaalbaar, wat die bedryfskoste, kapitaalkoste van vervanging van voertuie en die implisiete finansieringskoste in hierdie tipe reëling dek.

Die implisiete Rente is gebaseer op Provinsiale Tesourie se goedgekeurde tariewe vir SMV. Die Departement gebruik die voertuig vir die grootste deel van die nutsduur van die voertuig. Die ooreenkoms maak nie voorsiening vir voorwaardelike huurbetalings nie en aan die einde van die nuttige lewensduur soos deur die verhuurder bepaal, word die voertuie terugbesorg waar dit op 'n veiling verkoop word tot voordeel van die verhuurder.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

L

FINANSIËLE INLIGTING

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
21 Opgelope departementele inkomste			
Transaksies in finansiële bates en laste	21.1	604	1 328
Totaal		604	1 328
21.1 Ontleding van opgelope departementele inkomste	21		
Beginsaldo		1 328	1 748
Minus: Bedrae ontvang		5 303	6 412
Voeg by: Bedrae aangeteken		5 117	5 992
Ander (aanpassings)		(538)	-
Sluitingssaldo		604	1 328

Ander sluit aanpassings in van saldo's wat deur munisipaliteite verskuldig is

22 Ongemagtigde, onreëlmatige en vrugtelose en verkwistende uitgawes

Onreëlmatige uitgawes - huidige jaar	5	-
Vrugtelose en verkwistende uitgawes - huidige jaar	5	21
Totaal	10	21

Inligting oor enige kriminele of dissiplinêre stappe wat geneem is as gevolg van ongemagtigde uitgawes, onreëlmatige uitgawes en vrugtelose en verkwistende uitgawes, is ingesluit in die jaarverslag onder die PFMA-Voldoeningsverslag

Onreëlmatige uitgawes bestaan uit een saak wat verband hou met nie-nakoming van Voorsienings-kettingwetgewing.

Vrugtelose en verkwistende uitgawes bestaan uit een geval wat verband hou met 'n gemiste vlug.

23 Verwante partytransaksies

Die Departement beset 'n gebou (Waldorf-gebou) wat gratis deur die Departement van Vervoer en Openbare Werke bestuur word. Parkeerplek word ook vir staatsamptenare voorsien teen 'n goedgekeurde fooi wat nie markverwant is nie.

Die Departement het korporatiewe dienste van die Korporatiewe Dienssentrum van die Departement van die Premier in die Wes-Kaap Provinsie met ingang van 1 November 2010 ten opsigte van die volgende diensareas, ontvang:

Inligting- en kommunikasietegnologie; Organisasoriese ontwikkeling; Provinsiale Opleiding (transversaal); Menslike hulpbronbestuur; Ondernemingsrisikobestuur; Interne Oudit; Provinsiale Forensiese Dienste; Regsdienste en Korporatiewe Kommunikasie.

Die Departement maak gebruik van staatsmotorvoertuie gebaseer op tariewe wat deur die Provinsiale Tesourie goedgekeur is en wat deur Staatsmotorvervoer (GMT) bestuur word,

Die Departement het veiligheidsadviesdienste en sekuriteitsbedrywighede van die Departement van Gemeenskapsveiligheid in die Wes-Kaap ontvang.

Alle uitgawes met betrekking tot die LUR: Plaaslike Regering, Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning, word deur die Departement van Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning gedra.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
24 Sleutelbestuurspersoneel			
Amptenare:			
Vlak 15 to t16		1 869	1 804
Vlak 14 (insluitend finansiële hoof indien op 'n laer vlak)		5 689	5 462
Totaal		7 558	7 266

25 Roerende tasbare kapitaalbates

Roerende tasbare kapitaalbates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	2022/23				Sluiting-saldo R'000
	Begin-saldo R'000	Waarde-aan-passings R'000	Byvoeg-ings R'000	Verkope R'000	
Masjinerie en toerusting	22 494	-	3 694	884	25 304
Rekenaartoeusting	13 576	-	3 582	843	16 315
Meubels en kantoortoeusting	3 911	-	-	21	3 890
Ander masjinerie en toerusting	5 007	-	112	20	5 099
Totale roerende tasbare kapitaalbates	22 494	-	3 694	884	25 304

Roerende tasbare kapitaalbates word ondersoek

	Aantal	Waarde R'000
Ingesluit by die bogenoemde totaal van die roerende tasbare kapitaalbates per die bateregister is bates wat ondersoek word:		
Masjinerie en toerusting	36	505
Totaal	36	505

18 Bates aangemeld en word ondersoek. Bates is as verlore, gesteel of beskadig aangemeld, en word ondersoek om aanspreeklikheid te bepaal.

18 Bates nie aangebied vir verifikasie tydens die jaarlikse bate -verifikasieproses nie. Hierdie bates moet as 'n verlies wat vervolgens ondersoek sal word om aanspreeklikheid te bepaal, gerapporteer word,

25.1 Beweging in roerende tasbare kapitaalbates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2022

	2021/22				Sluiting-saldo R'000
	Begin-saldo R'000	Vorige tydperk-fout R'000	Byvoeg-ings R'000	Verkope R'000	
Masjinerie en toerusting	21 063	21	2 584	1 174	22 494
Rekenaartoeusting	11 417	-	2 485	326	13 576
Meubels en kantoortoeusting	3 939	-	12	40	3 911
Ander masjinerie en toerusting	5 707	21	87	808	5 007
Totale roerende tasbare kapitaalbates	21 063	21	2 584	1 174	22 494

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
25.1.1 Vorige tydperkfout			
Aard van vorige tydperkfout			
Met betrekking tot 2021/22 (wat die openingsaldo beïnvloed)	27		21
Bates wat voorheen verkeerdelik verwyder is			21
Totale vorige tydperkfonte			21

25.2 Geringe bates

Beweging in geringe kapitaalbate volgens die bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	2022/23					Tootal R'000
	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas- bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	
Beginsaldo	-	-	-	6 034	-	6 034
Byvoegings	-	-	-	237	-	237
Verkope	-	-	-	193	-	193
Totale geringe bates	-	-	-	6 078	-	6 078

	2022/23					Tootal R'000
	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas- bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	
Aantal R1 -minderjarige bates	-	-	-	3	-	3
Aantal geringe bates teen kosprys	-	-	-	3 335	-	3 335
Totale aantal minderjarige bates	-	-	-	3 338	-	3 338

Geringe kapitaalbate word ondersoek

Ingesluit by bogenoemde totaal van die geringe kapitaalbate per die bate Register, is bates wat ondersoek word:	Getal	Waarde R'000
Masjinerie en toerusting	64	126
Totaal	64	126

27 Bates aangemeld en word ondersoek. Bates is as verlore, gesteel of beskadig aangemeld en word ondersoek om aanspreeklikheid te bepaal.

37 Bates nie aangebied vir verifikasie tydens die jaarlikse bate-verifikasieproses nie. Hierdie bates moet as 'n verlies wat vervolgens ondersoek sal word om aanspreeklikheid te bepaal, gerapporteer word.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

25.2 Geringe bates

Beweging in geringe kapitaalbates volgens die bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart

	2021/22					Tootal R'000
	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas- bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	
Beginsaldo	-	-	-	6 475	-	6 475
Vorige tydperkfout	-	-	-	26	-	26
Byvoegings				99		99
Verkope	-	-	-	566	-	566
Totale geringe bates	-	-	-	6 034	-	6 034

	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas- bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	Tootal R'000
Aantal R1- minderjarige bates	-	-	-	3	-	3
Aantal geringe bates teen kosprys	-	-	-	3 379	-	3 379
Totale aantal minderjarige bates	-	-	-	3 382	-	3 382

Nota 2021/22
R'000

25.2.1 Vorige tydperkfout

Aard van vorige tydperkfout

Met betrekking tot 2021/22 (wat die openingsaldo beïnvloed)

Bates wat voorheen verkeerdelik verwyder is

Totale vorige tydperkfonte

27	26
	26
	26

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

25.3 Roerende tasbare kapitaalbates afgeskryf

Roerende kapitaalbates afgeskryf vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	2022/23					Tootal R'000
	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas-bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	
Bates afgeskryf			-	103	-	103
Totale roerende bates afgeskryf	-	-	-	103	-	103

Roerende kapitaalbates afgeskryf vir die jaar geëindig 31 Maart 2022

	2021/22					Tootal R'000
	Gespesial- iseerde militêre bates R'000	Ontas-bare bates R'000	Erfenis- bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	
Bates afgeskryf	-	-	-	235	-	235
Totale roerende bates afgeskryf	-	-	-	235	-	235

26 Ontasbare kapitaalbates

Beweging in ontasbare kapitaalbates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	2022/23			
	Begin- saldo R'000	Byvoeg- ings R'000	Verkope R'000	Sluiting- saldo R'000
Sagteware	498	-	-	498
Totale ontasbare kapitaalbates	498	-	-	498

26.1 Beweging in ontasbare kapitaalbates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2022

	2021/22				
	Begin- saldo R'000	Vorige tydperk- fout R'000	Byvoeg- ings R'000	Verkope R'000	Sluiting- saldo R'000
Sagteware	498	-	-	-	498
Totale ontasbare kapitaalbates	498	-	-	-	498

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

27 Vorige tydperkfoute

27.1 Regstelling van vorige tydperkfoute

	Nota	2021/22		Herhaling R'000
		Bedrag voor fout- regstelling R'000	Vorige tydperk- fout R'000	
Bates				
Roerende tasbare kapitaalbates	25.2.1	22 473	21	22 494
Geringe bates	25.2.2	6 008	26	6 034
Netto effek		28 481	47	28 528

Bates wat voorheen verkeerdelik verwyder is.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

28 Verklaring van Voorwaardelike Toelaes en ander oordragte aan munisipaliteite

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23							2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG			DoRA en ander oordragte	Werklike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruitreiking	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Gemeenskapsontwikkelingswerker Operasionele Ondersteuningstoekenning									
Beaufort Wes	223	-	-	223	223	-	-	226	226
Bitou	19	-	-	19	19	-	-	19	19
Breedevallei	94	-	-	94	94	-	-	94	94
Kaap Agulhas	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Kaapse Wynland-distrik	75	-	-	75	75	-	-	76	76
Sederberg	152	-	-	152	152	-	-	151	151
Stad Kaapstad	1 034	-	-	1 034	1 034	-	-	1 001	1 001
Drakenstein	113	-	-	113	113	-	-	113	113
George	94	-	-	94	94	-	-	94	94
Hessequa	38	-	-	38	38	-	-	38	38
Kannaland	112	-	-	112	112	-	-	113	113
Knysna	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Laingsburg	94	-	-	94	94	-	-	94	94
Langeberg	38	-	-	38	38	-	-	38	38
Matzikama	94	-	-	94	94	-	-	94	94
Mosselbaai	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Oudtshoorn	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Overberg-Distrik	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Overstrand	75	-	-	75	75	-	-	76	76
Prins Albert	56	-	-	56	56	-	-	57	57
Saldanhaabaai	75	-	-	75	75	-	-	75	75
Stellenbosch	38	-	-	38	38	-	-	38	38
Swartland	38	-	-	38	38	-	-	38	38
Theewaterskloof	112	-	-	112	112	-	-	132	132
Weskus-Distrik	75	-	-	75	75	-	-	76	76
Witzenberg	131	-	-	131	131	-	-	132	132
Thusong Dienssentrum-toekenning (Volhoubaarheid: Bedryfsondersteuningstoekenning)									
Beaufort Wes	-	-	-	-	-	-	-	150	150
Bitou	150	-	-	150	150	-	-	150	150
Breedevallei	150	-	-	150	150	-	-	150	150
Kaap Agulhas	-	-	-	-	-	-	-	150	150
Sederberg	150	-	-	150	150	-	-	150	150
Oudtshoorn	150	-	-	150	150	-	-	150	150

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23							2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG				
	DoRA en ander oordragte	Heruit- reiking	Aan- passings	Totaal beskik- baar	Werklike oordrag	Fondse terug- gehou	Hertoe- wysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departem- ent	DoRA en ander oordragte	Werklike oordrag
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Overstrand	150	-	-	150	150	-	-	-	-
Prins Albert	150	-	-	150	150	-	-	-	-
Saldanhaabaai	146	-	-	146	146	-	-	-	-
Munisipale Elektriese Meesterplantoekenning									
Drakenstein	800	-	-	800	800	-	-	-	-
Mosselbaai	-	-	-	-	-	-	-	603	603
Overstrand	-	-	-	-	-	-	-	1 000	1 000
Saldanhaabaai	800	-	-	800	800	-	-	-	-
Munisipale dienslewering en kapasiteitsbutoekenning									
Breedevallei	-	-	-	-	-	-	-	694	693
Kaap Agulhas	-	-	420	420	420	-	-	1 300	1 300
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	-	-	-	-	-	70	70
Sederberg	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Sentraal Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	70	70
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	350	350
Hessequa	-	-	250	250	250	-	-	200	200
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Mosselbaai	-	-	300	300	300	-	-	150	150
Overberg-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	350	350
Overstrand	-	-	1 550	1 550	1 550	-	-	244	244
Saldanhaabaai	-	-	500	500	500	-	-	300	300
Theewaterskloof	-	-	620	620	620	-	-	1 000	1 000
Wskus-Distrik	-	-	200	200	200	-	-	420	420
Witzenberg	-	-	500	500	500	-	-	600	600
Ontoegewys	4 427	-	(4 427)	-	-	-	-	-	-
Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning									
Setrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	1 925	1 925
Langeberg	821	-	-	821	821	-	-	-	-
Mosselbaai	824	-	-	824	824	-	-	-	-
Weskus-Distrik	821	-	-	821	821	-	-	-	-
Wes-Kaap Munisipale Ingrypingstoekenning									
Beaufort -Wes	-	-	480	480	480	-	-	-	-
Kaap Agulhas	-	-	700	700	700	-	-	-	-
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	100	100	100	-	-	-	-
Sederberg	-	-	750	750	750	-	-	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	-	-

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23							2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG			DoRA en ander oordragte	Werklike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruitreiking	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Tuinroete-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	-	-
Kannaland	-	-	606	606	606	-	-	-	-
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Laingsburg	-	-	200	200	200	-	-	500	500
Matzikama	-	-	450	450	450	-	-	-	-
Mosselbaai	-	-	250	250	250	-	-	-	-
Oudtshoorn	-	-	250	250	250	-	-	-	-
Overberg -Distrik	-	-	300	300	300	-	-	-	-
Overstrand	-	-	450	450	450	-	-	-	-
PrinsAlbert	-	-	1 200	1 200	1 200	-	-	-	-
Swellendam	-	-	500	500	500	-	-	-	-
Theewaterskloof	-	-	250	250	250	-	-	150	150
Weskus-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	-	-
Witzenberg	-	-	400	400	400	-	-	-	-
Ontoegewys	5 409	-	(5 409)	-	-	-	-	3 417	-
Rampbestuurtoelaag									
Breedevallei	118	-	-	118	118	-	-	118	118
Munisipale Waterveerkragtigheids-toekenning									
Breedevallei	-	-	700	700	700	-	-	-	-
Sederberg	-	-	3 000	3 000	3 000	-	-	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	2 950	2 929
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	100	100
Hessequa	-	-	400	400	400	-	-	-	-
Oudtshoorn	-	-	-	-	-	-	-	1 251	1 251
Swartland	-	-	600	600	600	-	-	-	-
Witzenberg	-	-	700	700	700	-	-	-	-
Ontoegewys	2 000	-	(2 000)	-	-	-	-	-	-
Plaaslike Regering Openbare Indiensnemingsondersteunings-toekenning									
Beaufort-Wes	-	-	-	-	-	-	-	1 100	1 100
Bergrivier	-	-	-	-	-	-	-	1 200	1 200
Bitou	-	-	-	-	-	-	-	1 200	1 200
Breedevallei	-	-	-	-	-	-	-	1 700	1 700
Kaap Agulhas	-	-	-	-	-	-	-	1 000	1 000
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Sederberg	-	-	-	-	-	-	-	1 100	1 100

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23							2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG			DoRA en ander oordragte	Werklike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruit- reiking	Aan- passings	Totaal beskik- baar	Werklike oordrag	Fondse terug- gehou	Hertoe- wysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departem- ent		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Stad Kaapstad	-	-	-	-	-	-	-	17 600	17 600
Drakenstein	-	-	-	-	-	-	-	2 000	2 000
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	200	200
George	-	-	-	-	-	-	-	2 000	2 000
Hessequa	-	-	-	-	-	-	-	1 100	1 100
Kannaland	-	-	-	-	-	-	-	900	900
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	1 100	1 100
Laingsburg	-	-	-	-	-	-	-	800	800
Langeberg	-	-	-	-	-	-	-	1 400	1 400
Matzikama	-	-	-	-	-	-	-	1 200	1 200
Mosselbaai	-	-	-	-	-	-	-	1 300	1 300
Oudtshoorn	-	-	-	-	-	-	-	1 100	1 100
Overberg-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Overstrand	-	-	-	-	-	-	-	1 300	1 300
Prins Albert	-	-	-	-	-	-	-	800	796
Saldanhaabaai	-	-	-	-	-	-	-	1 400	1 400
Stellenbosch	-	-	-	-	-	-	-	1 800	1 800
Swartland	-	-	-	-	-	-	-	1 700	1 700
Swellendam	-	-	-	-	-	-	-	1 000	1 000
Theewaterskloof	-	-	-	-	-	-	-	1 600	1 600
Weskus-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Witzenberg	-	-	-	-	-	-	-	1 600	1 600
Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning									
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	2 000	2 000
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 800	1 800
Tuinroete-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	2 000	2 000
Overberg -Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 799	1 799
Weskus-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 820	1 820
Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag									
Beaufort -Wes	-	-	1 115	1 115	1 115	-	-	-	-
Bergrivier	-	-	3 600	3 600	3 600	-	-	-	-
Bitou	-	-	5 600	5 600	5 600	-	-	-	-
Breedevallei	-	-	950	950	950	-	-	-	-
Kaap Agulhas	-	-	350	350	350	-	-	-	-

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23							2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG			DoRA en ander oordragte	Werklike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruit- reiking	Aan- passings	Totaal beskik- baar	Werklike oordrag	Fondse terug- gehou	Hertoe- wysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	950	950	950	-	-	-	-
Sederberg	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	350	350	350	-	-	-	-
Drakenstein	-	-	6 000	6 000	6 000	-	-	-	-
Tuinroete-Distrik	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	-	-
George	-	-	14 220	14 220	14 220	-	-	-	-
Hessequa	-	-	3 800	3 800	3 800	-	-	-	-
Kannaland	-	-	1 075	1 075	1 075	-	-	-	-
Knysna	-	-	2 400	2 400	2 400	-	-	-	-
Lainsgsburg	-	-	60	60	60	-	-	-	-
Langeberg	-	-	350	350	350	-	-	-	-
Matzikama	-	-	1 050	1 050	1 050	-	-	-	-
Mosselbaai	-	-	5 000	5 000	5 000	-	-	-	-
Oudtshoorn	-	-	4 665	4 665	4 665	-	-	-	-
Overberg-Distrik	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	-	-
Overstrand	-	-	6 700	6 700	6 700	-	-	-	-
Prins Albert	-	-	175	175	175	-	-	-	-
Saldanhaabai	-	-	2 950	2 950	2 950	-	-	-	-
Stellenbosch	-	-	6 175	6 175	6 175	-	-	-	-
Swartland	-	-	10 945	10 945	10 945	-	-	-	-
Swellendam	-	-	1 360	1 360	1 360	-	-	-	-
Theewaterksloof	-	-	1 800	1 800	1 800	-	-	-	-
Weskus-Distrik	-	-	1 900	1 900	1 900	-	-	-	-
Witzenberg	-	-	475	475	475	-	-	-	-
Totaal	20 126	-	98 905	119 031	119 031	-	-	82 341	78 898

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

	Nota	2022/23 R'000	2021/22 R'000
29 Breedgebaseerde Swart Ekonomiese Bemagtigingsprestasie			
Inligting oor nakoming van die B-BSEB-wet is ingesluit in die jaarverslag onder die afdeling getiteld B-BSEB-nakomingsprestasie-inligting.			
30 COVID-19-reaksieuitgawes			
Goedere en dienste	<i>Annex 3</i>	6	46
Totaal		6	46

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

BYLAAG 1A

VERKLARING VAN VOORWAARDELIKE TOELAES EN ANDER OORDRAGTE AAN
MUNISIPALITEITE BETAAL

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23												2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG				BESTEE				DoRA en ander oor- dragte	Werlike oordrag
	DoRA en ander oor- dragte	Her- uitreik- ing	Aan- pas- sings	Totaal beskik- baar	Werlike oordrag	Fondse terug- gehou	Her- toewys- ings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag ontvang deur munisi- paliteit	Bedrag bestee deur munisi- paliteit	On- bestede fondse	% van beskik- bare fondse deur die munisi- paliteit bestee word			
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
Gemeenskapsontwikkelingswerker Operasionele Ondersteuningstoekenning														
Beaufort -Wes	223	-	-	223	223	-	-	223	84	139	37,7%	226	226	
Bitou	19	-	-	19	19	-	-	19	13	6	68,4%	19	19	
Breedevallei	94	-	-	94	94	-	-	94	-	94	0%	94	94	
Kaap Agulhas	56	-	-	56	56	-	-	56	22	34	39,3%	57	57	
Kaapse Wynlanddistrik	75	-	-	75	75	-	-	75	-	75	0,0%	76	76	
Sederberg	152	-	-	152	152	-	-	152	4	148	2,6%	151	151	
Stad Kaapstad	1 034	-	-	1 034	1 034	-	-	1 034	164	870	15,9%	1 001	1 001	
Drakenstein	113	-	-	113	113	-	-	113	-	113	0,0%	113	113	
George	94	-	-	94	94	-	-	94	45	49	47,9%	94	94	
Hessequa	38	-	-	38	38	-	-	38	35	3	92,1%	38	38	
Kannaland	112	-	-	112	112	-	-	112	18	94	16,1%	113	113	
Knysna	56	-	-	56	56	-	-	56	16	40	28,6%	57	57	
Laingsburg	94	-	-	94	94	-	-	94	40	54	42,6%	94	94	
Langeberg	38	-	-	38	38	-	-	38	38	-	100,0%	38	38	
Matzikama	94	-	-	94	94	-	-	94	-	94	0,0%	94	94	
Mosselbaai	56	-	-	56	56	-	-	56	-	56	0,0%	57	57	
Oudtshoorn	56	-	-	56	56	-	-	56	9	47	16,1%	57	57	
Overberg -Distrik	56	-	-	56	56	-	-	56	-	56	0,0%	57	57	
Overstrand	75	-	-	75	75	-	-	75	54	21	72,0%	76	76	
Prins Albert	56	-	-	56	56	-	-	56	38	18	67,9%	57	57	
Saldanhabaai	75	-	-	75	75	-	-	75	-	75	0,0%	75	75	
Stellenbosch	38	-	-	38	38	-	-	38	23	15	60,5%	38	38	
Swartland	38	-	-	38	38	-	-	38	3	35	7,9%	38	38	
Theewaterskloof	112	-	-	112	112	-	-	112	-	112	0,0%	132	132	
Weskus-Distrik	75	-	-	75	75	-	-	75	-	75	0,0%	76	76	
Witzenberg	131	-	-	131	131	-	-	131	-	131	0,0%	132	132	
Thusong Dienssentrum-toekenning (Volhoubaarheid: Bedryfsondersteuningstoekenning)														
Beaufort -Wes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	150	
Bitou	150	-	-	150	150	-	-	150	69	81	46,0%	150	150	

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23												2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG				BESTEE				DoRA en ander oordragte	Werlike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruitreiking	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werlike oordrag	Fondse teruggehou	Her-toewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag ontvang deur munisipaliteit	Bedrag bestee deur munisipaliteit	Onbestede fondse	% van beskikbare fondse deur die munisipaliteit bestee word			
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000		
Breedevallei	150	-	-	150	150	-	-	150	150	-	100%	150	150	
Kaap Agulhas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	150	
Sederberg	150	-	-	150	150	-	-	150	-	150	0,0%	150	150	
Oudtshoorn	150	-	-	150	150	-	-	150	-	150	0,0%	150	150	
Overstrand	150	-	-	150	150	-	-	150	-	150	0,0%	-	-	
Prins Albert	150	-	-	150	150	-	-	150	13	137	8,7%	-	-	
Saldanhaabaai	146	-	-	146	146	-	-	146	14	132	9,6%	-	-	
Munisipale Elektriese Meesterplan-toekenning														
Drakenstein	800	-	-	800	800	-	-	800	400	400	50,0%	-	-	
Mosselbaai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	603	603	
Overstrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 000	1 000	
Saldanhaabaai	800	-	-	800	800	-	-	800	600	200	75,0%	-	-	
Munisipale dienslewings- en kapasiteitsbutoekenning														
Breedevallei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	694	693	
Kaap Agulhas	-	-	420	420	420	-	-	420	-	420	0,0%	1 300	1 300	
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	70	
Cederberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	400	
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	70	
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	350	350	
Hessequa	-	-	250	250	250	-	-	250	-	250	0,0%	200	200	
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	400	
Mossel baai	-	-	300	300	300	-	-	300	147	153	49,0%	150	150	
Overberg-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	350	350	
Overstrand	-	-	1 550	1 550	1 550	-	-	1 550	-	1 550	0,0%	244	244	
Saldanhaabaai	-	-	500	500	500	-	-	500	-	500	0,0%	300	300	
Theewaterskloof	-	-	620	620	620	-	-	620	-	620	0,0%	1 000	1 000	
Weskus-Distrik	-	-	200	200	200	-	-	200	-	200	0,0%	420	420	
Witzenberg	-	-	500	500	500	-	-	500	-	500	0,0%	600	600	
Ontoegewys	4 427	-	(4 427)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brandweerdienstekapasiteitsbutoekenning														
Weskus-Distrik												1 925	1 925	
Langeberg	821	-	-	821	821	-	-	821	-	821	0%	-	-	
Mossel baai	824	-	-	824	824	-	-	824	-	824	0%	-	-	
Weskus-Distrik	821	-	-	821	821	-	-	821	-	821	0%	-	-	

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23											2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG				BESTEE			DoRA en ander oordragte	Werlike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruitreiking	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werlike oordrag	Fondse terughou	Her-toewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag ontvang deur munisipaliteit	Bedrag bestee deur munisipaliteit	Onbestede fondse	% van beskikbare fondse deur die munisipaliteit bestee word		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
Wes-Kaap Munisipale Ingrypingstoekenning													
Beaufort-Wes	-	-	480	480	480	-	-	480	-	480	0%	-	-
Kaap Agulhas	-	-	700	700	700	-	-	700	-	700	0%	-	-
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	100	100	100	-	-	100	-	100	0%	-	-
Sederberg	-	-	750	750	750	-	-	750	-	750	0%	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	100	8	92	8%	-	-
Tuinroete-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	100	-	100	0%	-	-
Kannaland	-	-	606	606	606	-	-	606	-	606	0%	-	-
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Laingsburg	-	-	200	200	200	-	-	200	200	-	100%	500	500
Matzikama	-	-	450	450	450	-	-	450	-	450	-	-	-
Mosselbaai	-	-	250	250	250	-	-	250	-	250	0%	-	-
Oudtshoorn	-	-	250	250	250	-	-	250	-	250	0%	-	-
Overberg-Distrik	-	-	300	300	300	-	-	300	-	300	0%	-	-
Overstrand	-	-	450	450	450	-	-	450	-	450	0%	-	-
Prins Albert	-	-	1 200	1 200	1 200	-	-	1 200	-	1 200	0%	-	-
Swellendam	-	-	500	500	500	-	-	500	-	500	0%	-	-
Theewaterskloof	-	-	250	250	250	-	-	250	-	250	0%	150	150
Weskus-Distrik	-	-	100	100	100	-	-	100	-	100	0%	-	-
Witzenberg	-	-	400	400	400	-	-	400	-	400	0%	-	-
Ontoegewys	5 409	-	(5 409)	-	-	-	-	-	-	-	-	3 417	-
Rampbestuurtoelaag													
Breedevallei	118	-	-	118	118	-	-	118	-	118	0%	118	118
Munisipale Waterveerkragtigheidsstoekenning													
Brede vallei	-	-	700	700	700	-	-	700	-	700	0%	-	-
Sederberg	-	-	3 000	3 000	3 000	-	-	3 000	-	3 000	0%	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 950	2 929
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
Hessequa	-	-	400	400	400	-	-	400	-	400	0%	-	-
Oudtshoorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 251	1 251
Swartland	-	-	600	600	600	-	-	600	-	600	0%	-	-
Witzenberg	-	-	700	700	700	-	-	700	-	700	0%	-	-
Ontoegewys	2 000	-	(2 000)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23											2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG				BESTEE			DoRA en ander oordragte	Werlike oordrag
	DoRA en ander oordragte	Heruitreiking	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werlike oordrag	Fondse teruggehou	Her-toewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag ontvang deur munisipaliteit	Bedrag bestee deur munisipaliteit	On-bestede fondse	% van beskikbare fondse deur die munisipaliteit bestee word		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
Plaaslike Regering Openbare Indiensnemingsondersteuningstoekenning													
Beaufort-Wes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1100	1100
Bergvriër	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1200	1200
Bitou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1200	1200
Breedevallei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1700	1700
Kaap Agulhas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1000	1000
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Sederberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1100	1100
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Stad Kaapstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17 600	17 600
Drakenstein	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 000	2 000
Tuinroete-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
George	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 000	2 000
Hessequa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1100	1100
Kannaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	900	900
Knysna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1100	1100
Laingsburg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	800
Langeberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1400	1400
Matzikama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1200	1200
Mosselbaai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1300	1300
Oudtshoorn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1100	1100
Overberg-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Overstrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1300	1300
Prins Albert	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	796
Saldanha baai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1400	1400
Stellenbosch	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1800	1800
Swartland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1700	1700
Swellendam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1000	1000
Theewaterskloof	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1600	1600
Weskus-Distrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
Witzenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1600	1600
Gesamentlike Distrik- en Metro-benaderingstoekenning													
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	1000	1000	1000	-	-	1000	-	1000	0%	2000	2000
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	1000	1000	1000	-	-	1000	-	1000	0%	1800	1800

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

11

FINANSIËLE INLICHTING

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2022/23											2021/22	
	TOEKENNING				OORDRAG			BESTEE				DoRA en ander oor-dragte	Werlike oordrag
	DoRA en ander oor-dragte	Her-uitreiking	Aan-pas-sings	Totaal beskik-baar	Werlike oordrag	Fondse terug-gehou	Her-toewys-ings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag ontvang deur munisi-paliteit	Bedrag bestee deur munisi-paliteit	On-bestede fondse	% van beskik-bare fondse deur die munisi-paliteit bestee word		
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
Tuinroete-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 000	-	1 000	0%	2 000	2 000
Overberg-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 000	-	1 000	0%	1 799	1 799
Weskus-Distrik	-	-	1 000	1 000	1 000	-	-	1 000	-	1 000	0%	1 820	1 820
Munisipale noodhulptoelae vir beurtkrag													
Beaufort -Wes	-	-	1 115	1 115	1 115	-	-	1 115	-	1 115	0%	-	-
Bergrivier	-	-	3 600	3 600	3 600	-	-	3 600	2 604	996	72,3%	-	-
Bitou	-	-	5 600	5 600	5 600	-	-	5 600	-	5 600	0%	-	-
Breedevallei	-	-	950	950	950	-	-	950	-	950	0%	-	-
Kaap Agulhas	-	-	350	350	350	-	-	350	-	350	0%	-	-
Kaapse Wynlanddistrik	-	-	950	950	950	-	-	950	-	950	0%	-	-
Sederberg	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	1 600	-	1 600	0%	-	-
Sentrale Karoo-Distrik	-	-	350	350	350	-	-	350	-	350	0%	-	-
Drakenstein	-	-	6 000	6 000	6 000	-	-	6 000	-	6 000	0%	-	-
Tuinroete-Distrik	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	1 600	-	1 600	0%	-	-
George	-	-	14 220	14 220	14 220	-	-	14 220	-	14 220	0%	-	-
Hessequa	-	-	3 800	3 800	3 800	-	-	3 800	-	3 800	0%	-	-
Kannaland	-	-	1 075	1 075	1 075	-	-	1 075	-	1 075	0%	-	-
Knysna	-	-	2 400	2 400	2 400	-	-	2 400	-	2 400	0%	-	-
Lainsgsburg	-	-	60	60	60	-	-	60	-	60	0%	-	-
Langeberg	-	-	350	350	350	-	-	350	-	350	0%	-	-
Matzikama	-	-	1 050	1 050	1 050	-	-	1 050	639	411	60,9%	-	-
Mosselbaai	-	-	5 000	5 000	5 000	-	-	5 000	-	5 000	0%	-	-
Oudtshoorn	-	-	4 665	4 665	4 665	-	-	4 665	-	4 665	0%	-	-
Overberg -Distrik	-	-	1 600	1 600	1 600	-	-	1 600	-	1 600	0%	-	-
Overstrand	-	-	6 700	6 700	6 700	-	-	6 700	-	6 700	0%	-	-
Prins Albert	-	-	175	175	175	-	-	175	-	175	0%	-	-
Saldanhaabaai	-	-	2 950	2 950	2 950	-	-	2 950	-	2 950	0%	-	-
Stellenbosch	-	-	6 175	6 175	6 175	-	-	6 175	-	6 175	0%	-	-
Swartland	-	-	10 945	10 945	10 945	-	-	10 945	-	10 945	0%	-	-
Swellendam	-	-	1 360	1 360	1 360	-	-	1 360	-	1 360	0%	-	-
Theewaterskloof	-	-	1 800	1 800	1 800	-	-	1 800	-	1 800	0%	-	-
Weskus-Distrik	-	-	1 900	1 900	1 900	-	-	1 900	-	1 900	0%	-	-
Witzenberg	-	-	475	475	475	-	-	475	-	475	0%	-	-
Totaal	20 126	-	98 905	119 031	119 031	-	-	119 031	5 450	113 581		82 341	78 898

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

BYLAAG 1B

STAAT VAN OORDRAGTE NA DEPARTEMENTELE AGENTSAPPE EN REKENINGE

DEPARTEMENTELE/ AGENTSAP/ REKENING	2022/23						2021/22	
	OORDRAGTOEKENNING				OORDRAG		Finale begroting	Werklike oordrag
	Aan-gepaste begroting	Her-toe-kenning	Aan-passings	Totaal beskikbaar	Werklike oordag	% van beskikbare fondse oorgedra		
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Nasionale Seereddingsinstituut (NSRI)	376	-	-	376	376	100%	376	376
Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie Beperk	6	-	-	6	6	100%	6	6
Totaal	382	-	-	382	382		382	382

BYLAAG 1C

VERKLARING VAN OORDRAGTE NA NIE-WINS-INSTELLINGS

NIE-WINSGEWENDE- INSTELLINGS	2022/23						2021/22	
	OORDRAGTOEKENNING				OORDRAG		Finale begroting	Werklike oordrag
	Aan-gepaste begroting	Her-toe-kenning	Aan-passings	Totaal beskikbaar	Werklike oordag	% van beskikbare fondse oorgedra		
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte								
Lewensredding WC	376	-	-	376	376	100%	376	376
Suider-Afrikaanse Stigting vir die Bewaring van Kusvoëls (SANCCOB)	-	-	-	-	-		300	300
Totaal	376	-	-	376	376		676	676

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

BYLAAG 1D

STAAT VAN OORDRAGTE NA HUISHOUDINGS

HUISHOUDINGS	2022/23						2021/22	
	OORDRAGTOEKENNING				OORDRAG		Finale begroting	Werklike oordrag
	Aan-gepaste begroting	Her-toe-kenning	Aan-passings	Totaal beskikbaar	Werklike oordag	% van beskikbare fondse oorgedra		
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte								
Verlofgratifikasies	207	-	224	431	431	100%	479	479
Skeidingspakket	-	-	605	605	605	100%	-	-
Totaal	207	-	829	1 036	1 036		479	479

BYLAAG 1E

VERKLARING VAN GESKENKE, SKENKINGS EN BORGSKAPPE ONTVANG

Naam van organisasie	Aard van geskenk, skenking of borgskap	2022/23 R'000	2021/22 R'000
In -natura ontvang			
Verenigde Nasies se Koördinerende van Humanitêre Aangeleenthede (UNOCHA) en Europese Unie	Woon die Unie Burgerlike Beskermingsmeganisme-Assesseringmissiekursus (18AMCS) by	40	-
Hanns Seidel-stigting	Kursus vir plaaslike regeringspraktisyns aangebied deur Hanns Seidel-stigting en die Instituut vir Federalisme (IFF)	54	-
Verenigde Nasies-rampevaluering en -koördinerende (UNDAC)	Kapasiteit vir rampvermindering sinisiatief (CADRI)	42	-
Internasionale Organisasie vir Industriële Noodreaksie en Brandgevaarbestuur (JOIFF)	JOIFF Afrika-beraad	15	-
EURAC- Navorsingsinstituut	Winterskool oor Federalisme en Regering	50	-
Verenigde Nasies-rampevaluering en -koördinerende (UNDAC)	Ondersteun Sending na Turkye	31	-
Totaal		232	-

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

BYLAAG 2

EISE VERHAALBAAR

REGERINGSENTITEIT	Bevestigde uitstaande saldo		Onbevestigde uitstaande saldo		Totaal		Kontant in transito teen jaareinde 2022/23*	
	31/03/2023	31/03/2022	31/03/2023	31/03/2022	31/03/2023	31/03/2022	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
Departement								
Provinsiale Tesourie	147	-	-	-	147	-		-
Totaal	147	-	-	-	147	-		-

BYLAAG 3

INTERREGERINGSBETAALBARES

REGERINGSENTITEIT	Bevestigde uitstaande saldo		Onbevestigde uitstaande saldo		Totaal		Kontant in transito teen jaareinde 2022/23*	
	31/03/2023	31/03/2022	31/03/2023	31/03/2022	31/03/2023	31/03/2022	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
Departement								
Huidig								
Geregtigheids- en Grondwetlike Ontwikkeling	-	25	-	-	-	25		-
Premier	9	-	-	-	9	-		-
Totale Departemente	9	25	-	-	9	25		-

ANDER REGERINGSENTITEITE

Huidig								
Staatsmotorvervoer	141	-	-	-	141	-		-
Totaal Ander Staatsentiteite	141	-	-	-	141	-		-
TOTALE INTERREGERINGS-BETALINGS	150	25	-	-	150	25		-

BYLAE TOT DIE FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2023

BYLAAG 4

COVID-19- RESPONSUITGAWES

Per kwartaal en in totaal

Besteding per ekonomiese klassifikasie	2022/23					2021/22
	K1	K2	K3	K4	Totaal	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Goedere -dienste	6	-	-	-	6	46
Verbruiksgoedere	6	-	-	-	6	28
Eiendombetalings	-	-	-	-	-	13
Bedryfsbetalings	-	-	-	-	-	5
TOTALE COVID- 19 -RESPONSUITGAWES	6	-	-	-	6	46

BYLAAG 5

VERVOERBATES SOOS PER HUURREGISTER JAAR GEËINDIG 31 MAART 2023

Roerende tasbare kapitaalbates

	Beginsaldo	Huidige jaar aanpassings aan vorige jaar se saldo's	Byvoegings	Verkope	Sluitingsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Staatsmotorvoertuie	8 010	-	977	(811)	8 176

Vervoerbates soos per finansiële bruikhuurregisterjaar geëindig 31 Maart 2022

	Beginsaldo	Huidige jaar aanpassings aan vorige jaar se saldo's	Byvoegings	Verkope	Sluitingsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Staatsmotorvoertuie	7 783	-	668	(441)	8 010

Op 31 Maart 2023 het die Departement 37 motorvoertuie (31 Maart 2022: 38 voertuie) wat onder 'n finansieringsreëling eie aan die Wes-Kaap was, gebruik. Hierdie aanhangsel verhoog die minimum vereiste in terme van die Gewysigde Kontantstandaard.

Wes-Kaapse Regering: Plaaslike Regering
Privaatsak X9076
St George's Wandellaan, Waldorf-gebou,
Kaapstad, 8 000

Tel: 021 483 8986 • Faks: 021 483 0632
www.westerncape.gov.za

Engelse en isiXhosa-weergawes van hierdie publikasie is beskikbaar op aanvraag.
Epos: Albert.Dlwengu@westerncape.gov.za

Wes-Kaapse
Regering

PR 275/2023
ISBN: 978-0-621-51487-2